

Glasnik MIRA

Godište VI. • Broj 3 • Međugorje • Ožujak 2011. • Cijena 2,5 KM / 10kn

Dječice, radite na svom obraćenju...

Draga djeco!

Priroda se budi i na stablima se vide prvi pupoljci koji će donijeti prelijepi cvijet i plod. Želim da i vi, dječice, radite na svom obraćenju i da budete oni koji svjedoče svojim životom, kako bi vaš primjer bio drugima znak i poticaj na obraćenje. Ja sam s vama i pred svojim sinom Isusom zagovaram za vaše obraćenje. Hvala vam što ste se odazvali momu pozivu.

25. veljače 2011.

Iz sadržaja

Poruka za sadašnji trenutak
Priroda se budi i na stablima se vide prvi pupoljci

vlč. Adalbert Rebić

Ususret tridesetoj obljetnici ukazanja Kraljice Mira
Trideset godina poslije (2)

fra Ivan Dugandžić

Promišljanje
Grijeh i radost
fra Marinko Šakota

Duhovna obnova
Jedino što Gospa od nas želi jest da vjerujemo njezinu Sinu

vlč. Tomislav Ivančić

Meditacija
Živjeti od praštanja s. Dominika Anić

Iz života Crkve
Branio je Božje djelo protiv lažne svemoći čovjeka

Propovijed
kard. Josepha Ratzingera

Fotografija na naslovnici: ICMM

Promišljanje

Glasnik
MIRA

Uz fenomen Međugorja

– povijesni, eklezijalni i teološki kontekst međugorskih događanja (2)

Protiv vidjelaca ustalo sve, cijela javnost, ali oni ostaju uspravni. Ne niječu niti mogu zanijekati ono što im se dogodilo. Pa ni milicijske prijetnje, odvoženje liječnicima, u Čitluk, Mostar, hapšenje susjeda i njihovo odvođenje u milicijsku postaju u Čitluk nije ih dalo smesti, oni ne mogu od svoga uvjerenja.

fra Tomislav Pervan

Prvoga su dana ukazanja vidio prestrašeni pobjegli. Vidjeli su svijetlu prikazu na brdu koja im je mahala, dozivala ih. Najprije njih dvije, Ivanka i Mirjana, a potom i drugi, naime, Milka Pavlović, Vicka Ivanković, Ivan Ivanković i Ivan Dragičević. Svi su bili prestrašeni, govorili su svojim u kući, ali im nitko nije vjerovao. Vijest se pronijela selom. Drugoga dana nekom nevidljivom silom bili su vučeni prema svijetlome fenomenu, ovaj put bez Milke i Ivana Ivankovića, ali su im se pridružile Marija Pavlović, Milkina sestra i mali Jakov Čolo, jedino dijete u svoje majke Jake, tada već starije žene. Te večeri vijest je doprla i do kapelana fra Zrinka, koji je samo odmahnuo uz riječi: "Komu je dano da vidi, neka vidi; komu nije, pa nije!" Već četvrtoga dana, u subotu, u cijelu se stvar umiješala čitlučka milicija, koja je toga dopodneva djecu na svoju ruku pokupila i odvela u čitlučku ambulanu da ih ispituju, jesu li zdravi i normalni. Liječnici (dr. Ante Vujević i dr. Darinka Glamuzina) nisu mogli ustanoviti nikakvu patološku promjenu. U ponedjeljak, na Petrovdan, pred njihovim su se kućama pojavila

GLASNIK MIRA | Utemeljitelj i nakladnik: Informativni centar MIR Međugorje | Glavni urednik: Krešimir Šego | Lektor i korektor: Dragan Naletilić | Adresa: Glasnik mira, Gospin trg 1, 88266 Međugorje, BiH | Tel.: 00 387 36 650 200; 653 327 | Faks: 00 387 36 651 300 | Služba pretplate: 00 387 36 653 342 | E-mail: glasnikmira@medjugorje.hr | Internet: www.medjugorje.hr
Grafičko oblikovanje: Shift, Mostar | Tisak: Fram-Ziral, Mostar | List je prijavljen kod Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije pod brojem R-05-05-42-2175-86/06 od 12. siječnja 2006. | Godišnja pretplata (12 brojeva): Hrvatska 120 HRK, BiH 30 KM, europske zemlje 30 €, Švicarska 50 CHF, USA i Kanada 42 €, Južna Amerika 48 €, Australija 51 €

UPLATA PRETPLATE: Iz BiH u KM: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: Unicredit Bank, Žiroračun broj 33 8120 2 20114 5352 | **Iz Hrvatske u HRK:** Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: Societe generale - Splitska banka d.d., Broj računa: 2330003-5100201682 | **Iz Njemačke u eurima:** Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. Čitluk, Gospin trg 1, 88266 Međugorje. Naziv banke: LIGA BANK EG, Kontonummer: 2155044 (za Glasnik mira), BLZ : 75090300 | **Iz Švicarske u CHF:** Katholische Kroatienmission, Postfach 9057, 8036 Zürich. Naziv banke: UBS AG Zürich - Wiedikon (0270/00), Kontonummer: 805418.40A (za Glasnik mira), IBAN : CH63 0027 0270 8054 1840 A, BIC: UBSWCHZH80A, UBS Postkonto Nr: 80-2-2 | **Iz svih europskih zemalja u eurima:** Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. Čitluk, Gospin trg 1, 88266 Međugorje. Naziv banke: LIGA BANK EG, Kontonummer: 2155044 (za Glasnik mira), BLZ : 75090300, BIC: GENODEF1M05, IBAN: DE88750903000002155044 | **Za sve valute iz drugih zemalja:** Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: UniCredit Bank, SWIFT: UNCRBA 22, IBAN: BA 39 3380 6048 0281 0221

dvoja kola, milicijska i ambulantna. Pokupili su djecu i odveli ih u Mostar na psihijatrijsko vještačenje (dr. Džudža), a potom, da ih zastraše, vodili ih u mrtvačnicu. Međutim, svi su nalaži bili normalni. Dakle, nikakva bolest nije bila posrijedi. Sve je to milicija radila na svoju ruku, nezakonito, bez dopuštenja njihovih roditelja, a morali su ih pitati, jer su to bili sve maloljetnici. Dakle, protuzakonito ponašanje *organa vlasti* prema maloljetnicima.

Vidioci iz Bijakovića – njihova uloga

U cijelu stvar je tih šestero mladih upalo kao *Pilat u vjerovanje*. **Mirjana Dragičević, Vicka Ivanković, Ivanka Ivanković, Marija Pavlović, Ivan Dragičević i Jakov Čolo**. Ni po čemu upadni, ni u čemu istaknuti, ni u molitvi, ni pobožnosti, ni znanju, ni pameti, ni inteligenciji. Od svih je zacijelo Mirjana najinteligentnija, najnačitanija, najrječitija, a drugi su ostali na razini običnoga izražavanja i školske spremne. Nisu završili nikakve visoke škole, usred svoje tinejdžerske dobi bili su izbačeni u orbitu nečega što je poslije odredilo njihov život.

Već smo spominjali da ih je sve iznenadilo, ošinulo, da su drhtali, plakali, pobjegli (to je ono što se zove *mysterium tremendum et fascinatum*). Zatečenost, ošinutost, strah, bijeg, a onda ipak neki nutarnji impetus ostalih dana, hoće li se taj trenutak ponoviti. I kad se ponavlja, oni su presretni, ushićeni. I ostaju bez riječi. Tipično za biblijske proroke, od poslanja bježe, ali bez njega, bez Gospodina i njegova iskustva i blizine, ne mogu.

Ne potječu iz uglednih nego prosječnih oskrih, težačkih obitelji, jedna iz radničke obitelji iz Sarajeva. Vickin i Ivankin otac radili su u Njemačkoj kao radnici i prehranjivali svoje obitelji. Vicka ima osmero braće i sestara, uz to su doma bili još majka i stara baka. Sve ih je prehranjivao otac Pero koji je išao i vraćao se iz Njemačke. U početku ukazanja prijetili su mu da će mu oduzeti putovnicu ako Vicka ne zaniče. Što je značilo ostaviti njih desetero doma bez kruha, ako mu oduzmu putovnicu? Glad i neimaština. Ali Vicka nije mogla protiv svoga uvjerenja. Tako i svi ostali vidioci.

Protiv njih ustalo sve, cijela javnost, ali oni ostaju uspravni. Ne riječi niti mogu zanjekati ono što im se dogodilo. Pa ni milicijske prijetnje, odvoženje liječnicima, u Čitluk, Mostar, hapšenje susjeda i njihovo odvođenje u milicijsku postaju u Čitluk nije ih dalo smesti. Pa ni kad je zatvoren mještani Gojko Ostojić ili pak oni mladići iz Lipna ili Brišnika koji su pjevali domoljubne – za partiju ustaške – pjesme. Svi mediji protiv njih, a oni ne mogu od svoga uvjerenja.

S činjenicom ukazanja, za njih prestaje bilo kakav privatni život. Danonoćno su opsjedane njihove kuće, ljudi ih žele vidjeti, iznijeti im

svoje potrebe, nevolje, bolesti. Oni do granica iscrpljenosti strpljivi. Prijetnje vlasti sve snažnije, a oni ne popuštaju. Nije to dječji prkos, nego nutarnje osvjedočenje. Pa ni tjeranje s Brda ukazanja, naganjanje s milicijom po poljima, koja ih želi uhvatiti i uhapsiti. Ni sami čin uhidbe fra Jozu, župnika, nije ih mogao smesti; štoviše, one večeri kad je Jozo uhićen, prije svete Mise koju je slavio fra Štanko Dodig, mali Jakov uzima u crkvi na oltaru mikrofon i neustrašivo govori kako se fra Jozi ne će ništa dogoditi jer ga Gospa čuva. Odakle njemu ta smionost?

Da je sve dječja mašta, da je njihova izmišljotina ili pak halucinacija (a zna se da nema kolektivne halucinacije!), kako je tvrdio poslije biskup Žanić, nakon dva mjeseca ta bi ih igra prošla, šale bi nestalo, pogotovo kad je uhićen župnik.

Sjećam se kad sam se prvi put s njima susreo, u župnom uredu 30. lipnja, negdje oko 9.30, da sam im rekao, neka se ostave gluposti i smiješnih igara, ako je sve to neslana šala. Vjera nije da joj se komunisti smiju, da nas izruguju. Bio sam krajnje odlučan u razgovoru s njima, čak i krut, pa su poslije govorili da sam bio oštrij od milicije. Bilo mi je stalo da se vjera ne izvrgava ruglu zbog tamo nekih vidjelaca iz Bijakovića. Oni su bili uporni: *Vidimo pa vidimo*. Napose su se isticali Vicka i Jakov.

Mnoga duhovna ili teološka lica zaboravljala su da vidioci ostaju unatoč ukazanjima kod svojih ograničenosti koje sa sobom nose. *Quidquid recipitur, per/ad modum recipientis recipitur*. I prenose prema svojim sposobnostima. Nemaju oni zbog činjenice ukazanja 'uliveno znanje', kakvo je primjerice imao sv. Ignacije Lojolski, koji je upravo tako i položio teološke ispite. Nije pohađao teologiju, a imao je sve teološko znanje u glavi. Gospodin mu je ulio. Vidioci nisu imali takva znanja, oni su ostali u ograničenim kategorijama svoga razuma. Mogli su prenositi samo ono što su u viđenjima odnosno ukazanjima čuli i vidjeli, i to svojim a ne tuđim rječnikom. Nisu mogli odgovarati na ponekada smiješne upite ili pak na kontroverzna teološka pitanja. Zato je pomalo neozbiljno i neodgovorno od nekih teologa stavljati im u usta neke dvoznačne ili nejasne formulacije. K tomu ne vrijedi ni prigovor kako su njihove poruke banalne. Ne mogu oni govoriti izvan svojih umnih i jezičnih sposobnosti. Gospodin svakome ostavlja slobodu, oni nisu mediji koji prenose doslovce riječi s one strane, nego ih moraju provući kroz svoj ljudski filter, upravo kao i biblijski pisci. Svaki biblijski pisac ima svoju značajku, svoj stil izražavanja. Poseban stil ima jedan Izaia, drukčiji pak stil jedan rustikalni stočar Amos. Dakle, što god se prenosi, prenosi se na način onoga koji prenosi, preko ljudskog čimbenika.

Već prvih dana, crkva i dvorište bili su prepuni

Vidioci nisu išli u teologiju, nisu svršavali teološke studije da bi mogli odgovoriti, a ukazanja su ponajprije tu da potvrde istinu Evanđelja, da pozovu na obraćenje, vjeru, molitvu, sakramentalni život. To je njihova zadaća u svim dosadašnjim sličnim pojavama.

Pa ni sami naziv "Kraljica Mira" nije izmišljotina vidjelaca. Osobno se sjećam da je naš franjevac koji je živio u našoj američkoj kustodiji, dr. fra David Zrno, kao starac došao toga ljeta u Međugorje i pitao vidiocne otprilike ovako: U Lurdu se Gospa predstavila kao Bezgrješno začete, u Fatimi kao Kraljica krunice. Koje ime ima ovdje u Međugorju? Kako želi da je zovemo ovdje u Međugorju? I sjećam se kako je Jakov nakon ukazanja rekao da je Gospa odgovorila: "Kraljica Mira". Odakle njemu ta spoznaja?

Pa i kad je počela školska godina oni su ostali pri svojim tvrdnjama i uvjerenjima. Uslijedila su šikaniranja u školama koje su pohađali. Mirjana je morala mijenjati škole u Sarajevu u mješovitosti zbog nesnošljiva stanja i stalnih provokacija, pa je možda to i razlog da su u nje ukazanja prestala nakon godinu i pol dana, za Božić 1982. Ivan je kao sjemeništarac

također bio u Visokom predmet zadirivanja kolega, a i nekih profesora, kao 'vidjelac', Marija i Vicka su u Mostaru imale također neprilika u školama, tako da je Marija znala doći u franjevački samostan bratu Franji Čavaru i pred njim plakati zbog nevolje u školi. Jakov je bio u ovdašnjoj školi i nije imao većih problema od drugih učenika, a Ivanka nije više pohađala školu, bila je doma s bakom, mlađom sestrom i bratom.

Nije bilo nikakve mogućnosti u to doba nagovoriti djecu da bilo što uzmu od hodočasnika. Nikakav dar, nikakav novac, upravo ništa, a bili su odreda siromašna stanja, napose Jakov koji je živio sa samohranom majkom Jakom. Bili su stidljivi, bojažljivi, plahi, ponekada nisu mogli izdržati pritisak nametljivih (napose talijanskih) hodočasnika. Nitko od njih do dana današnjega nije zanjekao ono što im se dogodilo onih sudbinskih dana u lipnju 1981.

Odjek u javnosti

Vijest se odmah pronijela cijelim krajem, stigla je treći dan čak i do daleke Amerike, jer mnogi su odavle zbog neprilika i posla morali seliti u prekomorske zemlje. Telefonske

veze s Međugorjem bile su prekinute jer je neposredno prije ukazanja izgorjela mješna mala pošta i stara telefonska centrala. Isto se tako zapalila i stara pučka škola uz župnu crkvu koju su do kraja 1945. vodile časne sestre franjevske. Time je Međugorje bilo odsječeno od svijeta, pa ni sami župnik nije mogao iz Zagreba komunicirati sa svojim kapelanom fra Zrinkom ni ovaj s njime iz Međugorja. Ali se vijest širila munjevitom brzinom tako da je već u nedjelju bilo na mjestu ukazanja desetak tisuća ljudi, a u ponedjeljak, na svetkovinu sv. Petra i Pavla petnaestak tisuća ljudi, jer je milicija na ulazu u Međugorje pobrojila više od tri tisuće osobnih vozila, koja su se slijevala uskim putem prema Bijakovićima. Župnik je u nedoumici stajao pred župnim uredom, pitajući se, što ti ljudi traže gore na brdu, a ovdje je golema crkva prazna. Bijahu to doslovce biblijski prizori kakve ćemo susresti u evandeoskim izvješćima. Sva se sila svijeta slijevala i tražila znak s neba, tražila pomoć i utjehu. Svi bijahu žudni slobode i Boga. Vidioci su postali nešto kao ikone, ali i žrtve cijeloga događanja. Nisu imali nikakve privatnosti, dano-

noćno su bili opsjedani hodočasnici koji su dolazili s najrazličitijim potrebama i nevoljama.

Reakcije komunističkih vlasti i biskupa

Kao što smo već rekli, milicija se odmah uključila. Uslijedile su potom milicijske represije prema pučanstvu, neki su mještani proveli po jednu noć u milicijskoj stanici, mjesna se partijska organizacija našla u nedoumici, što činiti. Partijska vrhuška u Sarajevu također se uznemirila, mediji su prepuni negativnih komentara. Svi vide na djelu hrvatski nacionalizam, buđenje duhova prošlosti, prizivlju se aveti Drugoga svjetskog rata, pogotovo zbog blizine Šurmanaca, naslućuju nekakvu kontrarevoluciju, klerofašizam. Jednom riječju, nitko nije pošteđen. Ni vidioci, ni selo, ni župnik, ni franjevci, ni cijeli hrvatski narod. Harangu predvode televizijski komentatori koji sikću svoj otrov iz Sarajeva, prednjači od tiska sarajevsko protuhrvatsko Oslobođenje. Sa svih strana prijetnje. Na Dan borca (4. srpnja) odašilju se iz istočne Bosne, s mjesta partizanskih bitaka iz Drugoga svjetskog rata, jasne poruke protiv Međugorja i kontrarevolucije. Vidioci pak u svemu tome bezazleni, ni krivi ni dužni, uvučeni u čudnu igru koju ni sami ne shvaćaju. Oni samo jedno ponavljaju: "Mi vidimo. Nama se Gospa ukazala!" Nikakva zastrašivanja ni prijetnje, pa čak ni naganjanja s milicionarima po njivama, ne mogu ih spriječiti niti zaustaviti u njihovim tvrdnjama i uvjerenju.

Glas dopire do samoga biskupa. Sam je biskup često putovao u Lurd, išao u Fatimu, pohađao marijanska mjesta, bio je i u Sirakuzi kod Plačuce Gospe, otvoren prema ukazanjima. Sastaje se sa župnikom u župnom uredu u Čitluku i Mostaru. Župnik preporuča oprez. Fra Jozo je u početku krajnje skeptičan, misli da je posrijedi namještaljka tajne policije. Jedna od vidjelica je iz Sarajeva, pronosi se glas kako puši, kako je *punkerica*, slobodna ponašanja. Djeca su župniku nepoznanica, nije ih imao kada kao novi župnik upoznao. On se kao župnik već na Posušju zamjerio komunističkim vlastima koje su tražile njegov premještanje jer je ondje potkapao partijsku organizaciju među mladima. Stoga on predmnijeva da bi to mogla biti udbaška podvala, želeći ga strpati u zatvor. Zašto je u početku krajnje oprezan. Nadugo i naširoko vidiocne ispituje i sve bilježi na magnetofonskim vrpčama. Vremenom je stekao sigurnost da je riječ zbilja o zahvatu samoga Neba, a vjerojatno i nakon jednoga osobnoga viđenja Majke Božje u crkvi, na koru, dok je predmolio krunicu zajedno s vidiocima. Tomu sam bio svjedokom, kad je naglo zastao, a onda zanosno nastavio moliti.

(Nastavlja se)

Priroda se budi i na stablima se vide prvi pupoljci

Proljeće, najljepše godišnje doba, podsjeća nas na obnovu života. U proljeće se nakon dubokoga zimskog sna sve iznova budi. Na stablima se vide prvi pupoljci koji će donijeti prelijepi cvijet i plod. Gospi je to prilika da svojim sinovima i kćerima opet pošalje jednu poučnu poruku, poruku o potrebi obraćenja, o potrebi mijenjanja srca i pameti na bolje, o potrebi mijenjanja mentalnog sklopa na bolje, o promjeni življenja...

vlač. Adalbert Rebić

Zima je bila duga i hladna. Ona je prirodu osakatila s ciljem da je proljeće može pomladiti (u slovenskom i u kajkavskom hrvatskom proljeće je *pomlad*, obnova). Sve staro, potrošeno, nekorisno i štetno zimi se smrzlo i u zemlji strunulo, da bi potom moglo nastati nešto novo, mlado, za novi život sposobno.

Zima nas podsjeća na noć. Zimi su, naime, noći dugačke, duže nego dani. Kako je općenito s prirodom, tako je u stanovitom smislu i s ljudima. I mi ljudi trebamo se odreći svega što je staro, zastarjelo, preživjelo, možda i grješno i zločesto u nama... Apostol Pavao nas opominje: „Noć pođmače, dan se približi! *Odložimo dakle djela tame i zaodjenimo se oružjem svjetlosti. Kao po danu pristojno hodimo*, ne u pijankama i pijančevanjima, ne u prilježnostima i razvratnostima, ne u svađi i ljubomoru, nego *zaodjenite se Gospodinom Isusom Kristom* i, u brizi za tijelo, ne pogodujte požudama“ (Rim 13, 12-14). I na drugom mjestu: „Dakle, je li tko u Kristu, *nov* je stvor. Staro uminu, novo, gle, nastalo!“ (2 Kor 5, 17-19). Krist je svojom smrću na križu pobijedio noć grijeha, porazio neprijatelja naših duša i kao novo sunce osvijetlio nas i omogućio da osvijetljeni i ožareni ljubavlju Kristovom hodamo u novini života. I opet Pavao: „Očistite stari kvasac da budete *novo* tijesto, kao što i jeste beskvasni jer već je žrtvovana Pasha naša, Krist. Zato svetkujmo, ne sa starim kvascem ni s kvascem zloće i pakosti, nego s beskvasnim kruhovima čistoće i istine“ (1 Kor 5, 7-8).

Mnogi se svećenici i pobožni laici vjernici sigurno sjećaju knjige Tihomira Totha „Proljetne oluje“. U njegovim knjigama ima nešto posebno, toliko vrijedno, da je postalo općim duhovnim vlasništvom mnogih katoličkih mladića i djevojaka. Pisac u toj knjizi savjetuje kako očuvati čistu dušu u prijelaznoj dobi od dječjačke do mladenačke dobi, u dobi puberteta. Star problem kao što je ljud-

ski rod star, složen kao što može biti složen mladi još nedozreo život, taj problem tvori jednu od najsudbonosnijih faza ljudskog života, i zato je on jedna od najdelikatnijih zadaća pedagogije. Tihomir Toth je sazrijevanje mladih ljudi usporedio s proljetnim olujama. Mladić i djevojka u svom pubertetskom dobu nalik su mladom stablu ili mladom biljci koja se bori da nakon zime postane sposobna preživjeti, oblikovati se u zdravu, jaku osobu koja će uspješno odolijevati svim nevoljama.

Korizma je vrijeme obraćenja

Za nekoliko dana ulazimo u novo liturgijsko vrijeme, vrijeme korizme. Korizma je vrijeme pripreme za uskršno slavlje. To je vrijeme odricanja od zamamljivih užitaka i vrijeme posta.

Kao oblik pokore danas Crkva danas preporuča pomoć siromašnim osobama. Od svojih prihoda vjernici pomažu gladne i siromašne, izravno ili preko Caritasa, te tako omogućuju zajedničko slavlje euharistije, sakramenta ljubavi. Kao djela ljubavi Crkva preporuča i posjećivanje bolesnih u bolnici, osobito posjećivanje bolesnih i usamljenih starijih osoba u njihovim domovima. Prava su pokornička djela ona koja su usmjerena prema dobru bližnjega. Crkva uvijek poziva svoje vjernike na solidarnost sa svima koji na bilo koji način trpe, a osobito ih na to poziva u korizmeno i adventsko vrijeme (A. Rebić, *Homilije za liturgijsku godinu A. Biblijsko-teološki vid*. Kršćanska sadašnjost, Zagreb 2007., str. 51-52).

Želim da radite na svom obraćenju i da svojim životom svjedočite...

Gospa nas na pragu korizme upozorava da radimo na svome obraćenju. Obraćenje nije jednokratno i prolazno, nego trajan čin koji trebamo svaki dan iznova poduzimati. Obraćenje je duhovna i ćudoredna pre-

obrazba čovjekove osobnosti pod djelovanjem božanske milosti, trajna obnova duha, povratak Bogu (hebr. *tešubah*, grč. *metanoia*). Zbiva se usvajanjem evanđeoskog načina mišljenja, djelovanja i osjećanja. Evan-

đelisti sažimaju svu Isusovu propovijed u ovaj sažetak: „Obratite se, približilo se kraljevstvo Božje! Obratite se i vjerujte evanđelju!“ (Mk 1, 15). Obraćenje se, dakle, događa kad se vjeruje evanđelju, kad se prihvati Isus Krist, jer je on Sin čovječji (Dn 13, 7) i Sluga Jahvin (Iz 53) i, kao takav, naš moralni uzor i „put obraćenja“. U Svetom pismu govori se o obraćenju grješnika, što treba shvatiti kao potpunu i iskrenu promjenu uma i srca. U Novome zavjetu ta se promjena naziva duhovno uskrsnuće, ponovno rođenje, izlazak iz tame na svjetlo, iz vlasti Sotone k Bogu, iz stanja srdžbe u stanje milosti (Dj 26, 18; Ef 2, 3-6; Iv 3, 5).

Spasiteljsko djelo Isusovo shvaćeno je kao pobjeda nad duhovnim neprijateljem, u smislu otkupljenja ostvarena poniznim služenjem: „Sin čovječji nije došao da bude služen, nego da služi i život svoj dade kao otкупninu za mnoge“ (Mt 20, 28; Mk 10, 45). Nasljedovanje Krista zahtijeva da učenik

bude blag, siromašan, čist srcem, mirotvoran, jer treba učiti od Isusa koji je „blaga i ponizna srca“ (Mt 11, 29). Kakav treba biti obraćeni čovjek, to ističe Isus u svom proglašenju blaženstava (Mt 5, 1ss). Obraćenje, plod milosti, događa se u međusobnom odnosu s Isusom: „Bez mene ne možete učiniti ništa“; „nitko ne može doći k meni ako ga ne pozove Otac koji me posla“ i „nitko ne dolazi k Ocu osim po meni“ (Iv 15, 5; 6, 44; 14, 6). Iz tih evanđeoskih pretpostavki rađaju se karakteristična obilježja obraćenja, to jest priznanje grijeha, pokajanje, vjera u Isusa Krista, ispunjenje Božje volje i vršenje njegovih zapovijedi (Enciklopedijski teološki rječnik, 753).

Isus drži da je Bog blizak svakome čovjeku. Bog svakoga pozna, on zna za sve pojedinosti čovjekova života do te mjere da mu je čak i broj vlasi na glavi poznat (Mt 10, 30). Bog ne sjedi na svom prijestolju u nekoj nepristupačnoj usamljenosti, negdje u nedostižnoj daljini. On djeluje u životu svakoga čovjeka. I u najmanjim i najbeznačajnijim stvarima ovoga svijeta, Bog je prisutan: on se brine za ptice i za travu, koliko više tek za čovjeka kojega je stvorio na svoju sliku i priliku (Mt 6, 26-32). Bez njegova znanja ni vrabac ne pada s krova (Mt 10, 29-30).

Isusova radosna vijest o novom svijetu, o novim odnosima među ljudima i između ljudi i Boga nije samo *poziv* nego u isti mah i *izazov* ljudima. Čovjek koji vjeruje da ga je Bog obdario novim odnosom prema sebi, pozvan je stvarati nove odnose prema svojim bližnjima. Po obraćenju Bog čovjeka poziva da bude otvoren svome bližnjemu, da bude za nj ono što je Bog za sve nas. Čovjek koji po obraćenju vjeruje da ga je Bog prihvatio kao svojega sina ili kćer, mora biti sposoban prihvatiti svakoga bližnjega kao svoga brata ili kao svoju sestru.

Čovjeku koji se po obraćenju i po vjeri vraća svome Stvoritelju, Bogu Ocu-Majci, njemu Isus obećava *novu budućnost, nove mogućnosti* u novom svijetu. U raznim usporedbama Isus otkriva u čemu se sastoji ta nova budućnost, nova mogućnost u kraljevstvu Božjem: obraćeni čovjek sličan je onome koji smije ući u svečanu dvoranu svadbe (Mt 25, 1-13), ući u radost Oca svojega (Mt 25, 14-30, osobito 21), biti utješen i nahraćen, smjeti Boga gledati licem u lice, i postati sinom Božjim (blaženstva Mt 5, 4-9), naći ispunjenje, dovršenje i savršenost ljubavi Boga kao svoga Oca-Majku i svoga bližnjega kao brata.

Tko vjeruje ovom Isusovu obećanju, stječe novu *perspektivu* za svoj život. Sadašnji mu život postaje dvostruko važnim, i kao život u sebi i po sebi i kao put u bolju buduć-

nost. Svršetak sadašnjega života postaje mu *ulaskom* u konačno *dovršenje* svoga života u Božjem krilu, u Očevu krilu.

Isus, dakle, traži od svojih obraćenih učenika *novi način života*.

„Obratite se i obnovite sebe i svoje življenje!“

Obraćenje se sastoji od dva čina, *odvratanja* od idola, od zla ponašanja, i *egzistencijalnog povratka* Bogu, vjerovanja Bogu. Obraćenjem čovjek nužno prihvaća pravila *nove etike*, to jest prihvaća novi način življenja. Ponašanje obraćena čovjeka treba biti u skladu s Božjim savršenstvom: „*Budite dakle savršeni* kao što je savršen Otac vaš nebeski!“ (Mt 5, 48). Obraćenjem čovjek ulazi u poseban odnos prema Bogu, postaje Bogu sličan, ulazi u ljubavni odnos s Bogom, ostvaruje zapovijed Božju: „Zato ljubi Jahvu, Boga svoga, svim srcem svojim, svom dušom svojom i svom snagom svojom!“ (Pnz 6, 5).

Sve Isusove etičke upute utemeljene su u ljubavi: ljubav je temelj, motiv i norma etičkog djelovanja. Učitelju zakona koji upita Isusa koji je zakon najvažniji, odgovori Isus: „*Ljubi Gospodina Boga svojega svim srcem svojim, i svom dušom svojom, i svim umom svojim*. To je najveća i prva zapovijed. Druga, ovoj slična: *Ljubi svoga bližnjega kao sebe samoga*. O tim dvjema zapovijedima visi sav Zakon i Proroci!“ (Mt 22, 36-40). Naša je ljubav prema Bogu dar Božje ljubavi za koji (dar) Bogu trebamo uvijek biti zahvalni.

Druga je zapovijed Božja: ljubiti bližnjega svoga kao sebe samoga. *Ljubiti* bližnjega može samo čovjek koji je svjestan da Bog njega ljubi. *Opraštati* bližnjemu može samo onaj koji je iskusio radost Božjeg opraštanja. *Poklanjati* može bližnjemu samo onaj koji je svjestan da ga je Bog obdario silnim darovima. *Oslobađajuće* može na svog bližnjega djelovati onaj koji je svjestan da ga je Bog oslobodio od straha i od svakoga zla. Drugim riječima, ljubiti može samo onaj koji vjeruje u Božju ljubav i iz nje živi.

Tek onda kad je netko svjestan svih posljedica ljubavi, dokazuje da je njegova ljubav prava ljubav. Tek kada on ozbiljno shvaća Božju brigu za svako stvorenje u svijetu, tada je i on sposoban, po uzoru na Boga, brinuti se za druge ljude oko sebe, za dobro svih ljudi (Mt 5, 45).

Je li sve to moguće ostvariti? Očito jest! Ali ne ljudskim silama nego silom i snagom Duha Božjega koji čini sve novo. „Sve mogu u Onome koji me jača!“ (Fil 4, 13). Gospa Međugorska nas poziva da to ostvarimo već u ovoj korizmi! *Ja sam s vama i pred svojim sinom Isusom zagovaram za vaše obraćenje*.

Snimila Ljilija Paris

Trideset godina poslije (2)

Ako bolnim znakovima današnjega vremena pribrojimo i žalosne slučajeve srozavanja morala i u samoj Crkvi, galopirajuće propadanje duhovnih vrjednota u svijetu, sve drskiji atak na svetost obitelji i života uopće, trajni porast broja abortusa, raspada brakova, zabrinjavajući porast ovisnosti o drogi među mladima, sve češću pojavu samoubojstava baš među mladima, onda je slika svijeta doista tmurna. U svemu tome Međugorje se pojavljuje kao svijetla točka i izvor nade za milijune ljudi koji su ga takvim prepoznali.

fra Ivan Dugandžić

Zavodnička snaga sotone

Iznenaduje kako su brojne poruke u kojima Gospa upozorava na zavodničku snagu sotone u ovome svijetu, pozivajući istodobno na molitvu kao oružje u obrani od nje. Samo nekoliko mjeseci nakon što je počela davati poruke za župu Međugorje pripremajući je za ulogu koju joj je namijenila, Gospa prvi put otvoreno govori o sotoni i njegovu nastojanju da sve uništi: „Draga djeco! Ovih dana sotona želi da omete moje planove. Molite da se ne ostvari njegov plan“ (12. srpnja 1984.). U sljedećih godinu dana, u gotovo pravilnu razmaku uslijedilo je čak devet upozorenja u tome smislu, a onda je došla gotovo alarmantna poruka: „Sotona je uzeo jedan dio plana i želi ga posvojiti. Molite da u tom ne uspije“ (1. kolovoza 1985.). U dva sljedeća četvrtka ponovljen je poziv na molitvu, a mjesec dana potom Gospa dolazi s radosnom vijesti: „Draga djeco, plan sotone je propao. Molite da se ostvari ono što Bog planira u ovoj župi“ (5. rujna 1985.).

U toj dramatičnoj dinamici djelovanja Zloga i zla čini se kao da je u tome času nastupilo stanovito zatišje, barem za kraće vrijeme. No, Gospa i dalje podsjeća na moćno djelovanje sotone, razotkrivajući u ponekoj poruci i način njegova djelovanja. Tako ona pozivlje na molitvu da se „razotkrije prijevara kojom se sotona služi“ u zavodjenju ljudi (25. rujna 1986.), otkrivajući da on to čini „svojom ohološću i lažnom jakošću“ (25. studenoga 1987.).

Nakon nekoliko godina stanovita zatišja, ponovno se pojačava dinamika zla, ali i otpor protiv nje. Prvo se to događa s ponovnim upozorenjem kako „sotona želi uništiti moje planove i zaustaviti želje nebeskog Oca, koje želi ostvariti ovdje“ (25. rujna 1990.), da „želi razoriti moje planove mira“ (25. rujna 1990.), a mjesec dana nakon toga Gospa upozorava na prijetnju globalnih razmjera: „Sotona je jak i želi razrušiti ne samo ljud-

ske živote nego i prirodu i planet na kojem živite“ (25. siječnja 1991.). Oni koji pažljivo prate i pamte svjetske događaje lako će se sjetiti da je to bilo u vrijeme rata i strašnih prizora razaranja i uništenja u Zaljevu, a na našem tlu rat je bio sve bliži.

Sa završetkom Zaljevskog rata prošla je, barem za određeno vrijeme, opasnost od globalnoga uništenja, ali je ostala opasnost od uništenja pojedinaca kroz sve veću ovisnost o materijalnim dobrima i užitcima. Odgovor na to prepoznaje se u poruci: „Draga moja djeco, pozivam vas iznova da stavite Boga na prvo mjesto u svome životu. Ne dajte da vas sotona privuče materijalnim dobrima, već se, draga moja djeco, odlučite za Boga koji je sloboda i ljubav. Izaberite život a ne smrt duše“ (25. ožujka 1996.). Bilo je to vrijeme kad je Ivan Pavao II. tako če-

sto govorio o civilizaciji života i upozoravao na opasnost od civilizacije smrti, za koju se opredjeljuje sve veći broj ljudi.

Nekoga će možda iznenaditi, pa i zasmetati, tako često spominjanje sotone u porukama. Zar se život ne može objasniti i bez nje, pitaju neki. Liberalni teolozi već davno su ga počeli ignorirati u svome učenju i propovijedanju, ali time nisu nimalo umanjili njegovo djelovanje u svijetu. To je već prije četrdesetak godina zapazio poljski marksistički mislilac Leszek Kolakowski, pa je s priličnom dozom sarkazma reagirao na to u fiktivnom govoru kojim se sam sotona obraća tim teolozima: „Vidim da me više ne spominjete u svojim propovijedima. Nemojte misliti da nijekanje moje egzistencije pogoda moju taštinu. Meni je jedino važno da djelo uništenja ide dalje.“ Ti teolozi koji nije-

ču opstojnost sotone ni ne pokušavaju objasniti činjenicu tolikoga zla u svijetu.

Gledajući kako neki krugovi u Crkvi uporno nastoje Međugorje proglasiti djelom sotone, jedan oštromni svjedok i tumač međugorskih događanja odgovorio im je ironično: „Samo u jednome slučaju teolozi ga ponovno otkrivaju. Kad treba osporiti fenomen Međugorja, tada gospoda teolozi iznenada vide na djelu sotonu za kojega inače ne vjeruju da postoji“ (A. Sarrach). Štoviše, ako je suditi po njihovim tvrdnjama da je u Međugorju sotona na djelu, on već trideset godina uporno radi protiv sebe kako bi naštetio Crkvi. Tko može shvatiti neka shvati!

Znakovi vremena danas

Oni koji ni nakon trideset godina nisu spremni Međugorje prihvatiti kao Božji zahvat u to zamršeno stanje svijeta i Crkve, barem se moraju suočiti sa znakovima vremena danas i usporediti ih s onima kad je Međugorje počelo. Logično je postaviti pitanje: Je li danas stanje u Crkvi i svijetu bolje ili lošije nego onda i što čovječanstvo može, ignorirajući Međugorje, ponuditi kao bolji odgovor na te izazove? Da se naš odgovor ne bi komu činio odveć subjektivnim i pristranim, pogledajmo kako na to gledaju oni koji nikada nisu pokazivali simpatije za Međugorje. Naprotiv, znali su ga neargumentirano napadati, ali im se mora priznati da imaju izoštren pogled za probleme Crkve i današnjega svijeta.

Riječ je o njemačkome kršćanskom tjedniku „Christ in der Gegenwart“ (Kršćanin u

Oni koji ni nakon trideset godina nisu spremni Međugorje prihvatiti kao Božji zahvat, barem se moraju suočiti sa znakovima vremena danas i usporediti ih s onima kad je Međugorje počelo. Logično je postaviti pitanje: Je li danas stanje u Crkvi i svijetu bolje ili lošije nego onda i što čovječanstvo može, ignorirajući Međugorje, ponuditi kao bolji odgovor na te izazove?

današnje vrijeme), koji se opširnije osvrnuo na rezultate istraživanja stanja među njemačkom mladeži danas, pod alarmantnim naslovom „Mladež bez Boga – kraj Crkve?“ (CiG, br. 42, str. 475s). U podnaslovu članka stoji: „Nova Schell-ova studija pokazuje duboko zastrašujuće religiozno propadanje koje se nastavlja. Budućnost kršćanstva u ovome dijelu svijeta već odavno je postala upitna.“ Iako je naslov članka popraćen znakom pitanja, zasigurno nikoga ne će ostaviti ravnodušnim i mirnim. Časopis, koji se uglavnom bavi pitanjima koncilske obnove, reforme crkvene prakse, ekumenskim problemima, međureligijskim dijalogom i ekologijom, najednom izrazitim apokaliptičkim tonom progovara o budućnosti Crkve.

Što je autora članka u tom istraživanju posebno zabrinulo? Činjenica da je među njemačkom kršćanskom mladeži zanimanje za Boga i duhovne vrijednosti vrlo nisko, dok je istodobno kod njihovih muslimanskih vršnjaka vrlo visoko. Samo 37 posto kršćanskih ispitanika drži da je važno vjerovati u Boga, a čak 46 posto otvoreno kaže da je vjera nevažna za oblikovanje života. Za autora članka to je jasan znak da proces sekularizacije u Crkvi i dalje napreduje. U međuvremenu, bezvjerstvo nije više samo stvar liberalnih intelektualaca, ono je zahvatilo široke mase društva. U ne tako dalekoj prošlosti normalno je bilo vjerovati, a nevjera je smatrana iznimkom. U međuvremenu, „normalno je postalo ne vjerovati. A osobenjak nije više ateist, nego kršćanin.“ Drugim riječima, u nekoć kršćanskoj Europi kršćani polako ali sigurno postaju manjina suočena sa sve drskijom i agresivnijom poganskom većinom, pa je s razlogom zabrinuta za svoju budućnost.

Na pitanje, kako dalje u budućnost, autor članka zaključuje da se treba vratiti kršćanskim korijenima kroz odgoj u obitelji, jer treba početi od toga da mladež koja se danas distancira od Boga i Crkve svoju djecu zasigurno ne će ni krstiti. No, tu se zatvara krug nemoći, jer nema dovoljno mladih i polet-

nih svećenika koji bi to trebali izvesti. Te pojave autoru ne dopuštaju s optimizmom gledati u budućnost, pa zaključuje: „Budućnost Crkve dovedena je u pitanje. Ako se dramatično propadanje zbog nezainteresiranosti dalje nastavi, katastrofa bi mogla nastupiti već za nekoliko generacija.“ Strah za budućnost Crkve tu se pretvara u strah od katastrofe.

Autor nam je, ipak, ostao dužan odgovor na čiju „nezainteresiranost“ misli i kako vidi taj željeni zaokret bez svećenika. Doduše, već više od trideset godina u Crkvi se govori o potrebi nove evangelizacije Europe, ali gdje su plodovi? Međugorje već tri desetljeća nudi veoma konkretan odgovor na ta pitanja, ali ga mnogi još uvijek ne prepoznaju. U Međugorju je moguće naći žar vjere koji se u mnogim dijelovima Crkve već odavno ugasio. Tu se ponovno uči zaboravljena molitva, doživljava se ljepota euharistijskog slavlja i snaga sakramenta pokore. A prema prilično pouzdanim podacima, oko pet stotina mladih ljudi diljem svijeta svoj svećenički poziv zahvaljuje Međugorju, a istodobno su bogoslovije diljem Europe sve više prazne. Zar Međugorje nije danas istinsko žarište te željene nove evangelizacije, koliko god mnogi to ne željeli priznati?

Ako tim bolnim znakovima današnjega vremena pribrojimo i žalosne slučajeve srozavanja morala i u samoj Crkvi, galopirajuće propadanje duhovnih vrjednota u svijetu, sve drskiji atak na svetost obitelji i života uopće, trajni porast broja abortusa, raspada brakova, zabrinjavajući porast ovisnosti o drogi među mladima, sve češću pojavu samoubojstava baš među mladima, onda je slika svijeta doista tmurna. Doda li se tome još i sve veća prijetnja od prirodnih katastrofa zbog klimatskih poremećaja, a pogotovo od sve bezočnijeg terorizma svjetskih razmjera, onda svijet gotovo da i nema nikakve budućnosti. U svemu tome, Međugorje se pojavljuje kao svijetla točka i izvor nade za milijune ljudi koji su ga takvim prepoznali.

(Nastavlja se)

Fra Slavko i fra Ivan predvode kronicu na Brdu ukazanja

Grieh i radost

Grieh je, dakle, stvarnost našega života, a ne izmišljotina Crkve, kako su neki u komunizmu tvrdili. Kao što znamo da liječnici ne izmišljaju bolest nego je otkrivaju radi zdravlja ljudi, tako ni Crkva ne izmišlja grieh (bolest duše), nego ga otkriva i pomaže čovjeku ozdraviti.

fra Marinko Šakota

Neki ljudi imaju poteškoća s prepoznavanjem grijeha, pa kada dođu na ispovijed ne znaju što bi ispovjedili. Drugi se trude dokazati da su dobri, pa se pravdaju da nisu veliki grješnici, da nikoga nisu ubili ni nešto ukrali. Neki uopće ne idu na ispovijed jer, kako kažu, ne griješe. Ima vjernika koji u svemu vide grijeh, a s druge strane, ima ljudi koji su izgubili svaki osjećaj za grješne čine. Zbog toga postavljamo pitanja: Postoji li grieh? Što je grieh? Kako se trebamo odnositi prema grijehu?

„Za vrijeme molitve vidjela sam kao u slici tri puta jedan cvijet. Prvi put je bio divan, svjež, pun boja. Radovala sam se. Zatim sam vidjela kako je taj cvijet zatvoren, uvenu, izgubio ljepotu. Bila sam žalosna. Onda sam vidjela kako jedna kapljica vode pada na uvenuli cvijet i on se otvorio. Ponovno sam ga ugledala u svoj njegovoj svježini i ljepoti.“ Tako vidjelica Marija Pavlović-Lunetti pripovijeda o doživljenoj slici cvijeta tražeći njezino značenje. „Ja sam pokušala shvatiti što bi ta slika mogla za mene značiti, ali nisam mogla. Odlučila sam stoga pitati Gospu za vrijeme jednoga ukazanja. Rekla sam joj: ‘Gospo moja, što znači ono što sam ja vidjela u molitvi? Što znači onaj cvijet?’ Gospa se nasmijala i rekla: ‘Vaše je srce kao cvijet. Svakom je srce divno, puno ljepote. Ali kad dođe grijeh, cvijet uvene, ljepote nestane. Ona kapljica koja je pala na cvijet i oživjela ga, znak je ispovijedi. Vi, kad ste u grijehu, ne možete pomoći sami sebi, nego mora doći pomoć izvana.’“

I sljedeća priča kao sliku za grieh uzima cvijet. „Časna sestra je u svojoj starosti imala punu sobu cvijeća. Govorila je: ‘Cijeloga života sam voljela i uzgajala cvijeće i uljepšavala crkve. Od cvijeća se može mnogo naučiti za život. Primjerice, kad cvijeće vene, treba tražiti razlog zašto vene. Često se na žilama naseli crv koji siše hranu. I što se cvijeće više zalijeva i hrani, to je bolje crvu. Treba prije odstraniti crva, a onda će cvijeće rasti... Tako i u životu treba odstraniti crva koji priječiči čovjekov rast.’“

Otkrijmo crva i kradljivca

Grieh je, dakle, stvarnost našega života, a ne izmišljotina Crkve, kako su neki u komunizmu tvrdili. Kao što znamo da liječnici ne izmišljaju bolest nego je otkrivaju radi zdravlja ljudi, tako ni Crkva ne izmišlja grieh (bolest duše), nego ga otkriva i pomaže čovjeku ozdraviti.

Zanimljiv je i ujedno čudan naš odnos prema tijelu s jedne i duši s druge strane, odnosno prema uzročnicima razaranja tijela i prema uzročnicima razaranja duše. Primjerice, kada otkrijemo crva u cvijeću radosni smo(!), jer smo otkrili zašto cvijet vene i što ćemo mu pomoći da ponovno cvjeta. Slično tomu, kada čistimo kuću ne ćemo ugasi nego upaliti svjetlo da bolje vidimo ima li prašine i gdje je. Nitko od nas ne će reći, u mojoj kući nema prašine, nego: u mojoj kući ima prašine, ali ćemo se truditi da je pronađemo i obrišemo.

Kada se, prije nego izidem van, pred ljuđe, ili prije nego gosti uđu u moju kuću, još jednom pogledam u ogledalu i otkrijem pr-

Kad nas netko povrijedi, zaboravljamo ranu, a bavimo se isključivo onim tko nas je ranio. Sve to ostavlja tragove u nama pa smo nesretni, nezadovoljni, nemirni, a naši su odnosi uzdrmani ili srušeni. Nismo svjesni rana koje nosimo u duši, a kad dođemo na ispovijed, pravdamo se da nemamo grijeha, da smo dobri, da nismo veliki grješnici...

ljavštinu na licu, kako sam radostan i sretan zbog otkrivene prljavštine(!), pa uzdahnem: Bogu hvala da sam to vidio prije drugih!

Zar se ne bismo isto tako trebali ponašati prema grijehu? Zar ne bismo trebali upaliti svjetla, odnosno stati pred Onoga koji je Svjetlo, kako bismo bolje vidjeli sebe? Zar ne bismo trebali biti radosni i sretni kada prepoznamo i otkrijemo grijeh, prljavštinu? Ta otkrili smo crva koji je uzročnik svađe, razaranja, rastava i kradljivca našega mira i dobrih međuljudskih odnosa!

Ne, mi se često ponašamo potpuno drukčije. Mi grieh ne otkrivamo nego prikrivamo, guramo pod tepih, pravdamo se, poput Adama i Eve prebacujemo krivnju na druge. Nipošto ne želimo biti slijepi za crva u cvijeću, za korov u polju, za prašinu u kući ili za prljavštinu na licu, a često smo slijepi za crva i korov, za prašinu i prljavštinu u svojoj duši.

Zaboravljamo da je Isus lako praštao grijehe grješnicima, kao, primjerice, onome cariniku u Hramu, a da je bio nemoćan pred slijepcima kao farizej u Hramu. Zaboravljamo Isusove riječi s križa: „Oče, oprostimi jer ne znaju što čine.“ Da, ne znaju, a zapravo mnogo toga znaju (Juda, farizeji, pismoznanci, Veliki svećenik, Pilat...). Imaju oči, a slijepi su za dobro i za zlo. Ne vide dobro u Isusu i ne vide zlo u sebi, zlo koje ih je zarobilo i zaslijepilo. Slijepi su za istinu: uvjereni su da čine dobro, a zapravo su postali sluge, robovi zla koje njihovim rukama zakiva čavle u Isusove ruke.

„Sitnica“ i njezine posljedice

Kako je zanimljiv i čudan naš odnos prema ranama u tijelu i ranama u duši! Kad se malo dublje porežemo, odmah idemo k liječniku i pokazujemo mu ranu. Zapravo, ne idemo nego jurimo do ambulante i, nervozni ako moramo imalo čekati, govorimo liječniku: „Evo rane! Molim Vas, zavijte je da više ne krvari!“ Nitko mu ne će reći: „Ne, ja sam dobar čovjek, ja nemam ranu!“ Nitko od nas ne će reći nožu: „Ti si kriv, ti si me porezao, ti si me ozlijedio! S tobom više ne ću pričati...“ Ne, mi zaboravljamo nož, a okrećemo se rani. Ako osjetimo probleme u prsima, u nutrini, tražimo od liječnika da sve učini kako bi pronašao uzrok, žarište, pa se podvrgavamo raznim ispitivanjima, snimanjima (rendgen) samo da otkrijemo uzrok i izvor boli.

Drukčije se, međutim, ponašamo prema duši, a duša je mnogo osjetljivija od tijela. Kad nas netko povrijedi (riječima, nepravdom...), zaboravljamo ranu, a bavimo se isključivo onim tko nas je ranio. Sve to ostavlja tragove u nama pa smo nesretni, nezadovoljni, nemirni, a naši su odnosi uzdrmani ili srušeni. Nismo svjesni rana koje nosimo u duši danima, mjesecima i godinama, a kad dođemo na ispovijed, pravdamo se da nemamo grijeha, da smo dobri, da nismo veliki grješnici...

Ne valja od truna praviti brdo, ali isto tako ne valja pomisliti da od sitnica ne mogu nastati veliki problemi. Crv može biti malen, ali ozbiljno naštetiti biljci. Prljavština na našem licu može biti neznatna, ali i ona je u stanju naškoditi našem izgledu ako je drugi vide. Nedostatak malo vode može biti poguban za život čovjeka u pustinji...

Ne valja od truna praviti brdo, ali isto tako ne valja pomisliti da od „sitnica“ ne mogu nastati veliki problemi. Crv može biti malen, ali ozbiljno naštetiti biljci. Prljavština na našem licu može biti neznatna, ali i ona je u stanju naškoditi našem izgledu ako je drugi vide.

Što sitnica može značiti za naše odnose i kakve velike posljedice može imati, pojašnjava nam sljedeća situacija: „Kad netko (prijatelj, znanac) pokraj nas prođe a ništa nam ne rekne i ne pozdravi nas, ostajemo uvrijeđeni ili poniženi i prezreni, premda druga osoba može reći: Nisam te uvrijedio ni jednom riječju!“ (fra Slavko Barbarić).

Ni jednu riječ nije izrekao (sitnica, gdje je tu grijeh?), a baš to može biti taj crv koji tako nagrizne naše prijateljstvo da se ono sruši! Sada znamo što je grijeh: nismo više prijatelji, nema više razgovora među nama! A Božja je volja da među nama bude prijateljstvo, da cvjetamo.

Idemo u susret korizmi, vremenu od četrdeset dana koje nas želi izvesti iz našeg „Egipca“, našeg ropstva, u „obećanu zemlju“, u slobodu. Tih četrdeset dana, to je seminar, to su duhovne vježbe. To je prilika da kroz molitvu i post vježbamo duh i tijelo; da vježbamo raspirivati iskricu dobrote i ljubavi u pepelu svoga srca; sabranost u molitvi i svetoj Misi; pozornost i poniranje u čitanju Božje riječi; da vježbamo zahvaljivanje kojim otkrivamo ono pokraj čega često slijepi prolazimo: svoje oči koje nam daju vidjeti; uši koje nam omogućuju čuti; onaj lijepi cvijet u dvorištu i na livadi; ovaj svijet i čitav svemir kao „hotel s tisuću zvjezdica“; dobru odliku u mužu, supruzi, susjedu...

Jedna od vježbi neka svakako bude otvaranje očiju za grieh. A kad ga prepoznamo i otkrijemo, tko će biti radosniji od nas... Bit će nam jasniji i smisao riječi u Hvalospjevu uskrsnoj svijetli u Uskrsnoj noći: „O, zaista potrebna Adamova grieha, što ga smrt Kristova uništi! O, sretne li krivice, koja je zavrijedila takvog i tolikog Otkupitelja!“

Snimila Ljelija Paris

Gospa nas ljubi i poziva da budemo istinsko svjetlo u našem umornom svijetu (III.)

Gospin dolazak i njezin ovoliko dug ostanak ovdje, prekretnica je za čovječanstvo. Prekretnica u smislu da budemo bolji i da se odlučimo za dobro, da ostavimo grijeh a prihvatitmo vrijednosti koje nam Bog daje. Na način kojim svijet danas živi, ne ćemo daleko doći, sve ćemo više tonuti u dubinu tame, u dubinu samozadovoljstva, sve ćemo više propadati i zato kažem, moramo prihvatiti taj put nade na koji Gospa zove.

Razgovarao Krešo Šego

Kako moliti u obitelji ako je toliko utrke u životu, toliko rastavljenih brakova u svijetu i razorenih obitelji?

To je uistinu golem problem, rastavlja se svaki drugi-treći brak. Moralno stanje svijeta, na što Gospo često upozorava, danas je katastrofalno. Mediji, internet, pornografija..., modernizam uništava svijet. S druge strane, tehnologija može utjecati pozitivno i voditi na dobar put. Mediji, recimo, mogu pridonijeti širenju Gospine poruke do najudaljenijih kutaka, do najosamljenijih osoba ili obitelji. Papa Benedikt XVI. naglašava kako se putem medija treba prenositi evanđelje. Crkva treba izabrati i taj put da bi Radosna višje došla do ljudskih srdaca.

Kako pomoći mladima da shvate vrjednote braka, što učiniti?

To je krucijalno pitanje. Roditelji su prestali biti model, uzor svojoj djeci. Nestalo je zdrave komunikacije i dijaloga među roditeljima, majka ima svoj, a otac svoj pristup djetetu, ili ga uopće nemaju. No, ima dosta dobrih, zdravih obitelji u kojima se redovito moli. Ako molite u obitelji s djecom i ako jedan dan kažete da nemate vremena za djecu, zauzeti ste, imate druge obveze, nastaje vakuum i djetetu dajete idealnu priliku da može „iskočiti iz tračnica“, otići drugim smjerom. Zato Gospa kaže, *draga djeco, u školi molitve nema vikenda, svaki dan morate moliti i kao pojedinac i kao obitelj i kao zajednica*. Mnogi maštaju i žele ući u brak, a nemaju nikakve pripreme za bračni život, više govore o seksu i drugim stvarima, a kad se prvo dijete rodi, nisu spremni, ne znaju što činiti, ne znaju kako voditi to dijete.

Molim Vas, opišite nam jedan svoj dan, od jutra do odlaska na počinak.

Ustajem dosta rano, posebno ljeti, i u tišini odlazim na Brdo ukazanja. To mi jako mnogo znači, to je početak moga novog dana, a onda se vraćam kući, spremam se i idem na jutarnju Misu. Nakon toga s bra-

ćom ili prijateljima idem na kavu. Poslije toga slijedi susreti s hodočasnicima, s bolesnima, sa svećenicima, privatni susreti, razgovori s osobama koje to traže. Popodne radim na sebi, čitam Sveto pismo i raz-

Ivan sa skupinom mladih Amerikanaca u prvim godinama ukazanja

mišljam o pročitanoj, o onome što te riječi govore meni i kakva im je poruka za moj život. Nakon toga slijedi kraći odmor i pisanje bilježaka, što radim svaki dan. One će dobro doći kad prestanu ukazanja, da se mogu vratiti na ono što sam doživio. Potom slijedi priprema za ukazanje, poslije čega idem na klanjanje ili drugi molitveni program, ovisno o danu. Naravno, ima još dosta toga što se ne može planirati, kao što su susreti s mladima. Premda se držim uobičajenog programa, ipak je svaki dan drukčiji.

Gospa u porukama često ponavlja, molite, molite, molite... Koliko vremena dnevno Vi odvajate za molitvu? Trudim se svakodnevno moliti barem tri sata. Molim ujutro, na podne i uvečer, a najdraža mi je molitva ujutro i uvečer, kad je najmirnije.

Kako razgovarate s Gospom, možete li je pitati o svojim problemima i poteškoćama?

Moj razgovor s Gospom posve je normalan, ona govori meni, ja govorim njoj. Osim što Gospa daje poruke za svijet, za Crkvu, ona nas odgaja i vodi, meni i mojoj obitelji daje savjete, instrukcije; kad idem na put, savjetuje mi što trebam činiti, što trebam govoriti, što trebam nadopuniti. No Gospa to ne čini samo s vidiocima, ona želi voditi sve nas.

Je li Gospa ikada bila ljuta?

Ne, nikada Gospu nisam vidio ljutitu, samo je ponekad žalosna. Najžalosnija je zbog abortusa, rastave brakova, nemira u svijetu i zbog žalosnih slučajeva koji su se posljednjih godina dogodili u Crkvi.

Najčešće je radosna?

Da, najviše je puta radosna.

Vratimo se na 1981., kad su ukazanja počela. Rekli ste zašto je Kraljica Mira izabrala vas vidioco, Bijakovice, župu Međugorje. Meni je u tom kontekstu nekako najzanimljivije pitanje zašto je Gospa izabrala upravo djecu i mjesto u komunističkoj zemlji, čija je ideologija imala za cilj zatrti vjeru i Boga. Jeste li ikada o tome razgovarali s Gospom?

Ne sjećam se da sam ikada o tome izravno govorio s Gospom. Za druge vidioco ne znam.

Vidioco su odvodili na saslušanja, k psihijatrima, čak i u mrtvačnicu. Jesu li Vas tako plašili?

Bilo je, naravno, straha. No, već trećega ili četvrtog dana više se ničega nisam plašio. Bio sam spreman i život dati za Gospu, odnosno za istinu. Najteže mi je bilo što su maltretirali naše roditelje, njih su plašili i izvršavali različitim prijetnjama. A kad to nije uspijevalo, pokušavali su ih podmititi samo da nas nagovore kako smo sve izmislili. Bilo mi je teško i zato što su naše mještane odvodili na ispitivanje, a onda i u zatvore. Iako smo bili djeca, znali smo da nas stariji tako štite, da oni stradavaju zbog nas.

Osjećali ste se, dakle, odgovornima za probleme starijih?

Da, kako smo bili malodobni, nisu se nad nama mogli izživljavati pa su to činili na starijima.

Glavne Gospine poruke

O ukazanjima je dosta pisano, a i vidioci o tome često svjedoče. No, razgovarajući s ljudima, ponekad iznenadi činjenica da mnogi zapravo o

tome znaju veoma malo. I danas ima onih koji se raspituju, primjerice, imate li ukazanja svaki dan. Nisam siguran ni da svi u našoj župi znaju koliko vidjelaca danas ima svakidašnja ukazanja. Stoga Vas molim, opišite jedno ukazanje, na koji se način pripremate, koliko ono traje.

Međugorje je danas preraslo dimenzije jedne župe. Mnogi su ovamo došli sa strane, zbog biznisa a ne duhovnih potreba, i vjerojatno ih dosta gotovo ništa ne zna o ukazanjima. Na ovaj bih način htio i njima i župljanima koji su zaboravili, koji su se zaboravili zbog materijalnih pritisaka i novca, kazati da ukazanja imamo svaki dan. Počinjem se pripremati u 18 sati i uvijek je naznačen određen broj ljudi. Pripremam se zajedničkom molitvom krunice, i što se više približava trenutak ukazanja, a to je oko 18.40, sve više osjećam Gospinu blizinu. Trenutak kad kleknem i prestanem moliti trenutak je kad Gospa dolazi. U trenutku kad prestanem moliti vidim znak u kojem Gospa dolazi, a to je svjetlost. Gospa ne dolazi u trenu, nego polako, u snopu svjetlosti, a ta se svjetlost ne može usporediti ni s jednim svjetlom na zemlji. To svjetlo uistinu je svjetlost raja i ponekad iza te svjetlosti kao da vidim raj, naziru se ljudi koji hodaju i mole, pjevaju, a pritom se čuje veoma tiha glazba. I kad Gospa dođe, više ničega oko sebe nisam svjestan, ne osjećam ni vrijeme ni prostor.

Čim Gospa dođe, slijedi njezin uobičajeni pozdrav *Hvaljen Isus, draga djeco moja*. Ponekad kaže i *dječice moja*. Nakon toga, Gospa moli nad nazočnima, nad bolesnima, nad svećenicima, a potom slijedi razgovor Gospe i mene. Ponekad razgovor počinje ona, ponekad ja. Tada Gospa blagoslivlja nazočne, blagoslivlja predmete koje su donijeli. Onda ja preporučam sve nazočne na ukazanje, njihove potrebe, želje, bolesti, posebno one koji su se na poseban način preporučili, a Gospa za njih zagovara kod svoga Sina, posebno za bolesne. Slijede, ali ne svaki put, pitanja za koje sam zamoljen prenijeti ih Gospi, a ponajčešće su to pitanja koja upućuju bolesnici. Nakon toga slijedi razgovor između Gospe i mene, i to su privatna pitanja, a taj razgovor nekad traje duže, nekad kraće. Kad ukazanje završi, Gospa odlazi u znaku svjetlosti i križa, uz pozdrav *Idite u miru, draga djeco moja*.

Dok ukazanje traje, je li cijelo vrijeme vidljiva svjetlost o kojoj ste govorili?

Da. I Gospa nikad ne stoji na zemlji, ona uvijek lebdi na oblaku.

(Nastavlja se)

Jedino što Gospa od nas želi jest da vjerujemo njezinu Sinu

U Međugorju je od 28. do 30. siječnja 2011. održana duhovna obnova koju je vodio prof. dr. Tomislav Ivančić iz Zagreba. On prati međugorska događanja još od listopada 1982. i u ovoj je župi održao brojne propovijedi, duhovne obnove, seminare, predavanja... Duhovna je obnova započela u petak, 28. siječnja, večernjom sv. Misom koju je predslavio predavač. Osim sudjelovanja u večernjem molitvenom programu, prof. dr. Ivančić održao je i niz predavanja za župljane, djelatnike Župnog ureda, vlasnike pansiona i hotela, djecu i mlade. Susreo se i s članovima zajednice "Milosrdni otac". U nedjelju, 30. siječnja, predslavio je đakku Misu u 9.30 te pučku Misu u 11 sati čime je završila duhovna obnova. Osim župljana, u duhovnoj obnovi sudjelovali su i vjernici iz okolnih mjesta. Donosimo propovijed koju je izrekao na pučkoj Misi 30. siječnja.

vlč. Tomislav Ivančić

Poštovani župljani, vi nemate čast hodočastiti Gospi Međugorskoj; svi drugi, iz cijeloga svijeta, to mogu učiniti, samo vi ne. Nepravda. Što, dakle, da napravite? Vi biste trebali napraviti jedno drugo hodočašće. Svi ljudi koji k vama dolaze, dolaze, rekao bih, horizontalno, zemljom putuju do vas, a vi biste trebali kod svake sv. Mise putovati vertikalno. Svako sv. Misi mi dolazimo kao grješnici, puni strahova i tjeskoba što će biti od nas. Na tom hodočašću imate pet stanica. Prva stanica je priznati svoje grijeh i oprostiti jedni drugima, i tada si slobodan, straha nestaje, s Bogom si u kontaktu. Druga stanica na koju se uspinješ jest slušanje Božje riječi. Treća stanica tvoga uspinjanja jest prikazanje. Tada Bog pita, što mi imaš dati? Četvrta stanica vašega uspinjanja jest pretvorba ili podizanje, kad hostija postaje Isusovo tijelo, a vino postaje Isusova krv. Tada Duh Sveti silazi i ako ste na prikazanju sebe prikazali, on vas pretvara u svete ljude. Peta stanica je pričest, kad primate Isusa i idete s Isusom kao ljudi koji su sveti. Došli ste grješni, a vraćate se novi, zdravi, sveti.

Svi koji dolaze u Međugorje očekuju da im pričate o svom hodočašću, koje je, kako rekoh, visinsko. To je najljepše hodočašće. Lijepo je da ste danas došli u crkvu, u Isusovu kuću, jer se spasenje ne događa u vašim kućama; spasenje se događa u Isusovoj kući i vi ste danas došli k njemu. Nedjelja je dan sastanka s Isusom Kristom pa mu najprije darujte svoje grijeha a potom slušajte što će vam on reći. Tada mu recite, Isuse, darujem ti svoj život, spojite se s njime, i nakon Mise idete obnovljeni kući. A kad dođete kući, nemojte zaboraviti upaliti svijeću. Vaša djeca i hodočasnici pitat će vas zašto to činite, a vi ćete im kazati, u crkvi sam

primio Isusa, ja sam sad tabernakul, a i naša je kuća postala tabernakul. Stoga u kući treba gorjeti svijeća, kao pred tabernakulom, a ljudi će vas blagoslivljati. Odbacimo sve što nam priječi susret s Isusom, a to je mržnja, ogovaranje, nepravda, škrtost, psovka; to je ružna riječ koju kažeš bračnom drugu, susjedu, djeci... Sve to daj Isusu jer će on to kao metlom pomeći; njegova presveta krv će to oprati i mi ćemo se novi vratiti kući. Sve svoje grijeha dajte Isusu, čitav svoj život, sve svoje strahove i svaku bolest.

Ako s Bogom ne komuniciramo, naš se mozak ne razvija, postajemo mali i uskogrudni

Poštovani vjernici, zastanimo na trenutak nad Božjom riječi. Bog nam je progovorio, ali to je možda zastario jezik, jezik star dvije tisuće godina i možda nam ga je teško razumjeti.

Došao student svom ocu, židovskom rabinu, i kaže, oče, vraćam ti Bibliju. Cijelu sam je pročitao, ali sve je to laž, ne želim više ništa o tome znati. Otac uze Bibliju i pruži je svome sinu, govoreći, sine, probaj još jednom pročitati, možda je ipak istina to što u njoj piše. Možda mi, braćo moja, površno slušamo riječ Božju, a to je kao da bacimo sjeme pokraj puta, a ptice ga pozoblju, ili ga bacimo na kamen i ono ne može uzrasti. I ti onda misliš, tko zna je li to sve istina? Danas su ateisti u najvećoj krizi jer je znanost dokazala da ne postoji čovjek koji ne pozna Boga; svi znaju za Boga. Nalazimo se u povijesnom razdoblju kad znanost konačno proučava ono što je temelj svega, a to je duh. Dobitnik Nobelove nagrade, dr. Kandl, u svojoj osamdeset šestoj godini kaže, idem proučavati što je to zapravo čovjekova duhovna dimenzija, što je to duh, gdje postoji svemir, u čemu on stoji, jer je ograničen, materijalan. I što je to u čovjeku da znade misliti, stvarati, graditi... Znanost je već dokazala, a to je najprije učinila logoterapija, da je u podsvijesti svakoga čovjeka Bog.

Čak i malo dijete znade za Boga jer Bog u trenutku začeca djetetu daje duhovnu dušu; u tom bljesku dijete vidi Boga, znade za Boga i dijete ne morate poučavati da Bog postoji. Radije se vi poučite od djece jer djeca pate ako roditelji ne poznaju Boga. Neuroznanost kaže da u mozgu postoji funkcija Boga, modul Bog ili, kako kaže američki znanstvenik indijskog po-

drijetla Ramahandra, u mozgu postoji točka Bog, i ako s Bogom ne komuniciramo, ako ne molimo i ne čitamo Sveto pismo, kaže on, tada se naš mozak ne razvija, postajemo uskogrudni i mali; naši životni prostori su uski i doživljavamo frustracije. U našoj savjesti je posve jasno tko to meni kaže, idi čini dobro, nemoj činiti zlo. Tko to čovjeka koji je ubio, ukrao, progona griznjom savjesti da ne zna kamo bi? Taj bježi ne samo pred policijom i sudstvom, već pred vlastitom savješću. Ovisnici nisu ništa drugo nego ljudi koji su progonjeni savješću, i zato uzimaju drogu ili alkohol ili cigarete samo da se oslobode tih misli; da zaborave.

Duboko boli ružna riječ

Saint Exupery u svom *Malom princu* kaže, došao dječak do jednog alkoholičara i pita ga zašto pije. Pijem da zaboravim, odgovara mu alkoholičar. A što da zaboraviš, nastavlja Mali princ. Da zaboravim da pijem! Njemu piće stvara griznju savjesti jer alkoholizmom ubija cijelu svoju obitelj. Poznato je da se upravo zbog griznje savjesti ljudi ubijaju, osobito mladi koji nisu doživjeli ljubav od svojih roditelja, koji nisu imali oca i majku koji ih vole. Mladi koji su se od početka morali brinuti za sebe doživljavaju kao da su oni krivi što nisu bili voljeni. Takvi se osjećaju kao da su zatvoreni u četiri zida i ne vide drugi izlaz nego se ubiti. Griznja savjesti nešto je strašno! Ali istodobno kad činiš dobro nešto ti govori da si velik. Kad si nekom obrisao suze, kad si se pomirio s bratom, ili s bračnim drugom; kad u naručje uzmeš dijete koje plače, kada sam, sa srcem izmoliš kronicu, osjećaš se ponosnim. Osjećaš da je u tebi leglo nešto što ti daje zdravlje, osjećaš da tvoj život ima smisla. Savjest je opasna stvarnost u nama onda kad te progona, i najbolji ti je prijatelj kad činiš dobro. Tada u tebi sve funkcionira, krvne žile i krvotok funkcioniraju. Znam ljude koji su imali rak, upoznao sam ih više u svojoj hagioterapiji, došli su i tražili da ih blagoslovim. Pita sam ih što je, a oni odgovaraju, sutra trebam na operaciju raka. Tada sam pokušavao „pročakati“ njihovu prošlost, vidjeti jesu li s kime posvađani, jesu li oprostili ocu, majci, bratu, sestri i svima koji su ih u životu povrijedili. Odgovor je bio mlak, pa jesam, oprostio sam, ali čačkajući pronalazimo osobu za koju kažu da joj ne mogu oprostiti i čim se nje sjetite, zaplaču. Tada bismo radili na tome da se oprostite i toj osobi jer neopraštanje stvara bol, grč, rak. Tako čineći, dolazimo do toga da bolesna osoba kaže, da, on mene u dubinama svoje duše voli. U tom trenutku kao da neko svjetlo ulazi u čovjeka, i oprašta, ne mrzi više. Sutradan popodne ista osoba mi je došla i rekla da nije bilo operacije! Liječnik je prije operacije pronašao da je raka nestalo, povukao se. Znan-

Shvatimo, braćo i sestre, da je kucnuo trenutak kad svi ljudi konačno traže što je to duhovna dimenzija, što to znači razgovarati s Bogom, kakav je Bog, gdje je Bog. Svi smo mi, draga braćo, samo gosti ovdje na svijetu, tu smo kao na mostu jer moramo otići.

stvenici danas kažu da sve bolesti, psihičke i fizičke, nastaju zbog sukoba u savjesti, u intelektu, u osobnosti. Kad vas netko povrijedi, to duboko boli, i ako ne možeš oprostiti, u biću se sve grči, nastaje ogovaranje, mržnja... Sjeti se kako te boli kad ti netko rekne ružnu riječ. A najdublje boli kad te povrijedi bračni drug, kad stalno nešto prigovara. Duboko boli i kad te roditelji obezvjeđuju, kad stalno prigovaraju zašto nisi ovo ili ono; kako može susjedov sin, a ti ne možeš. Od toga ostaje duboka krivnja u djetetu i osjećaj da on nije vrijedan, a svi drugi su vrijedni. Ako čovjek laže, ako grijehe nije nikad ispovjedio, sve to stvara duboke sukobe u osobnosti, to boli duboko. Ili, živjeti u kući i ne razgovarati s nekim, zamisli, dvadeset četiri sata živjeti s nekim a ne razgovarati! Ideš nedjeljom na Misu a ne razgovaraš s ovim ili s onim. Pa to stvara strašan grč i sedamdeset posto bolesti dolazi od toga! Uvijek smo mislili da je dovoljno ići k liječnicima i psihijatrima, a danas, kad se medicina razvila do vrhunskih mogućnosti, vidimo da su nemoćni.

Ateisti imaju strašnu želju razgovarati o Bogu

Više nema novih lijekova koji bi vas liječili; više nema lijekova koji bi znali liječiti neizlječive bolesti. Zašto? Jednostavno jer nismo proučili zašto ljudi imaju potrebu ići u crkvu, zašto imaju potrebu govoriti o Bogu. Oni koji Boga ne mole, psuju ga, a zašto? Sjećam se kad sam bio u vojsci, naši su oficiri imali potrebu psovati Boga, i to na najgori način. Zašto? Kad danas razgovarate s ateistima, oni imaju strašnu potrebu razgovarati o Bogu. Zašto? Razlog je u tome što ih znanost negira: čovječe, pa ti poznaš Boga i kako možeš reći da nisi s njime u vezi. Zašto mu ne vjeruješ kad je on dobar? To su teški konflikti i bolesti. Zamislite, sedamdeset posto bolesti možeš izliječiti ako liječiš odnos čovjeka prema Bogu, prema dru-

gim ljudima; ako liječiš njegovo dostojanstvo, ako mu izliječiš savjest kao mi u ispovjedanici, ako čovjeku pomogneš da oprosti drugima, ako mu pomogneš da ne krađe, da ne laže, da ne mora skupljati blago izvan sebe nego u sebi – da bude čestit, pošten... Na taj ćeš način izliječiti sedamdeset posto bolesti! Zamislite, sedamdeset posto naših sredstava za zdravlje mogli bismo uštedjeti kad bismo liječili duhovnu razinu. Umjesto toga, farmaceutske tvrtke produciraju lijekove koji uopće ne liječe, proizvode iste lijekove pod stotinom različitih naziva.

Ljudi najviše trpe od krive slike Boga

Shvatimo, braćo i sestre, da je kucnuo trenutak kad svi ljudi konačno traže što je to duhovna dimenzija, što to znači razgovarati s Bogom, kakav je Bog, gdje je Bog. Svi smo mi, draga braćo, samo gosti ovdje na svijetu, tu smo kao na mostu jer moramo otići. A tko je gospodar zemlje, tko je zasadio vaše šume i travu, tko je pronašao krumpir i rajčicu, recite mi tko je to satako tvoje srce; nadite mi među sedam milijarda ljudi nekoga tko je to načinio. Braćo moja, kako je Bog potreban čovjeku, Bog, jedino mjesto gdje mogu naći mir! I sad je jedino bitno kakvu sliku ti nosiš o Bogu, a kršćani, nažalost, nose užasnu sliku o Bogu. Najgore mi je slušati pobožne ljude jer stalno govore o đavlu, grijesima, paklu i slično. Koja je tvoja slika o Bogu? Ili se Boga bojiš ili Boga voliš? Hoće li tebe Bog baciti u pakao ili će te dovesti u nebo? Prijatelji dragi, odbacite sve svoje bogove i uzmite jedinoga Boga koji spašava, a to je Isus iz Nazareta. To je onaj koji vam je danas govorio, blago vama koji patite, blago vama koji ste siromašni duhom, blago vama koji volite jedan drugog, blago vama koji stvarate mir u braku, u obitelji, u Međugorju, u svijetu, blago vama koji ste dobri, čestiti, blago vama koje vas progone a vi ne mrzite nikoga nego izlazite kao pobjednici, blago vama... Takav je Bog, Bog koji te voli. Ljudi najviše trpe od krive slike Boga. Kao da smo svi mi kršćani uzeli sliku Boga iz Starog zavjeta – Bog kažnjava, ubija, prijeti... što je užasno. Braćo moja, Bog Starog zavjeta je Bog Židova, ali naš Bog je Bog Novog zavjeta, naš Otac, Tata; s njime svaki dan drugujemo, razgovaramo – Bog tako dobro govori hrvatski. Moj Bog je Isus iz Nazareta, moj prijatelj i kako bih mogao reći da će me moj prijatelj iz Nazareta, moj Isus, odvesti u čistište ili u pakao kad me on voli? I svaki dan mu kažem, Isuse, oprostite mi, pogriješio sam, a on mi odgovora, dobro, Tomislave, pusti, hajdemo opet skupa. Kad ga pitam, Isuse, kamo ću sa svojim grijesima cijeloga svoga života, on kaže, nikuda, neka grijesi idu u pakao, a ti

Nastavak na 17. str. ►

Živjeti od praštanja

Praštanje našem životu, našoj duši služi kao hrana. Ako sami nismo kadri opraštati, onda smo bolesni. Neopraštanje nas razara iznutra, čini nas nezadovoljnicima, nesretnima, zarobljenima i ovisnima o našim povrjedama, predrasudama, osudama... Opraštanje nas čini radosnijim ljudima, a u konačnici i sretnijima. Naš život dobiva na kvaliteti.

s. Dominika Anić

Korizma je jedno od najjačih liturgijskih vremena u kojem zastanemo i pokušamo uzeti „svoj život u svoje ruke“. To je vrijeme sagledavanja dokle smo stigli, vrijeme odricanja od nekih svojih svakidašnjih neprimjerenih navika, ovisnosti. To je pogodno vrijeme dobrote u nama da se dorekne u odnosu prema Bogu i prema drugome. Vrijeme je to u kojem nastojimo

dublje i konkretnije živjeti svoje ljudsko i kršćansko poslanje.

U danima korizme nastojimo uvidjeti koliko smo samo puta sklopili truli mir sa svojim vlastitim zatajenjima, izdajama, sa svojom osrednjošću. Prilika nam je da postanemo svjesni gdje smo i u kojoj mjeri bili gubitnici u našim svakidašnjim „bitkama“, u našim međuljudskim odnosima, u našim (ne)opraštanjima i skrivenim osvetama, gdje smo propustili rasti a time i živjeti iz opraštanja.

Opraštanje kao izvor slobode

U riječima psalma 130,4 stoji: „Al' u tebe je praštanje, da bismo ti služili.“ Neki duhovni pisci ove riječi prevode: „U tebe je praštanje i mi od njega živimo.“ I to je sigurno istina. Mi živimo od Božjega praštanja. Praštanje našem životu, našoj duši služi kao hrana. Ako sami nismo kadri opraštati, onda smo bolesni. Neopraštanje nas razara iznutra, čini nas nezadovoljnicima, nesretnima, zarobljenima i ovisnima o našim povrjedama, predrasudama, osudama...

Kao što živimo od Božjeg opraštanja, tako živimo i od ljudskog opraštanja, onoga svakidašnjeg. Svaki dan imamo priliku opraštati i tražiti oprostjenje od drugih. Svaki dan doživljavamo osude, nepodnošenja, razmišljanja nas prema drugima i drugih prema nama. Život je, jednostavno, satkan od potrebe za opraštanjem, za ljubavlju. Opra-

Za sposobnost opraštanja potrebno je biti slobodan.

Slobodan od svega zbog čega bismo trebali oprostiti nekomu, od njegove povrjede, ljubomore, zavisti, zloće.

štanje je poput vezivnog tkiva bez kojeg se čovječji život raspada, postaje razjedinjen, podijeljen.

Bog se ne mora svladavati da bi nama oprostio, a mi se ljudi često, gotovo uvijek, moramo svladati da bismo oprostili jedni drugima i u najmanjim sitnicama.

Praštanje, gledano iz Božje perspektive, zapravo je dovršenje ljubavi. Ljubav pokazuje svoju krajnju dubinu u praštanju i stvara tako novi život u onima koji se trude oko opraštanja, u onima koji su shvatili da je bez opraštanja gotovo nemoguće kvalitetno živjeti. I mi sigurno imamo ovakva iskustva: kad nekomu oprostimo osjećamo se kao nanovo rođeni. Skinemo neki teški teret sa srca. Opraštanje nas, tako, čini radosnijim ljudima, a u konačnici i sretnijima. Naš život dobiva na kvaliteti.

Isus je puninu opraštanja pokazao na križu u riječi, „Oče, oprostimi jer ne znaju što čine“. To je ideal kojemu nam je težiti. Ne samo da ostanemo na divljenju ovoj Isusovoj velikodušnosti, nego da ga pokušamo utjeloviti u svome životu. Isus je to mogao, jer je bio slobodan od mržnje svojih mučitelja, bio je slobodan od njihova straha i bijesa. Za sposobnost opraštanja potrebno je biti slobodan. Slobodan od svega zbog čega bismo trebali oprostiti nekomu, od njegove uvrede, ljubomore, zavisti, zloće. Sve dok ne budemo slobodni, opraštanje nije moguće. Onaj tko nas je povrijedio drži nas u svojoj vlasti. Mi smo se u neopraštanju njemu izručili i on nas čini robovima svoje zloće ili nemoći. Ne dopušta nam da kvalitetno i odgovorno živimo. Kad mu oprostimo, mi postajemo slobodni, kadri svoj život uzeti u svoje ruke i o njegovoj kvaliteti sami odlučivati.

Križ smješten u središte vremena

Križ Isusa Krista s golgotske uzvisine baca sjenu na sva vremena. Na ovo naše vrijeme također. On je tu kao neizbrisiv simbol ljubavi i opraštanja za svakoga čovjeka. Kao nada svim beznadnicima, i opomena svim silnicima da je zadnja pobjeda uvijek pobjeda ljubavi a ne sile, opraštanja a ne mržnje. Jedna kartuzijanska izreka kaže: „Križ

stoji dok se svijet okreće“. Križ čini osovini, središte. Nije moguće u životu ne susresti križ. Susret s križem usud je svakoga od nas. Pitanje koje bismo sebi možda trebali postaviti u ovome povlaštenom liturgijskom vremenu korizme moglo bi glasiti: Koja je moja spontana reakcija dok gledam raspelo? Što mi prvo pada na pamet? Procjenjujem li njegovu umjetničku vrijednost, je li romanički ili barokni, stilski ili kičast? Ili mislim na bol i ljubav onoga čiji je križ smješten u središte vremena, i moga vremena, i moga sada? Mislim li na Isusovo predanje, na oprost kojim je s križa amnestirao svoje neprijatelje? Koja je moja prva misao dok gledam raspelo? Bitno mi je pronaći u sebi odgovore na ova pitanja, jer oni mi o meni mogu mnogo toga reći, čega možda i nisam svjesna. Ovi dani korizme trebali bi nam poslužiti i za tu spoznaju. Ne samo da intenzivnije razmišljamo o Isusovoj muc i križu u pobožnostima puta križa, nego još više da vidimo ima li taj Isusov put išta zajedničko s mojim vlastitim životnim putem. Kako ja prihvaćam i nosim svoje životne križeve?

Ima čitava skala mogućih reakcija, i ne samo na raspelo kao sliku, nego na križ kao stvarnost, stvarnost moga vlastitoga životnog hoda. Bunim li se neprestano i na sve, ogorčeno odbijajući i najmanji križ koji me u životu pohodi, ili svoja životna posrtanja i padove shvaćam dijelom puta kojim mi je ići ovom zemljom. Uostalom, životni padovi to i jesu jednako kao i koraci.

Od početka, to znamo, križ je bio mjesto gdje se dijele duhovi. Počelo je s desnim razbojnikom koji moli za oprostjenje i lijevim koji pun gorčine psuje i proklinje. Jednako su bili blizu Isusu samo na dvjema različitim stranama. Nije bilo do Isusa. On je bio i ostao u središtu. Odaber je na našoj strani. Koja je strana meni sada bliža?

Biskup Pierre Claverie, u propovjedi koju je izrekao na sprovodu šestorici trapista ubijenih u Alžiru 1996. godine, rekao je: „Živost Crkve, njezina plodnost i njezina nada nalaze u blizini križa svoje hranjivo tlo i svoje korijene. Nigdje drugdje! Sve drugo je drugotno, znači samoobmanu i baca pijesak u oči. Crkva obmanjuje samu sebe i druge ponašajući se kao svjetovna vlast, kao humanitarna organizacija među drugim humanitarnim organizacijama ili kao evangelizacijsko poduzeće sa spektakularnim pratećim pojavama i efektima.“ Spomenuti biskup, nekoliko mjeseci poslije, i sam je postao žrtvom istih muslimanskih fundamentalista.

Križ je središte vremena i središte Crkve. Samo iz njega izrasta naša plodnost. U ljubavi za sve ljude.

▶ Nastavak s 15. str.

k meni u Nebo! Milina je s Isusom razgovarati! Isus ne voli kad smo smrknuti, ozbiljni, stalno sklopljenih ruku. On nam tada govori, čovječe, daj budi normalan. Isus tako silno voli slušati naše šale, voli čuti dobar vic i od srca se nasmijati. Isus nam kaže, ja sam postao čovjek, ja sam tu gdje ste i vi, na zemlji, stavite me za svoj stol, dajte mi tanjur i pribor, da nešto pojedem s vama. Ispričajte mi nešto da se s vama mogu smijati... Zašto kod vas u Međugorju moram biti stalno mrtav ozbiljan, pita nas Isus. Zašto me ne volite, zašto mi ne vjerujete? Razlika između kršćanstva i svih drugih religija jest u tome što svi drugi bogovi traže da se umire za njih, oni žrtvuju ljude, žrtvuju djecu. A naš Bog, što on čini? Kaže mi, zgriješio si, idem ja za tebe umrijeti, ja idem na sud. Bog mi kaže jesi li dužan, da, odgovaram, uzeo sam kredit i ne mogu ga vratiti, a on mi kaže, ne brini se, ja ću ga vratiti. Pa kako, Isuse, otkuda tebi novac? Ne brini se, u kući Oca mojega ima mnogo bogatstva. Za svoje grijeha ja sam trebao biti osuđen, i umrijeti, a Isus kaže, ne ljudi, ja ću uzeti vaš križ, vaše poroke i grijeha, ja uzimam trnovu krunu i bit ću za vas proboden. Vi ćete biti tamo gdje sam ja, u Nebu, radovat ćete se; vi ste djeca mojega Oca, vi ste moja braća i sestre. Pa daj vjerujte mi, zašto uzimate krive bogove i zašto se okrećete tamo gdje Boga nema? Bog je, braćo i sestre, samo dobar, on je apsolutna ljubav i dobrota. Sagriješio si, psuovao si Boga, hrđav si čovjek, možda si korumpiran, ali idi Isusu jer je to jedino mjesto gdje te ne će osuditi. Ljudi će te suditi, sudstvo i policija će te goniti, ali te Isus ne će suditi. I jedino mjesto gdje ne ćeš biti suđen jest kod Isusa. I jedino mjesto gdje ne samo da ti ne će suditi, nego vraća i tvoje dugove. Zato u Očenašu ne molimo, oprostite nam grijeha naše, nego, oprostite nam dugove naše. Bog vraća naše dugove.

Nema drugoga Boga osim dobroga Boga

Htio bih, braćo i sestre, prijatelji moji dragi, da ponesete samo sliku dobroga Boga jer nema drugoga Boga osim dobroga Boga. Kad bi Bog od vas tražio da ispravite sve svoje grijeha, da ispravite sve krive poteze u životu, recite mi tko bi se mogao spasiti? Ako si ubio nekog čovjeka, ako si abortirala dijete, zar možeš oživjeti toga čovjeka i to dijete? Ako si nekom ukrao, a ni sam nemaš više novaca, kako ćeš mu vratiti? Ako si nekom opsovao, teš-

ko ga uvrijedio, zar ti možeš napraviti da to bude drugačije? Ama ne, jer koliko ga god moliš za oprostjenje, njega boli. Ali Isus popravljiva, Isus vraća, Isus liječi dušu čovjeka i tako popravljiva svijet. Isus je najveće dobročinstvo čovječanstva i zato svima treba reći, i muslimanima i hindusima i židovima, svima na Istoku i Zapadu, ljudi, ne bojte se, ne ubijajte jedni druge, ne trebamo ratove jer Isus je dobar, Bog je stvorio svakog čovjeka i voli svakog čovjeka; Isus je za svakog čovjeka prolio krv pa hajdemo biti braća. Kako bi to bilo dobro, prijatelji dragi!

Ali za to je najprije potrebno da mi vjerujemo u Isusa. Znam kako je teško mijenjati sliku o Bogu jer svi mislite, a tko zna? Znam toliko svetih ljudi, istinskih vjernika, koji u glavi nose sliku nemilosrdnoga Boga, a ne Isusa koji nas voli i koji nam prašta, koji vraća duge naše. Takve pitam zar ne vjeruju Kristovu križu, njegovoj za nas, iz ljubavi prema nama prolivenoj krvi koja briše svaku našu krivnju? Kad se ispovjedim i kad mi svećenik odrješi grijeha, lak sam i radostan jer znam da me nitko više ne može osuditi, moji su grijesi oprošteni, čist sam. Vidimo li kako je dobro s Bogom biti prijatelj, braćo moja!

Poštovani prijatelji, jedino što Gospa od nas želi jest da vjerujemo njezinu Sinu, njegovim ranama i njegovoj smrti. Jedino što Gospa želi jest to da kad na križu vidiš Isusa kažeš, gledaj kako me je volio, gledaj, koliko me je volio Isus! Sveti Bernardin iz Clairvauxa kaže, ne bojim se svojih grijeha. Da sam učinio i teški grijeh ne bojim se jer ću se sakriti u Isusove rane, a svaka Isusova rana svjedoči, ne boj se, ja te volim i ne boj se svojih grijeha. Kad vas svi optužuju, prijatelji dragi, kad si zbog toga možda postao ovisnik ili suicidalan, idi Isusu jer je to jedina osoba pred kojom ćeš biti opravdan i siguran. On će reći, ti si pravi, ti si vječan, dođi, ja ću te osloboditi. Isus je jedino mjesto gdje možeš naći sreću, on jedini briše naše suze, jedini liječi naše rane. Isus je jedini odvjetnik koji te sigurno brani od svih osuda. Zato se ide u crkvu, braćo moja, ne da se trpi nego da se kući ide radostan. Odbacite sve svoje slike strašnoga Boga, a uzmite sliku Isusa iz Nazareta a iznad slike napišite: Ovaj me Bog voli i zato me stvorio, ovaj me je Bog načinio kršćaninom i dao mi je da budem njegovim dijete. Prijatelju, upamti, Bog te ludo voli, ti si njegovo dijete i zato si kršten. Bog je sretan što vas svake nedjelje vidi u crkvi na Misi, sretan je što vidi radost na vašim licima jer ste došli u njegovu kuću i tu popili malo dobrote, ljubavi, nježnosti, tu uzeli njegovu tijelo i postali on da znadete da ste njegova braća, da ste sinovi i kćeri njegova oca. Amen!

Druga polovica sedamnaestoga stoljeća

Franjevačka mariološka misao i pobožnost u drugoj polovici sedamnaestoga stoljeća nalazi jednoga od svojih tumača i širitelja u osobi Španjolca Pedra de Alva y Astorga (+1667.). Iako je u Franjevački red stupio u peruanskoj provinciji – tamo mu se tada nalazila obitelj – njegovo prepoznatljivo djelovanje započelo je povratkom u Španjolsku. Neumoran je zagovornik i širitelj Gospine pobožnosti, te poticatelj definiranja dogme o bezgrješnome Marijinu začecu.

fra Miljenko Šteko

No, ti poticaji ponekad su znali prijeći i onu crtu zdrave polemike tolerancije i razboritosti prema onima koji drugačije misle, govore i pišu. U svom živopisnom autografskom zapisu (objavljen sa studijem *Radii solis zeli...*) spominje kako je obišao brojne knjižnice i probudio bezbroj noći u molitvi i proučavanju onoga što su drevni teolozi pisali o Mariji. Već prvo njegovo djelo, *Armentarium seraphicum pro tuendo Immaculatae Conceptionis titulo*, dolazi kao odgovor na jedan naputak ondašnjega inkvizicijskog stava o Bezgrješnome začecu. Uz ovo, fra Pedro će tiskati još tri djela sabranih promišljanja starih teologa u korist Bezgrješnoga začeca, uključujući i dominikanske teologe koji su, u to vrijeme, imali različito stajalište. Štoviše, on će nakon povratka iz Rima, gdje je zajedno s Hipolitom Marraccijem pripremao marijanski *Bullarium Franciscanum*, raditi još više na teološkom osvjetljenju svojih postavki. Dominikanski teolozi i njihova marijanska pobožnost sad su mu na prve mjestu. Plod tih istraživanja objavio je 1660. godine u knjizi *Sol veritatis cum ventilabro seraphico pro candida aurora Maria in suo conceptionis ortu sancta, pura, immaculata et a peccato originali praeservata*. Naravno, uslijedio je žestok dominikanski odgovor u kojem se autor naziva agresivnim, a njegovo djelo difamacijom sv. Tome Akvinskoga i Dominikanskoga reda. Nakon toga fra Pedro odlazi u Sjeverne franjevačke provincije i tu nastavlja svoje djelovanje, utemeljuju-

ći čak i tiskaru za tiskanje svojih djela. Tu će tiskati knjigu *Militia Immaculatae Conceptionis Virginis Mariae, contra malitiam originalis infectionis peccati*, u kojoj je sabrao šest tisuća svjedočanstava i tumačenja teologa u korist bezgrješnoga Marijina začeca. Uz ovo djelo nastat će i niz *Bibliotheca Controversiae* u kojem su ponovno tiskane znamenite knjige pobožnih pisaca koji podupiru ovaj nauk. Godine 1665. većina njegovih djela našla se na popisu, indeksu ondašnje inkvizicije. Godinama poslije uvidjelo se kako fra Pedro ipak zastupa ispravan nauk, uz neke krive navode.

Kako bi svaku svoju postavku učinio bližom čitatelju, fra Tomás obilno navodi svetopisamske tekstove i nauk otaca Crkve. Zaključak njegova istraživanja govori kako postoje svi potrebni dokazi kako bi se proglasila dogma o Bezgrješnome začecu Marijinu.

Drugu polovicu sedamnaestoga stoljeća i prva tri desetljeća osamnaestoga stoljeća franjevačke mariologije obilježila je, između ostalih, i kapucinska klarisa Veronica Giuliani (1660. – 1727.), kojoj je Papa posvetio katehezu na općoj audijenciji u srijedu 15. prosinca 2010., a u prigodi 350. obljetnica njezina rođenja.

Marija – zagovornica i posrednica svih milosti

Fra Tomás Francés de Urutigoti (+1682.), lektor svete teologije i argonski provincijal, bijaše privrženi zagovornik škotizma, a najpoznatije njegovo marijansko djelo, *Certamen scholasticum*, tiskano je u četiri sveska. On razrađuje osam promišljanja o nauku istočnoga, odnosno izvornoga grijeha. Ta promišljanja služe mu kao potka onome što će poslije izložiti o bezgrješnome Marijinu začecu. U njegovu je nauku sve jasno: Marija je otkupljena zaslugom Krista Otkupitelja. Fra Tomás u svojim promišljanjima, pozivajući se na Škota, ide sve do saveza koji je Bog sklopio s prvim čovjekom, Adamom. Slijedi čovjekov grijeh i njegovo prenošenje s koljena na koljeno. Sve do Marijina izuzeća, o čijem dostojanstvu i privilegijama slijedi poznati škotistički nauk. Autor osobito naglašava snagu Marijina trijumfa kao prethodišta svih spašenika. U tom svjetlu Marija je i opća zagovornica i posrednica svih milosti. Kako bi svaku svoju postavku učinio bližom čitatelju, fra Tomás obilno navodi svetopisamske tekstove i nauk otaca Crkve. Zaključak njegova istraživanja govori kako postoje svi potrebni dokazi kako bi se proglasila dogma o Bezgrješnome začecu Marijinu.

Život obasut darom mističnih doživljaja

Drugu polovicu sedamnaestoga stoljeća i prva tri desetljeća osamnaestoga stoljeća franjevačke mariologije obilježila je, između ostalih, i kapucinska klarisa Veronica Giuliani (1660. – 1727.), kojoj je Papa posvetio katehezu na općoj audijenciji u srijedu 15. prosinca 2010., a u prigodi 350. obljetnica njezina rođenja. Veronica, rodnim imenom Orsola, rodila se u talijanskome Mercatellu, a u dobi od sedam godina, nakon smrti majke, s obitelji preseljava u Piacenzu. Nakon pobožnoga djetinjstva, u dobi od 17 godina ulazi u strogu klauzuru samostana kapucinskih klarisa u Città di Castellu, doživši ime Veronica. Živjela je pokornički ži-

vot obasut darom mističnih doživljaja. Često je u tim mističnim trenucima bila blizu Kristove muke, a umirući je izgovarala riječi: "Našla sam Ljubav, Ljubav se dala vidjeti! To je uzrok moje patnje; recite to svima, recite to svima!" (*Summariu Beatificationis*). Njezin nauk i život najjasnije nam se zrcali iz vlastita *Dnevnika* koji sadrži dvadeset tisuća rukopisnih stranica. Veronikin nauk i duhovnost obilježeni su kristocentričnošću. A taj odnos nosi bitno obilježje zaručništva duše, koja živi u jedinstvu s Kristovom mukom, smrću i uskrsnućem. Radošću je ispunjena stvarnost po kojoj ona, slabo stvorenje, može odgovoriti na tu bezgraničnu ljubav koju Krist daruje. Upravo iz toga trpećeg zajedništva Veronica s ljubavlju gleda Crkvu za koju moli i prinosi, kako bi bila poput Krista, koji je svojoj Crkvi dao samoga sebe. Raspetta Ljubav, kao i na tijelu svetog Franje Asiškog, Veroniki ostavlja dar svojih svetih rana.

Dar Gospine blizine

Uz Kristovu blizinu, Veronica ima i dar Gospine blizine. U svom *Dnevniku* piše kako je jednoga dana čula Gospine riječi: "Ja ti dadoh da otpočneš u mojem krilu, da se sjediniš s mojom dušom i da te ona kao na krilima odnese pred Boga." Marija tako postaje zagovornicom njezine duše pred Bogom, ali i njezinim putokazom. U *Dnevniku* nadalje stoji kako joj je Blažena Djevica Marija kazala: „Čini sve s mojim blagoslovom. Želim blagosloviti tebe i tvoga ispovjednika.“ I na drugim mjestima Veronica piše kako joj je Marija, po Božjem dopuštenju, postala putokaz upravo preko ispovjednika. Tako ona Mariji zahvaljuje što je uvijek upućuje u ljubav prema Isusu Kristu, njezinu Sinu. Prepoznajući u Mariji svu snagu milosti koja se izljevava, Veronica se posvećuje Prečistome Srcu Marijinu, a samu posvetu opisuje najnežnijim riječima djeteta svojoj Majci (usp. *Dnevnik*, 3, str. 516.-517.). Sve ono što Veronica piše o Mariji plod je vlastita mističnog iskustva, daleko od mnogih ondašnjih teoloških rasprava.

Slike iz prvih godina ukazanja

25. 4. 1982.

25. 7. 1982.
Procesija na blagdan sv. Jakova

14. 9. 1982.
Ispovijed na ulazu u sakristiju

14. 9. 1982.
Uzvišenje sv. Križa - vjernici odlaze na Križevac

25. 7. 1982.
Misa u Gaju na blagdan sv. Jakova

25. 4. 1982.
Podbrdo

25. 4. 1982.

25. 7. 1982.
Ivanka, Jakov, Marija i Vicka s obitelji Skritek, Bijakovići

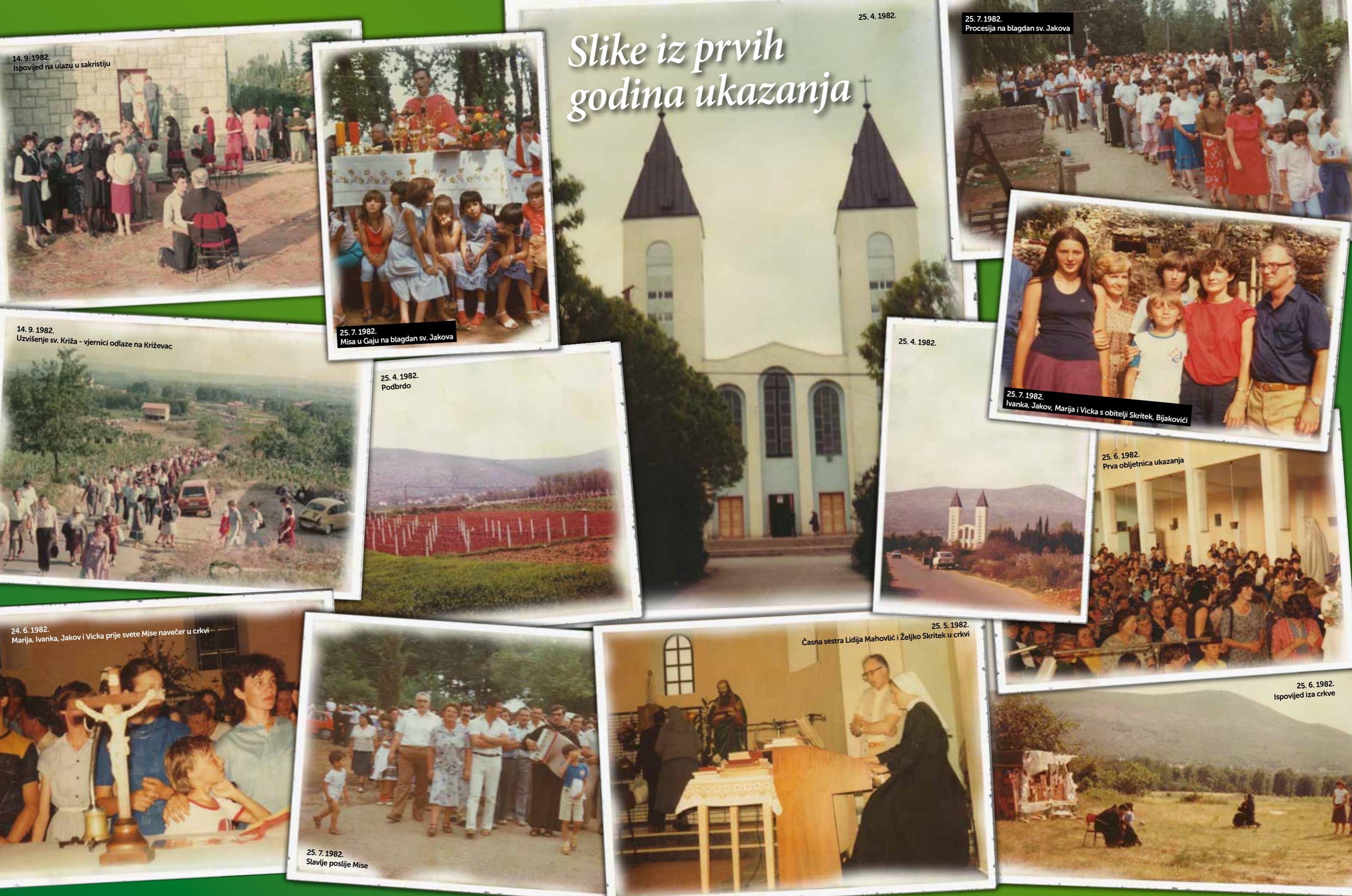
25. 6. 1982.
Prva obljetnica ukazanja

24. 6. 1982.
Marija, Ivanka, Jakov i Vicka prije svete Mise navečer u crkvi

25. 5. 1982.
Časna sestra Lidija Mahović i Željko Skritek u crkvi

25. 6. 1982.
Ispovijed iza crkve

25. 7. 1982.
Stavlje poslije Mise

Propovijed kard. Josepha Ratzingera, pročelnika Kongregacije za nauk vjere, u crkvi Sv. Jeronima Hrvatskoga papinskog Zavoda Svetog Jeronima o stotoj obljetnici rođenja kardinala Alojzija Stepinca u Rimu, 15. veljače 1998.

Branio je Božje djelo protiv lažne svemoći čovjeka

Gornjim naslovom vatikanski dnevnik L'Osservatore Romano donosi integralno propovijed koju je održao 15. veljače 1998. kardinal Josip Ratzinger, prefekt Kongregacije za nauk vjere, predsjedavajući u hrvatskoj crkvi sv. Jeronima u Rimu euharistijsku koncelebraciju u spomen sluge Božjega Alojzija Stepinca - kojeg je 3. listopada iste godine blaženim proglasio papa Ivan Pavao II. u marijanskom svetištu u Mariji Bistrici – u prigodi stote obljetnice njegova rođenja. Objavljujemo cjelokupnu propovijed izrečenu pred trinaest godina.

Eminencije, ekscelencije!
Draga subračo u svećeništvu!
Dragi vjernici!

U posljednjoj pjesmi Božanske komedije (Raj XXXI, 103), Dante govori o nekom pristiglom hodočasniku, možda iz Hrvatske, koji je očaran Kristovom slikom utisnutom na Veronikinu rubcu, te ne može svoj pogled usmjeliti drugamo, već ga drži čvrsto upravljenim u Krista Gospodina. Taj anonimni Danteov Hrvat ima za nas jedno ime: Sluga Božji kardinal Alojzije Stepinac, rođen prije stotinu godina u Brezariću, župi Krašić, a umro 10. veljače 1960. Uistinu je ovaj čovjek, ovaj Sluga Božji, držao pogled čvrsto upravljen u Isusa, razmatrao o njemu, živio je u zrenju Krista i tako se sve više neprestano suobličavao Kristu, bivao preobražen u Krista, te i sam postao živa slika trpećeg Krista s trnovom krunom i ranama njegove muke.

Tri čitanja iz današnje liturgije na svoj su način slika Kristova. Iz propovijedi na gori, iz koje smo upravo čuli jedan odlomak, Sveti Otac u svojoj enciklici Veritatis Splendor ("Sjaj istine") kaže, da je ta propovijed neka vrst skrivenog Kristova životopisa, jer je zapravo Krist onaj primjermi siromah, rođen u jaslama izvan grada jer nije bilo mjesta u svratištima, koji je umro gol i lišen svega na križu. Krista su mrzili, prognali, jer je naviještao Božju ljubav za sve. Gledajući na taj način, razmatrajući današnja čitanja, vidimo Krista, ali možemo i bolje razumjeti poruku Sluge Božjega: kardinal Stepinac nas vodi Kristu i uprisutnjuje njegovu poruku, a Krist nam omogućava da vidimo dubinu srca, prave korijene ovoga života.

Htio bih skrenuti pozornost tek na dva mala odlomka današnjeg Evanđelja. Prije svega na onu već navedenu rečenicu: "Blago vama kad vas zamrže ljudi i kad vas izopće i pogrdē" (Lk

6, 22). Naš blaženik, naš Sluga Božji, živio je upravo tu odbačenost iz ljudske slave, živio je osamljenost, patnju. Postoji neka vrst proročkog navještaja ove rečenice u jednoj Sokratovoj izjavi, koju je Platon naveo u svojoj Apologiji (31c), kad ovaj pred sudom kaže: "Nijedan čovjek, koji se u ime svoje savjesti suprotstavi moćnom mnoštvu, neće dobro proći na ovoj zemlji." Kardinal Stepinac bijaše čovjek savje-

sti, koji se u ime savjesti suprotstavio moćnom mnoštvu. Bio je čovjek savjesti prosvjetljene Kristovom riječju, čovjek savjesti oblikovane Njegovom istinom, i preko savjesti je njegov hod dostigao istinu, a to je put pravoga života. Budući da je bio čovjek savjesti, kršćanske savjesti, suprotstavio se totalitarizmima; i u vrijeme nacističke diktature postao je branitelj židova, pravoslavaca i svih progonjenih, zatim je

u vremenu komunizma postao odvjetnikom svojih vjernika, svojih svećenika progonjenih i ubijenih. Postao je nadasve odvjetnikom Božjim na ovoj zemlji, jer je branio pravo čovjeka da živi s Bogom, branio je Božji prostor na ovoj Zemlji.

Kardinal Stepinac nije se bavio politikom. Poštivao je državu, kada i ukoliko je zaista bila država. Slijedio je smjernicu koju je zacrtao već sv. Ambrozije, a koja veli: "Uvijek sam odavao svjesno i ispravno poštovanje vladarima, ali Božje stvari nisu moje, ne pripadaju vladaru, one su Božje te moram poštivati i braniti ono što je Božje" (usp. Lettera fuori coll. 10, 1. 12). Tako je, dakle, činio i kardinal Stepinac: branio je Božje stvari protiv grješne i lažne svemoći čovjekove, branio je Božja prava, a tako i istinska prava čovjekova, iskonsku sliku čovjekovu protiv totalitarizma koji ne priznaje Božju moć, koji ne priznaje prisutnost Božju, Božja prava u svijetu.

Sluga Božji bijaše čovjek savjesti, i stoga u svoj svojoj zadivljujućoj postojanosti nije nikada bio tvrd čovjek, nije nikada postao žučljiv, tim manje je poznavao mržnju, jer je branio istinu, jer je njegova savjest bila uronjena u lice Kristovo, bio je oblikovan Kristom. Ova postojanost bila je istodobno ljubav prema ljudima, ljubav i prema svojim progoniteljima. On nas tako uči kako čvrstina kršćanske savjesti pomiruje istinu i ljubav, ona je spoj istine i ljubavi. A jer je bio čovjek savjesti, nadvladao je zlo dobrim i preobrazio zlo svojom nepobjedivom ljubavlju, hranjenom ljubavlju Kristovom.

Druga rečenica na koju sam želio skrenuti pozornost, jest prva od blaženstava: "Blago vama, siromasi: vaše je kraljevstvo Božje" (Lk 6, 20). Što znači ovo "blaženi"? U čemu se sastoji ovo blaženstvo? Očevidno je da ovo blaženstvo ne predstavlja zemaljsku sreću u pukom smislu blagostanja, uspjeha, karijere, posjedovanja, moći nad svime. Upravo obrnuto. Tako gledajući, istinito je što nam danas kaže sv. Pavao u svojoj poslanici: "A ako Krist nije uskrsnuo ... ako se ufamo samo u ovaj život i u ovaj svijet ... najbjeđniji smo od svih ljudi" (usp. 1 Kor 15, 17. 18). Doista, naš je Sluga Božji živio i trpio tu bijedu, taj izgon, tu osamljenost u vjeri. Trpio je bijedu, ali ju je mogao podnositi jer je u njoj otkrio pravo blaženstvo. Znao je: "Ja znam, da moj Otkupitelj živi i da ću živjeti sa svojim Otkupiteljem" (Job 19, 25).

U čemu se, dakle, sastoji ovo blaženstvo, ovo biti blažen? Nije to nešto što pripada ovom svijetu, to je Božja zbiljnost, božanska zbilja, stvarnost u Bogu za čovjeka, koja će se u ovom čovjeku objaviti u svoje vrijeme, koje će Bog odrediti. Tko, dakle, želi živjeti ovo blaženstvo, stići k ovom blaženstvu, ne može se zatvoriti u samog sebe, mora se izdići iznad samoga sebe, mora izići iz samoga sebe, mora živjeti vlastitu

Kardinal Stepinac doista je bio takvo stablo koje je raslo iz visine, iz zajedništva s Bogom, te se činio gotovo izgnanikom, strancem na zemlji, a uistinu imao je korijenje zasađeno tamo gdje su prave vode pravoga života.

onostranost, mora se izgubiti u Božjim rukama. A gubeći samoga sebe, živi upravo u stanju pravoga blaženstva. Znamo da je Sluga Božji doista živio tu vlastitu onostranost. Nije promatrao svoje biskupstvo i svoje svećeništvo kao čast, dostojanstvo. Doista se izgubio u Bogu, a gubeći se pronašao je pravi život. Budući da je ostavio samoga sebe, postao je slobodan. Slobodan u poimanju ljudske časti, slobodan u podnošenju uvreda, kleveta, slobodan za ljubav. U svjetlu toga prvoga blaženstva možemo razumjeti i drugu riječ: "Jao vama, bogataši: imate svoju utjehu!" (Lk 6, 24). Ako je blažen čovjek koji ne živi za sebe, nego, mogli bismo reći, kao da živi izvan sebe, koji živi usmjeren prema Bogu, uzdiže se prema Bogu, povjereva samog sebe u ruke Božje, bogataš je čovjek koji želi posjedovati sve za sebe, koji želi posjedovati život, samog sebe, zbog samog sebe, zadržava se u samog sebe, želi uspjeh u svemu na ovoj zemlji. Upravo tim bogatstvom on postaje siromašan, i jer biva osiromašen bez prave stvarnosti, Boga, i njegov život postaje ono što današnje prvo čitanje opisuje riječima: "tavori dane u usahloj pustinji ... kao pljeva što je vjetar raznosi", jer je prazan. Takav život, to "samo ja", nije dovoljno jer je lišeno istine, lišeno je ljubavi, ako ne poznaje Boga. A posljedica toga je: "Jao, vama, već imate svoju utjehu!", nije, kao što bi se moglo činiti, izvanjska osveta. To je tek objava onoga što se događa u čovjeku koji se zatvori u materijalno, u vremenite stvarnosti, koji želi posjedovati samoga sebe poradi sebe i živjeti samo za sebe. Tako uočavamo kako se podudaraju riječi Evanđelja s prvim čitanjem i prvim psalmom, pripjevnim psalmom ove nedjelje, gdje prorok, naviještajući Krista i njegove svjedoke, kaže:

"Blažen čovjek koji se pouzdaje u Boga: On je kao stablo zasađeno uz vodu što korijenje pušta k potoku." Ova voda koja nikada ne će uzmanjati, koja daje vječni život stablu, tu vodu nalazimo u vjeri Crkve, u riječi Božjoj. Sam Bog nam daje tu vodu. Tumačeći prvi psalam sveti Augustin kaže: "Ovaj čovjek, bla-

goslovljen od proroka i od psalma, on je kao stablo čije je korijenje u visini, čije je korijenje u nebu i raste iz neba. Stoga se čini izgubljenim na zemlji, čini se strancem, ali u biti njegovo je korijenje uronjeno u pravu vodu života."

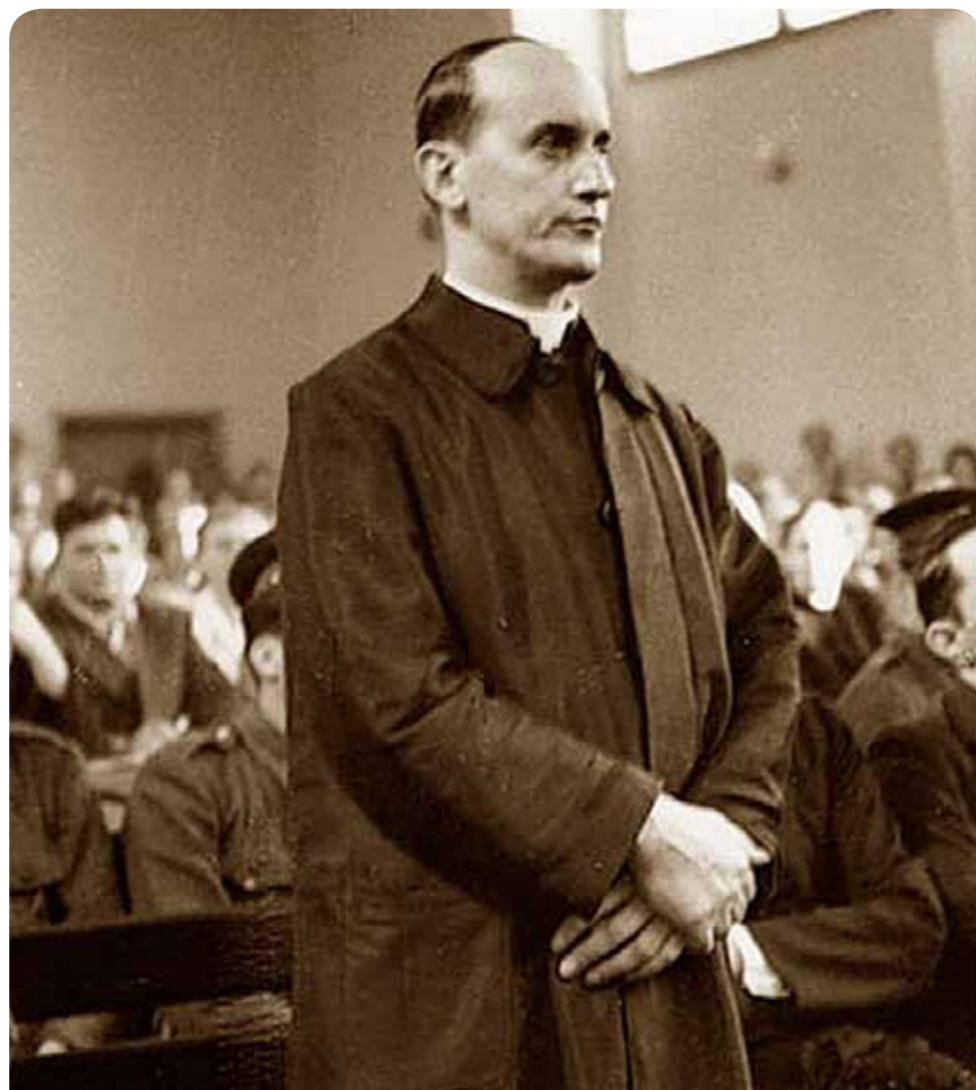
Kardinal Stepinac doista je bio takvo stablo koje je raslo iz visine, iz zajedništva s Bogom, te se činio gotovo izgnanikom, strancem na zemlji, a uistinu imao je korijenje zasađeno tamo gdje su prave vode pravoga života. Psalam, dakle, drugo čitanje i Evanđelje, pozivaju nas da otkrijemo pravi izbor: ili živjeti samo za ovo vrijeme, isključivo samo za sebe i biti prividno sretni, ili živjeti s Bogom, za Boga, a time i za druge. Nema drugih izbora. Na kraju postoji samo ta mogućnost, i Sluga Božji nam pokazuje pravi put života te nas poziva na tu postojanost, tu hrabrost, kako bismo bili u suprotnosti sa svijetom, ako je svijet u suprotnosti s riječju Božjom. Znajući dobro, da na kraju ostaje i vrijedi samo božanska riječ, a ona je prava stvarnost.

Kad je god. 1934. Sluga Božji bio izabran za nadbiskupa koadjutora zagrebačkog, prepao se. Dobro je poznavao tešku situaciju u Katoličkoj crkvi i vjernika katolika u svojoj zemlji, u onoj Jugoslaviji koju su saveznici nakon Prvog svjetskog rata umjetno stvorili od suprotnih elemenata i sa snažnim protukatoličkim nabojem. No nije poznavao samo tu poteškoću, tu prijetnju. On je poznavao i snagu totalitarnih i bezbožnih ideologija, koje su u onom trenutku bile snažne i bivale sve moćnije. U takvim prilikama nije mogao gledati na biskupsku službu kao na puku ljudsku promidžbu, kao na viši stupanj ljudske karijere. Znao je da je biskupstvo u tom trenutku značilo žrtvovati se, izgubiti se, prepustiti se u ruke Božje.

Izrazio je program svoga biskupstva, svoga života u riječima: "U Tebe se, Gospodine, uzdam!" To je bilo njegovo biskupsko geslo. Ono se podudara s riječima prvog današnjeg čitanja: "Blagoslovljen čovjek koji se uzdaje u Gospodina i kome je Gospodin uzdanje" (Jer 17, 7). "U Tebe se, Gospodine, uzdam." Prepustio se Gospodinu u tolikim patnjama, prepustio se Gospodinu, znajući da su u Gospodina vode pravoga života, pravoga blaženstva. U svim je poteškoćama ostao čovjek nade, budući da je bio čovjek vjere i čovjek ljubavi, čovjek prave ljubavi.

Danas nas kardinal Stepinac poziva na takvu hrabrost, poziva nas da stavimo svoje pouzdanje u Krista, da budemo ljudi nade. "U Tebe se, Gospodine, uzdam!" Tko živi od tih riječi, zna da vrijedi i završetak "Te Deuma", da je istinita, "non confundar in aeternum" – „ne ću se postidjeti nikada“. Amen.

(Prijevod s talijanskog na hrvatski jezik velikodušno je ustupio Hrvatski zavod sv. Jeronima u Rimu.)

Obilježena 66. obljetnica ubojstva hercegovačkih franjevac

Veljača je mjesec u kojem se diljem Hercegovine, Bosne i Hrvatske prisjećamo redovnika, redovnica, svećenika te civila i vojnika ubijenih mahom u tom mjesecu, pri koncu Drugoga svjetskog rata. Desetljećima se o žrtvama samo šaptalo, jer bi se za glasan govor išlo u zatvor. Donosimo izvješća o misnim slavljinama u spomen žrtvama.

Široki Brijeg

Od samostana do ratnoga skloništa, i ovoga 7. veljače krenula je kolona od 66 svećenika, skupina novaka i ministranata stazom koja je prije 66 godina prošla 12 čuvara franjevačkog samostana. Molitva gvardijana i pjesma Frame ujedinila je brojni vjernički puk u jednoj misli – da se ovakvi zločini više nikada ne ponove. Procesija potom ulazi u crkvu prepunu vjernoga puka, a na grobovima dvadeset dvojice fratara slijedi čitanje njihovih imena. Koliko su podijelili sakramenata krštenja, koliko su ljudi ispovjedili i pričestili, vjenčali i duhovno poučavali, samo Bog zna. Koliko su sjemena Božje riječi posijali, a ploda nisu dočekali? Plodovi njihova redovničkoga i svećeničkoga poziva i mučeničke smrti vidljivi su danas.

Svetu Misu predslavio je hercegovački provincijal dr. fra Ivan Sesar, koji je na početku istaknuo riječi blaženoga Alojzija Stepinca: „Kada vam sve oduzmu, ostat će vam dvije ruke, sklopite ih na molitvu i tada ćete biti najjači.“

Provincijal je u propovijedi istaknuo: „I ovo naše okupljanje izraz je dubokog poštovanja i zahvalnosti onima koji su nesebičnim i neustrašivim življenjem zapaljenu baklju milosti Božje predali nama u ruke. Zahvaljujući njihovoj svjedočanstvu hrabrosti i vjere dobro znam odakle dolazim, ali s puno nade i strepnje htio bih znati kamo ja i moj narod danas idemo.“

Naša nas povijest obvezuje da tu baklju vjere i pripadnosti svome narodu čuvamo, rasplamsavamo i upaljenu predamo budu-

ćim pokoljenjima. Sjećanje na naše ubijene fratre, koji su svojim životom posvjedočili ljubav prema Bogu i svom narodu, potiče nas da i mi vršimo Gospodinovu zapovijed ljubavi. Svaki je od ovih 66 ubijenih fratara, kojih se danas spominjemo, na jedinstven način dao kršćanskoj nadi lice, Bogu posvećujući svoj život i odgovarajući na potrebe vremena u kojemu je živio.

Braća i sestre, kako ne bismo upali u napast da želimo postići slavu zbog onoga što su drugi učinili, trebamo se zamisliti nad svojim životom, prihvaćajući otvorena i raspoložena srca primjer što su nam ga naša pokojna braća ostavila. Samo tako ćemo moći iskreno opjevati njihovu slavu. U ovom trenutku, u kojem sa zahvalnošću promatramo prošlost, usmjeravajući oči u budućnost prema kojoj nas Duh potiče i vodi, pozvani smo sa zahvalnošću prihvatiti svoju povijest, s odgovornošću sadašnjost i s nadom budućnost.

Neka nam Gospodin pomogne da i mi svoje poslanje smjelo svjedočimo i promičemo, svjesni da ni vrijeme ni mjesto ni političke niti bilo kakve druge okolnosti nisu presudne za ostvarenje svetosti, nego život utemeljen na Evanđelju Isusa Krista.

Na kraju sv. Mise okupljenom se puku obratio vicepostulator postupka mučeništva „Fra Leo Petrović i 65 subrača“ fra Miljenko Stojić, iznijevši iscrpne podatke o bogatom radu Vicepostulature u prošloj godini. Zahvalio je svima koji doprinose uspješnom radu Vicepostulature i sve pozvao na daljnju suradnju i potporu kako bi ovaj postupak, uz Božju pomoć, bio uspješno priveden svome kraju.

Širokobriješki gvardijan fra Sretan Ćurčić izrekao je riječi zahvale provincijalu i svim svećenicima koji su sudjelovali u slavljenju sv. Mise te svima koji su ovih

U crkvi sv. Petra i Pavla u Mostaru

dana molitvom ispunjali širokobriješku crkvu, sudjelovali u programu 1. Dana pobijenih hercegovačkih franjevac, a posebno je pozdravio obitelji pobijenih fratara te članove splitske podružnice Udruge Hrvatske Domovinske Vojske 1941. – 1945. Zahvalio je i Vicepostulatori na njezinu zauzetom radu. Gvardijan je na kraju obećao da će s braćom fratrima čuvati mjesto ubojstva i pokopa naše braće, a sav puk pozvao na molitvu da ih Crkva uzdigne na čast Oltara.

Zagreb – Franjevački samostan u Dubravi

Obljetnica ubojstva hercegovačkih franjevac svečano je obilježena i u samostanu hercegovačkih franjevac u Zagrebu u Dubravi. Na poziv gvardijana fra Draženka Tomića, sv. Misu, uz sumisništvo 16 svećenika, predvodio je gospičko-senjski biskup dr. Mile Bogović. Oko 700 vjernika ispunilo je samostansku crkvu.

Biskup Bogović, započinjući propovijed riječima „Molimo se za njih, ali molimo se i njima!“, istaknuo je kako hercegovački franjevci na čelu s Vicepostulaturom „Fra Leo Petrović i 65 subrača“ spadaju među najzauzetije zajednice u radu na beatifikaciji svojih mučenika. Podsjetio je na nedavno izrečenu misao na otvaranju Dana pobijenih hercegovačkih franjevac: „Nismo se ovdje sastali plakati, nego se radovati što su se naša braća ugradila u našu budućnost i budućnost našega naroda.“ Nakon toga je nastavio: „Naše okupljanje je važno da prevladamo sve ono negativno što se govorilo

o našim velikanima, kako bismo vedrije išli u budućnost, nasljeđujući ih.“ U nastavku propovijedi Biskup se upitao koji su uzori ovom svijetu, jesu li to sveci koji su se odlikovali sebedarjem ili pak neki drugi. Sveci su oni koji u svojoj ljubavi grle cijeli svijet poput Krista, a oni koji su k tome iz ljubavi dali život za druge nazivaju se mučenicima. Upravo će oni naći svoje mjesto u svehrvatskom projektu Crkve hrvatskih mučenika na Udbini.

Nakon sv. Mise, u prepunoj samostanskoj dvorani prikazana su dva filma: prvi o događanjima na Širokom Brijegu 1945. i drugi o iskapanju zemnih ostataka žrtava Drugoga svjetskog rata u Knešpolju uz tumačenje fra Marina Karačića i fra Gorana Azinovića. Oni su okupljenima predstavili aktivnosti Vicepostulature „Fra Leo Petrović i 65 subrača“. Novi, šesti broj časopisa „Stopama pobijenih“, predstavio je fra Ante Bekavac.

(Gojko Jelić/Vicepostulatura)

Međugorje

U Međugorje se svake godine, 10. veljače, na blagdan bl. Alojzija Stepinca, slavi večernja sv. Misa za pobijene franjevce rođene u međugorskoj župi ili su u njoj djelovali te za sve žrtve Prvoga, Drugoga i Domovinskog rata. Svetu Misu, u suslavlju s dvadeset svećenika, predslavio je kočerinski župnik fra Mladen Vukšić. Fra Mladen je u propovijedi podsjetio na žrtvu bl. Alojzija i na njegov put do Oltara. Sve nazočne na misnom slavlju pozdravio je domaći župnik fra Petar Vlašić.

Mostar

U ponedjeljak, 14. veljače 2011., navršilo se 66 godina otkako su partizani iz samostana sv. Petra i Pavla u popodnevnim satima izveli sedmericu fratara te ih, vezane žicom, odveli i na mjestu zvanom Čekrk, nekoliko stotina metara nizvodno od samostana, ubili i strovalili u hladnu Neretvu. Njihovi posmrtni ostatci nikad nisu nađeni.

To su: fra Leo Petrović, provincijal (r. 1883.), fra Jozo Bencun (r. 1869.), fra Rafo Prusina (r. 1884.), fra Bernardin Smoljan (r. 1884.), fra Grgo Vasilj (r. 1886.), fra Kažimir Bebek (r. 1901.) i fra Nenad Pehar (r. 1910.).

Svečanu svetu Misu u 18 sati predslavio je mostarski gvardijan fra Iko Skoko u koncelecijaciji s provincijalom fra Ivanom Sesarom, župnikom fra Stipom Markovićem, te još 32-jicom svećenika. Gvardijan je u svojoj propovijedi istaknuo da su fratri pobijeni zbog svoga moralnog, duhovnog i intelektualnog značenja i svjedočenja, a ne zbog prekršaja, pa i najmanjeg, civilnog zakona. Ubijajući njih htjelo se ubiti duh naroda, njegov katolički, duhovni, hrvatski i kulturni integritet.

Na kraju svete Mise župnik fra Stipe posebno je pozdravio rodbinu pobijenih fratara, zahvalivši svima na dolasku, molitvama za njih i čuvanju spomena na nevine žrtve. Zahvalio je također i članovima HKUD-a „Fra Bernardin Smoljan“ iz Rodoča koji svake godine na ovaj dan posjete Čekrk, pomole se i upale svijeće na mjestu pogibije. Na Misi su nazočili u narodnim nošnjama. Crkva je bila ispunjena do posljednjeg mjesta, a ovo slavlje svojim je lijepim pjevanjem uzvećao župni zbor pod vodstvom s. Slavice Filipović. U liturgijskoj asistenciji sudjelovali su novaci i postulanti.

(MIRIAM)

Humac – Ljubuški

Sveta Misa za pobijene fratre i vjernike na Humcu slavljenja je 17. veljače u novoj franjevačkoj crkvi. Svetu Misu u suslavlju s 34 svećenika predslavio je humaćki gvardijan fra Velimir Mandić. Fra Velimir je u propovijedi naglasio kako su „osloboditelji“ pije 66 godina htjeli naš narod osloboditi i od dostojanstva i od Boga i od Crkve. No, krv mučenika sjeme je novih kršćana, potvrdilo se još jedanput i na našim prostorima. Prigodom spomendana na žrtve s humaćkoga samostanskog područja tiskan je i letak s popisom i kratkim životopisima pobijenih fratara, a nakon sv. Mise uslijedila su predavanja fra Andrije Nikića i Tihomira Glavaša o žrtvama Drugoga svjetskog rata i poraća u Ljubuškom kraju.

Molitva kod protuzračnog bunkera u kojemu je spaljeno dvanaest širokobrijeških fratara

U Međugorju se živi vjera

U Međugorju, kako je uobičajeno u veljači, vlada mirnije razdoblje, s manje hodočasnika. Prema podatcima Ureda informacija, u veljači su Međugorje posjetile skupine hodočasnika iz Češke, Austrije, Njemačke, SAD-a, Italije, Koreje i Poljske.

Tijekom veljače među hodočasnici smo susreli i Radoslava Daduliaka iz Slovačke, koji trenutno živi u Pragu. Sa suprugom Marijom, prvi je put posjetio Međugorje. Pričao nam je o svome životu, te da je pun dojмова o Međugorju. Između ostaloga, rekao je i ovo: "To je prvo mjesto gdje osjećam da ljudi žive s Bogom u svom životu. Čuje se molitva ljudi, tu se živi vjera! Za mene je Međugorje najljepše mjesto na svijetu." Supružnici Radoslav i Marija također su nam kazali da će svojim prijateljima pričati o porukama Kraljice Mira te ponovno doći moliti.

18. međunarodni susret organizatora hodočašća, voditelja centara mira i međugorskih molitvenih i karitativnih skupina

U više smo brojeva najavljivali 18. međunarodni susret organizatora hodočašća, voditelja centara mira i međugorskih molitvenih karitativnih skupina, koji se održava od 6. do 11. ožujka u Međugorju. Kao i do sada, taj susret izaziva veliki interes, pa se očekuju sudionici sa svih kontinenata. Tema ovogodišnjeg susreta je: „Ja sam s vama u sve dane do svršetka svijeta“ (Mt 28, 20), a predavači su fra Tomislav Pervan, fra Mate Dragičević i fra Danko Perutina.

Pobožnost Križnoga puta

Tijekom korizme posebna se pozornost posvećuje molitvi Križnoga puta. U međugorskoj župi molimo Križni put svakoga petka u 14 sati na Križevcu te poslije večernje svete Mise, kao i nedjeljom prije pučke Mise.

Korizma je na poseban način i vrijeme pomirenja u sakramentu svete ispovijedi, pa pozivamo sve vjernike da pristupe tom sakramentu ne čekajući sam kraj Korizme.

Statistike za siječanj 2011.

Broj podijeljenih sv. pričesti: 51.500.
Broj svećenika koncelebriranih: 948 (30 dnevno).

Iz Majčina sela

Sanjkanje na Kupresu

Sedmero djece iz Majčina sela i četiri sestre franjevke zajedno sa s. Mirelom Kurevijom i ravnateljcem dječjeg sela prof. Mirom Čilićem boravili su sredinom veljače na jednodnevnom izletu na Kupresu. Izlet je bio nagrada djeci za sudjelovanje u igrokazu „Nama je Bog sve, a ljubav uzdarje“ (autor fra Ante Marić) koji je bio izveden prilikom proslave stogodišnjice života i djelovanja sestara franjevaka u Bijelom Polju nedaleko Mostara, 21. studenoga 2010.

Blagoslov grla

Oblagdanu sv. Blaža svake se godine po crkvama dijeli blagoslov grla, što se temelji na prastarjoj predaji po kojoj je sv. Blaž svojim blagoslovom spasio dječaka kome je u grlu zapela riblja kost. I ove godine ravnatelj Majčina sela fra Svetozar Kraljević podijelio je blagoslov grla svoj djeci u vrtiću „Sv. Mala Terezija“ pa se nadamo da će uz Božji blagoslov i zagovor sveca sada biti manje prehlada i viroza.

„Žedan sam“

Međugorski vidioci tvrde da je u jednom ukazanju Gospa plačući rekla: „Zaboravili ste Bibliju“! Listajmo zajedno Stari i Novi zavjet kako bismo upoznali Oca, Sina i Duha Svetoga.

Lidija Paris

Kako je Isus znao da je sve dovršeno, da bi se ispunilo Pismo, reče: „Žedan sam. A ondje je stajala posuda puna octa. I natakose na izopovu trsku spužvu natopljenu octom pa je primakose njegovim ustima...“ (Iv 19,28-29). Žedan je onaj koji Samaritanki obećava živu vodu: „Kad bi znala dar Božji i tko je onaj koji ti veli: 'Daj mi piti', ti bi u njega zaiskala i on bi ti dao vode žive...“ (Iv 4,10). Žedan je onaj koji posred Jeruzalema glasno viče: „Ako je tko žedan, neka dođe k meni! Neka pije koji vjeruje u mene!“ (Iv 7,37-38). Žedan je onaj koji poziva: „Tko je žedan, neka dođe; tko hoće, neka zahvati... Ja ću žednomu dati s izvora vode života zabadava...“ (Otk 21,5; 22,16).

Isusova žed na križu je dvostruka: tjelesna i duhovna, ljudska i božanska. Matej 27,33-34 kaže da su mu u ranim jutarnjim satima, tek nakon što je bio razapet, rimski vojnici ponudili vino pomiješano sa žuči – otrovnu mješavinu koja se obično nudila razapetima da im se olakšaju patnje. Isus je to odbio. On je svoju ljudsku patnju posve svjesno htio proživjeti sve do kraja. Oko tri sata po podnevu, Isus sam kaže: „Žedan sam“ (Iv 19,28-29). Vojnici mu sada nude mješavinu vode i kiseloga vina koju su i sami pili. Kod Mateja i Marka (Mt 27,48-49; Mk 15,36), ta je gesta popraćena podrugljivim riječima. Luka taj događaj uopće ne spominje, ali se Ivan sjeća: to je bio znak sućuti. To je Isus prihvatio. Bog prihvaća da čovjek za njega nešto učini... ali ove riječi imaju i jedan drugi smisao. Majka Terezija cijelu je duhovnost svoje

Ovi tekstovi žele biti poticaj na čitanje Knjige nad knjigama. Bit će vam od istinske duhovne koristi samo ako budete prigrlili Bibliju i uronili u odlomke koji su ovdje navedeni, ako budete tražili dublje i dalje, i ako budete provodili mnogo, mnogo više vremena s Biblijom nego s ovim skromnim predloškom koji držite u ruci. Božja je riječ živa i djelotvorna (Heb 4,12). Ako se izložimo njezinoj djelovanju, ona u sebi, sama po sebi, ima snagu mijenjati nas.

Postoji jedan otajstveni trokut: Bog – moj bližnji – ja. Odnos između Boga i pojedinca nije zatvoren. Svojim ga je utjelovljenjem Isus zauvijek otvorio. Bog je u bližnjemu. „Što god učiniste jednomu od ove moje najmanje braće, meni učiniste!“

Kongregacije temeljila upravo na ovim riječima: „Žedan sam“.

Kako je to moguće? Kako Bog može žeđati za čovjekom? Nerazmjer između Boga i čovjeka je takav da to doista zvuči neobično. Ako je Bog Bog, onda mu ništa ne treba. Njemu ništa ne nedostaje. Iz preobilja njegova svi smo mi nastali, „od punine njegove svi mi primismo“ (Iv 1,16). „Ja dođoh da život imaju, u izobilju da ga imaju“ (Iv 10,10). No, Isus nije rekao da treba čovjeka. Isus je rekao da žeđa za čovjekom. Bitna je razlika između potrebe i čežnje. Bog ne pokušava čovjeku dati osjećaj važnosti time što bi mu rekao da ga treba. Sigurno je riječ o nečem drugom...

U posljednjim trenucima svojega života na zemlji, Bog ostavlja svoju oporuku: „Žedan sam“. Isusova duhovna, božanska žeđ sastoji se u tome da želi da ga čovjek prepozna i da tako stekne život u izobilju. „Dva zla narod moj učini: ostavi mene, Izvor vode žive, te iskopa sebi kladence, kladence ispucane što vode držati ne mogu. Je li Izrael rob il' sluga u kući rođen? Zašto plijenom posta?“ (Jr 2,13-14). Bog ne žeđa za svojom utjehom, jer koji čovjek može utješiti Boga? Bog žeđa za čovjekovom vječnom srećom, za njegovim vječnim spasenjem. Sretan, ispunjen, upotpunjen čovjek je slika Božja. Ta-

kav čovjek traži Isusovu žeđ. Takav je čovjek Božja sreća.

Postoji jedan otajstveni trokut: Bog – moj bližnji – ja. Odnos između Boga i pojedinca nije zatvoren. Svojim ga je utjelovljenjem Isus zauvijek otvorio. Bog je u bližnjemu. „Što god učiniste jednomu od ove moje najmanje braće, meni učiniste!“ (Mt 25,40). Ove su riječi nosile Majku Tereziju i nadahnjivale je cijeloga života. One su joj davale snagu da korača kroz noć vjere koju nitko iz njezine okoline nije niti primijetio. Ona je žeđala za dušama, nije tražila osobnu utjehu, i time je i sama postala slika Raspetoga. U noći vjere, ona je bila sretna, ispunjena, upotpunjena osoba. U svojem siromaštvu, ona je imala život u izobilju. Cijelim je svojim životom tažila Isusovu žeđ.

„Draga djeco, sve vas želim što više približiti Isusu i njegovu ranjenu Srcu, da biste mogli shvatiti neizmjernu ljubav koja se darovala za svakoga od vas“, kaže Gospina poruka. „Zato, draga djeco, molite da bi iz vaših srdaca potekao izvor ljubavi na svakoga čovjeka, i na onoga koji vas mrzi i prezire. Tako ćete Isusovom ljubavlju moći pobijediti svu bijedu u ovom žalosnom svijetu, koji je bez nade za one koji ne poznaju Isusa“ (25. studenog 1991.). „Dječice, nek' vam molitva izvire iz srca kao svježa voda na izvoru“ (25. kolovoza 1999.).

Međugorje – mjesto susreta s Bogom u molitvi (III.)

Veoma je bitno imati iskustvo molitve. Iskustvo molitve ima onaj koji je u molitvi doživio (iskusio) osobni susret s Bogom. Ako se istinski i žarko molimo, Bog nam dolazi u susret i uslišava našu molitvu. Međugorje je postalo čudesno mjesto gdje su mnogi iskusili Božju nazočnost i moćni zagovor Kraljice Mira.

fra Petar Ljubičić

Ponajprije, da bismo mogli moliti, potrebno je osigurati određeno vrijeme i prostor, neki tihi kutak. Moliti možemo dok radimo, šćemo ili bilo što činimo. Ne smijemo nešto drugo raditi dok molimo, ali smijemo moliti dok radimo.

Za vrijeme molitve potrebno je imati Božju prisutnost pred sobom. A to je i dar, to je milost Božja. Milost je ono što se prenosi s osobe na osobu, što jedna drugoj predaju. Milost je u biti Duh Sveti, Božja uosobljena ljubav koja nam se daruje. Upravo Duh Sveti, ta milost Božja, omogućava nam molitvu i ona je zapravo u nama sposobnost za molitvu, pa i molitva sama. Duh Sveti je onaj koji u nama moli i onda kada ne znamo ni što ni kako moliti. On se zauzima za nas (usp. Rim 8, 26-27).

Sve je moguće onomu koji moli srcem i vjeruje!

Veoma je bitno imati iskustvo molitve. Iskustvo molitve ima onaj koji je u molitvi doživio (iskusio) osobni susret s Bogom. Ako se istinski i žarko molimo, Bog nam dolazi u susret i uslišava našu molitvu. Povijest pokazuje kako je molitva ljude oslobađala od zala, kako pojedince tako i narode. Već se u Djelima apostolskim govori kako je Petar noću bio izbačen iz tamnice jer je Crkva neprestano molila za njega. Za bitku kod Lepanta kaže se da je bila dobivena moljenjem krunice. Na Filipinima je prije nekoliko godina zaustavljen rat, jer je biskup glavnoga grada Manile naredio redovnicima da danonoćno u crkvama mole za mir i svim vjernicima da mole krunicu za zaustavljanje rata. Građanski je rat doista bio zaustavljen.

Čovjek je takvo stvorenje da ne može biti istinski sretan bez molitve. Bez molitve nema mira i nije sposoban podnijeti sve životne poteškoće. Bez molitve ne može istinski ljubiti, jer je Bog ljubav. Bez molitve čovjek ne može vjerovati i biti osvjedočeni vjernik. Vjera je čin povjerenja i predanja. Tek se u molitvi može susresti s Bogom i doživjeti povjerenje u njega. Tek u molitvi razumijemo ispravno Božju ri-

ječ, pronicemo je i sigurno možemo prihvatiti. Zato Isus kaže kako je sve moguće onomu koji vjeruje (usp. Mk 9,23). Stoga su vjera i molitva neodjeljivo povezane. Bez vjere čovjek ne može moliti. A bez molitve ne može vjerovati.

Čovjek najprije počinje vjerovati na temelju onoga što je čuo o Bogu i na temelju povjerenja u onoga tko je već počeo moliti. U toj intelektualnoj vjeri ulazi u molitvu i susreće živoga Boga. Tako njegova vjera postaje živa, iskusna i osobni susret sa živim Bogom. Iz takve molitve njegova vjera postaje osobna i povjerljiva, u njoj se oslanja na Boga, predaje mu svoj život i prima Božji život u sebe. Tako po vjeri Bog prebiva u našim srcima (usp. Tomislav Ivančić, *A vi ovako molite*, str. 26-27). Vjera je u životu čovjeka veoma bitna. Bez vjere ne možemo istinski živjeti. Vjera je potpuno povjerenje u onoga koji nas je stvorio i koji nam želi pomoći. Znajući to i živeći tako, prihvaćamo ovaj život. Živimo slaveći i hvaleći Boga. I to je naša molitva.

Molitva nam pomaže da naša vjera iz dana u dan raste i bude što čvršća. Čovjek koji moli, ne boji se budućnosti, ma kakva ona bila. Čovjek velike vjere i molitve zna da ide ususret

Svaka bi molitva trebala biti molitva pouzdanja, povjerenja. Dolazim Bogu sa svojim problemima i jednostavno mu kažem: Dobri Oče, predajem ti se posve i mirno čekam što ćeš učiniti! To je povjerenje.

onoj blaženoj sreći za koju je stvoren. Zato je spreman strpljivo nositi svoj križ. Zna da vriedi žrtvovati se, sve podnijeti kako bi stigao u luku vječnoga spasa.

Razgovarajući redovito s Bogom u molitvi, nakon nekoliko dana postajemo drukčiji. Osjećamo se radosniji i slobodniji, sretniji i spašeni. „Čovjek koji jednom počne istinski moliti ne može više prestati. Molitva kao da postaje njegovo vlastito biće. Bez molitve čovjek je osuđen na smrt. Čovjekov život, naimo ovisi o komunikaciji s Bogom. Stoga je čovjekova budućnost molitva. Mogli bismo

reći da je molitva otvaranje vata u nebo ili da je molitva, zapravo, već ulazak u nebo. Molitva je povratak izgubljenoga sina kući, vraćanje izgubljene ovce pastiru, izlazak iz mraka u svjetlo, prelazak iz smrti u život. Jasno je odatle zašto je važno naučiti dobro moliti Gospodinovu molitvu. Čovjek tek po molitvi može postati cjelovitim čovjekom“ (Tomislav Ivančić, str. 29).

Jedan svetac kaže: „Svi koji su postali blaženi, postali su to zato jer su mnogo i dobro molili. Svi koji su prokleti, to su jer nisu nikako ili su vrlo loše molili.“ Dobro je to imati uvijek na pameti kad molimo. Molitva bi trebala biti izražaj onoga što doživljavam. U Očenašu ne mogu moliti neka bude tvoja volja, a nakon toga na poslu, u obitelji raditi što hoću. Molitva je veoma bitna i odlučujuća za moj život. Pozvani smo svojim životom slaviti i častiti Boga. Molitvom činimo to ponajbolje. Ne zaboravimo da je najveće i najuzvišenije što čovjek može učiniti, a to je Bogu predati svoju volju: „Uzmi, Bože, svu moju slobodu!“ – reći će sv. Ignacije.

Pokušajmo jednom reći: Dobri Bože, predajem ti svoju slobodnu volju! Bitan je uvjet za dobru molitvu imati pravu sliku o Bogu. Predanje moje slobodne volje najveći je oblik Božje slave. Sveta Terezija Avilska kaže da s tim predanjem zapravo tek počinje duhovni život. Tek nakon potpunoga predanja, Bog može početi djelovati, može mi se očitovati. Ponajprije mu se moram potpuno otvoriti i posve predati.

U nevolji i mucu možemo ovako moliti: Dobri Bože, danas mi je teško moliti. Ne znam što bih rekao. Ne pada mi ništa na pamet. Miran sam i mislim na tebe. Ti znaš što želim i što mi nedostaje; znaš što me tišti i boli. Pogledaj u moje srce. Nije potrebno da išta kažem. Volim te, dobri Bože!

Unutarnji stav za dobru molitvu

Svaka nam prava molitva želi pomoći otkriti tajnu Boga, nama ponajveću i ponuđenu tajnu. Ključ je ove tajne *strahopoštovanje*. Strahopoštovanje je sveti strah pred Bogom.

Pomanjkanje strahopoštovanja velika je bolest današnjega vremena. Kakvo je čovjekovo poštovanje prema tajni prirode? Kako čovjek poštuje svetost braka i druge osobe? Zašto je čovjek izgubio svako strahopoštovanje pred tajnom euharistije i tajnom trojedinoga Boga? Strahopoštovanje je temelj svake molitve, ključ koji vodi do spoznaje Boga. Zar nam se često ne događa da molimo, a da uopće ne znamo što zapravo činimo? Nekako tako: Ja sada molim!

Potrebno je najprije zapitati se gdje je Bog kojemu se molim. On je posvudašnji. Ispitujmo se češće za vrijeme molitve: Kому se sada

Nije dovoljno znati da je Bog posvuda, nego je bitno da se s njim uspostavi intiman odnos: Ti si u meni, Isuse, posve u meni!

zapravo molim? Naravno Bogu! Gdje je on za mene? Komu sam govorio, molio se? Nije dovoljno znati da je Bog posvuda, nego je bitno da se s njim uspostavi intiman odnos: Ti si u meni, Isuse, posve u meni! Sabrati se.

Molitva je, ponajprije, sabranost

Sabranost je već u sebi molitva. Čin sabranosti – doživljaj Božje prisutnosti – traženje samoga Boga – Božjega lica. Tko sam ja? Tko si ti?

Strah Božji ovisi o pobožnosti. Tako govorimo o pobožnoj molitvi. Često ispovijedamo: Nisam pobožno molio! Bio sam rastresen. Moliti se pobožno znači misliti snagom Duha Božjega stalno na ono što govorimo. To znači posve misliti na Boga kojemu se molim i s kojim sam u zajedništvu. Duh se u pobožnosti usredotočuje na sadržaj riječi i spaja ih sa životom. Tako istinski molim. Pobožnost se može nazvati i sabranošću.

Što više rastemo u ljubavi prema Bogu, manje nam je riječi potrebno, a u početku su ite kako bile potrebne. Molitva koja se moli samo usnama zapravo i nije molitva. Isus jasno kaže da je to molitva poganina. To bi trebalo dobro upamtiti jer smo često u opasnosti tako moliti. Tu se ne misli da se posve zaboravim, iako želimo iskreno moliti. Misli se na molitvu u kojoj se uopće ne trudim misliti na Boga i s njim razgovarati, nego jednostavno nešto molim, blebećem. Nemam dovoljno vremena i na brzinu „izmolim brevijar“ ili nešto drugo. Na kraju se zapitam: Komu sam se uopće molio? Blebećem li poput pogana? To nije molitva i ozbiljno se treba čuvati takvih navika!

Neki kažu da je za vrijeme molitve potrebno čvrsto misliti na ono što govorimo. Mogu moliti Očenaš i misliti na svaku riječ: „Oče / naš / koji / jesi / na / nebesima / ...“ Mislio sam na svaku riječ i tako mogu izmoliti Očenaš. To je molitva razuma i ne mora još uvijek biti ona istinska molitva, molitva srcem. Sve sam izmolio, ali zapravo ne znam što sam rekao. Poslije molitve činim što sam i prije činio. Ne dam se voditi duhom molitve. Pod pobožnošću se misli na molitvu srcem. Srcem moliti

Nastavak na 35. str. ►

Isus i Samarijanka, II.

(Ivan 4,1-42)

Ovo što Ivan oslikava na neki je način proces koji prolazi svaki čovjek koji ulazi u odnos s Bogom. Ulazimo u odnos s Bogom preko običnih ljudskih potreba u svakidašnjici, na mjestima gdje ga ne očekujemo, prolazimo kroz religiozna pitanja, padove, moralne stranputice, dolazimo do susreta s nekim tko nas mijenja i otkrijemo: on je spasitelj svijeta. Možemo se susresti s njime, ali možemo njemu uputiti i druge.

fra Ante Vučković

Između Samarijanke i Isusa dolazi do nesporazuma. On joj obećava žive vode, a ona mu odgovara: kakve žive vode? Ni do ove ne možeš doći! Tada počinje razgovor o tradiciji. Ivan govori što znači religiozna tradicija, predaju u vjeri. To naliči zdencu Jakovljevu, mjestu na koje svi odlazimo, crpimo vodu, živimo od nje, idemo kući i opet se vraćamo. To je tradicija, tako mi živimo svoju vjeru: odlazimo u crkvu, odlazimo na posao, opet se vraćamo... Ivan hoće da vidimo kako između takvog života tradicije i žive vode postoji velika razlika. Kao da Ivan hoće reći: nije dovoljno da si rođen u Izraelu, da imaš za oca Jakova, njegov zdenac. Valja da u tebi proklju-

ča živa voda. Mi znamo da, ako smo tradicionalno živjeli svoj odnos s Bogom, to nas može nositi neko vrijeme, ali u nama ne ključa ništa živo. To je snažna slika jer Isus izravno kaže: tko pije od te vode opet će ožednjati. Mi znamo ljude koji tradicionalno dolaze na sakramente, koji su redovito u crkvi, ali njihov je život prazan. Uvijek su žedni. Nekako naliče onom starijem sinu iz Lukine prisposode koji je bio stalno kod kuće, imao sve očeve, ali je bio nezadovoljan iznutra. U njemu nije ključao život. Isus kaže da će voda koju on da prostrujati u život vječni. Za Ivana to je jasan znak: tek u susretu s Isusom u čovjeku se otvara nešto što ga spaja s vječnošću, otvara se

izvor koji ne obezvrjeđuje niti odbacuje tradiciju, ali zna da i kroz nju probija važniji izvor.

Koliko spoznajem Boga, toliko spoznajem sama sebe

Samarijanka sad prvi put traži nešto od Isusa: daj mi te vode; no to je nesporazum, jer ona misli: dobit ću vodu pa ne moram više ići na zdenac. Bogati ljudi su u to vrijeme imali izvor u kući, nisu morali ići na zajednički zdenac. Sad, kad ona prvi put nešto traži od Isusa, shvaća da između njih stoji preprička. Isus joj kaže, zovni muža. Otkud muž u razgovoru? Kao da Isus mijenja temu. Zašto to čini? Ivan je ovdje vrlo suptilan. Ona kaže: nemam muža, a Isus njoj: imala si pet, sad imaš jednoga, ali ni on ti nije muž. Postoji konflikt u njezinu životu. Ona uvijek iznova dolazi na zdenac. Ona uvijek iznova ulazi u odnose. S jedne strane joj je potrebna voda da živi, s druge strane njezin život naliči traženju izvora ljubavi, i uvijek iznova traži druge odnose. Kao da je dolazak na zdenac slika njezina mijenjanja muškaraca, traženja čovjeka za svoj život. Kad Isus kaže: zovni muža, on ne moralizira, ne dijeli lekcije, ne prijeti, nego to čini da njoj samoj postane jasno što se s njom događa. Najprije, nije njega razumjela, a sada otkriva da sebe ne razumije, da on zna o njoj više nego ona o sebi samoj. Ona otkriva da je on drukčiji: najprije ga je vidjela kao muškarca, pa kao Židova, a sad kaže da je prorok. Otvaraju joj se oči za onoga s kim razgovara. Isus ne raste u spoznaji prema njoj, nego ona raste u spoznaji Isusa i same sebe. Koliko spoznajem Boga, toliko spoznajem sama sebe. Boga spoznajemo stepenicu po stepenicu, korak po korak, uvijek dalje, uvijek dublje. To je sjajan opis duhovnoga života: upoznavanje nekoga tko je beskonačan. Jedna od najvažnijih stvari u duhovnom životu je shvatiti da postoje različite razine, da nismo svi na početku i da nismo svi na kraju. Ima različitih stupnjeva. Nekom tko je na jednom stupnju može se dogoditi da ne razumije ništa od onoga što razumije netko na drugom stupnju. Imamo vrlo osobne putove u spoznaji Boga i u spoznaji sebe samih. Potrebno je doći u osobni odnos s njime da otkrijemo gdje smo. Samarijanka se mijenja spoznajući Krista i spoznajući samu sebe. To se tiče i nas.

Tamo gdje je Bog, ondje je sveto mjesto

„Vidim da si prorok, da razumiješ više od drugih. Reci mi gdje se treba klanjati Bogu?“ pita Samarijanka. Danas bismo rekli: koja je religija prava? Naš sekularizirani svijet najčešće kaže: nijedna vjera nije prava! Svaka je kriva! To su neke privatne stvari! Kad stavite vjere jednu uz drugu: hinduizam, budizam, islam,

kršćanstvo, kad susretnete ljude koji su ušli u neki drugi način odnosa s Bogom, neizbježno je pitanje: koja je vjera prava? Za nas je ovo važno razumjeti jer ćemo čuti Isusov odgovor. On ne izbjegava pitanje nego odgovara: „Vjeruj mi, ženo, dolazi čas kad se ne ćete klanjati Ocu ni na ovoj gori ni u Jeruzalemu!“ Ovo je kapitalna rečenica zato što odvaja od shvaćanja da je Bog vezan uz mjesto, da mjesto drži Boga, da ima svetih mjesta. Volio bih da ovo dobro razumijemo. Mi u kršćanstvu vjerujemo da ima svetih mjesta, ali je jako važno razumjeti da Bog nije na nekom mjestu zato što je mjesto sveto. Bog nije na nekom mjestu zato što bi ga mjesto prisililo svojom svetošću da tamo bude. Kršćanstvo vjeruje nešto drugo: tamo gdje je Bog, ondje je sveto mjesto. Tamo gdje je On, to je sveto. Jako je važno uočiti da Isus kaže: ne hram, nego duh i istina, jer Bog je Duh i On je Istina, i tamo se klanjamo Bogu. U kršćanstvu je slobodno klanjati se Bogu posvuda.

Nisu sve religije iste

Jedna važna stvar: Isusu nisu sve religije iste. Nisu svi načini štovanja isti. On kaže: vi se klanjate onome što ne poznajete, a mi se klanjamo onome što poznajemo, jer spasenje dolazi od Židova. To je za nas kapitalno važno. Kršćanstvo vjeruje da je Isus ovdje imao pravo. Spasenje dolazi od Židova. Postoji jedan narod koji je Bog izabrao, ali ta izabranost nije povlastica nego odgovornost da se Božja ljubav prenese u svijet. Iz tog naroda izići će Spasitelj. Mi znamo – Isus je Židov, Marija je Židovka, apostoli su Židovi, Sveto pismo iz kojega je Isus crpio je židovsko Sveto pismo, mi svi crpimo iz te baštine, jedne jedine koja se odvaja od drugih. Spasenje dolazi od Židova. Tu se događa avantura Božja koja se sabrala u Isusu. Nije svejedno kako se klanjati i komu se klanjati. Premda je Bog neovisan o mjestu, premda je Duh i Istina, ono što mi znamo o Njemu vezano je uz Njegov odnos sa židovskim narodom. Isus kaže da dolazi čas kad će se oni koji se klanjaju Ocu – u duhu i istini klanjati. Ne na nekom mjestu, nego u duhu i istini, jer je Bog duh, jer stupiti u odnos s Bogom može onaj tko se klanja u duhu, komu je stalo do istine. Kad mislimo o istini, to je prilično sklizak teren. Naše su svađe, zapravo, o tome koja je religija istinita. Kao da bismo mi mogli imati istinu u svojoj ruci i to reći protiv drugih. Isus ovdje kaže: nisi ti onaj koji možeš imati istinu. Pa tko si ti da imaš istinu ili da njome barataš protiv nekoga drugoga? Istina može tebe imati. Ona je veća od tebe, ti nju ne možeš posjedovati ali joj možeš služiti, ući u odnos s njome, ne protiviti se njoj. Ne protiv, nego u duhu i istini.

Istina može tebe imati.

Ona je veća od tebe, ti nju ne možeš posjedovati ali joj možeš služiti, ući u odnos s njome, ne protiviti se njoj. Ne protiv, nego u duhu i istini.

Isusova strpljivost

Razgovor između Isusa i Samarijanke prešao iz vrlo površnog susreta i razgovora o vodi, preko njezinih poteškoća vezanih uz međuljudske odnose, u razgovor o religijama i o Bogu. Uočite strpljivost Isusovu da ni na jednom mjestu ne prekidaju odnos, nego tu ženu prati... Ona kaže: znam da ima doći Mesija, Krist, Pomazanik, i on će nam sve objaviti. U tom trenutku Isus kaže: JA SAM. Mi ne čujemo ono što je čuo Ivan i ono što je čula Samarijanka. Taj JA SAM je Božje ime koje je Bog rekao Mojsiju, to je kratica od onog *Ja sam koji jesam*. Isus to preuzima. Ili je on Bog, ili je on bogohulnik. Kako može čovjek za sebe reći da ima Božje ime? Po tome će Isusu suditi: on je sebe nazivao JA SAM. Nazivao se Božjim imenom. Ili ćemo ga suditi, ili on to doista jest. Ovdje uočavamo da u Isusovu početku djelovanja jedna žena iz jednog omraženog dijela naroda, žena koja ima nesredene odnose, koja bježi od društva, otkriva nešto što drugi još nisu otkrili. Uočite Ivanovu iskrenost. Apostolima je trebalo tri godine – da Isus bude uhvaćen, ubijen, da im se javi – da ga otkriju kao onoga koji kaže JA JESAM. Njoj je trebao jedan kratki susret na zdencu. Ivan kaže: ta žena koja je na neki način bila moralno osuđena, niže od svih nas, imala je otvorenije srce za Boga nego li mi. Za mene je to jedan od znakova istinitosti Evanđelja. Kad pričamo o sebi, govorimo najbolje o sebi. Krojimo priču koja prikazuje naše dobre strane. Ivan ne skriva ni svoje neznanje, ni svoje nerazumijevanje, ni to da su drugi mnogo brže od učenika otkrili s kim razgovaraju. To je znak nutarnje slobode, tolike slobode, da na neki način kroz Ivana možemo razumjeti da samo onaj tko otkrije istinski odnos s Bogom ima snage priznati samom sebi kad ne razumije, kad nije dorastao, kad mu je trebalo mnogo više nego drugima. Odrastao čovjek zreo u duhovnosti može reći: drugi su razumjeli prije i više nego ja.

O Bogu vjerodostojne govore ljudi čiji je život Bog promijenio

Žena ostavlja krčag i odlazi u grad. Isus je tražio vode i nije je dobio. Žena koja je bježala od ljudi ide ljudima. Kad se čovjek susretne s Bogom ima snage susretati se s ljudima. Čak i oni koji su se osjećali odbačenima više se ne boje ljudi. Slobodni su. Kroz ovu ženu, kojoj su se oči otvorile za onoga koji stoji pred njom, mijenja se cijelo mjesto. Ljudi počinju drukčije misliti, drukčije se ponašati.

Mnogi Samarijanci povjerovali su zbog riječi ove žene. Zašto? Jer su vidjeli da je njezin život promijenjen, najprije u tome da sada traži kontakt s ljudima, da se ne boji reći što se s njom dogodilo, da se ne boji priznati drugima. Ima snage pogledati u lice svojoj prošlosti i govoriti o njoj. Pavao i Augustin nemaju straha reći: ja sam bio loš. Sloboda u pogledu na moj vlastiti život koji je išao krivim putem dolazi tek nakon susreta s Bogom koji me promijenio, nakon toga i drugi vjeruju. To susrećete na svakom koraku u Međugorju: o Bogu vjerodostojno govore ljudi čiji je život Bog promijenio. Ljudi koji su bili na dnu droge i izašli, koji su bili moralno na dnu i vratili se s Božjom snagom. To je Ivan ovdje stilizirao u priču Samarijanke koja je iz susreta s Isusom dobila slobodu za susretanje s drugim ljudima, i oni dolaze k njemu. K Bogu se dolazi preko ljudi koji su otkrili da je Bog živ i da djeluje u njihovim životima. Ivan je precizan: Samarijanci su došli Isusu i sad ga mole da ostane s njima. Prije nisu brinuli za njega, prošao bi kao što su prolazili drugi, ne bi ga ni pogledali, ali sad hoće i mole da ostane s njima. Ivan hoće da naslutimo: s Bogom se čovjek može susresti u svakidašnjem poslu, ali nakon tog ostaje obveza da on moli, da izreče želju da Bog ostane u njegovu životu, znači Ivan nas uči da Bog nikada na silu ne dolazi u nečiji život. On hoće da ga mi hoćemo u svojem životu. Kad su ljudi s srednjem vijeku tražili kako opisati tko je Bog, kako izreći Neizrecivoga, kako približiti tog Neshvatljivoga, otkrili su u prirodi svjetlo. Svjetlo je jedna od najsjajnijih slika za Boga. Zašto? Svjetlo je nenasilno. Zatvorite sve prozore i vrata, ono ne će ući. Ono nigdje ne probija nasilno, ali neka se dogodi mala pukotina ili procjep na vratima, Bog ulazi. Ne nasilu, ali kroz svaki procjep, kroz svaki otvor ulazi. Kad nam se dogode pukotine u životu, to je Bogu prigoda da uđe kao svjetlo, ne nasilno, ne protiv moje volje.

Samarijanci kažu: sad vjerujemo ne samo zbog tvog kazivanja, sami smo čuli i znamo, ovo je uistinu spasitelj svijeta. Muškarac, Židov, prorok, mesija, onaj tko kaže JA SAM, i na koncu spasitelj svijeta. Od običnog čovjeka na zdencu do univerzalnog spasitelja svijeta.

„Ti znaš što je ISTINA... i moraš tako postupati“

„Ne bojte se izići na ulice i na javna mjesta, kao apostoli koji su propovijedali Krista i Radosnu vijest spasenja po gradskim trgovima, mjestima i selima. Nije ovo vrijeme da se stidite Evanđelja. Sada je vrijeme da se ono naviješta po krovovima. Ne bojte se otrgnuti udobnosti i rutini života da bi prihvatili izazov i upoznali svjetske metropole s Kristom. Ti si onaj koji mora 'stati pokraj puta' i pozivati sve one koje stigneš na svečanu večeru koju je Gospodin pripravio za svoj narod.“

Priredila s. Lidija Glavaš

Ove riječi koje je, god. 1993., na Svjetski dan mladih, uputio papa Ivan Pavao II., bile su upućene i jednom mladiću iz New Yorka. Tada nije mnogo toga razumio, baš kao i sveti Franjo kad mu je ono Gospodin s križa govorio: „Franjo, idi popravi moju Crkvu koja se ruši“. Franjo se tada dao punim zahmahom duha na svakidašnje čitanje i meditiranje Božje riječi kako bi shvatio što mu je konkretno činiti. Premda je to bilo prije nekoliko stoljeća, mi smo u razmišljanju kako Gospodin s križa i danas zove ponaosob. Njegov je poziv živ i istinit. To će nam posvjedočiti i naš gost, svećenik John Anthony Boughton, misionar u Matagalpi u Nikaragvi, kojeg sam ljetos susrela na Mladifestu. Okružen tisućama mladih duša, njegov radosni pogled i mirnoća pokazivali su da se nalazi srcem sa svojim i na svome. Kako to? Evo, sam će nam reći.

Koliko mi je poznato, u 400 godina, koliko je prošlo otkako su se moji predci doselili iz Engleske u Ameriku, ja sam jedini katolik u svojoj široj obitelji. Prvi sam put čuo za Međugorje od svoga bliskog prijatelja iz Texasa. Shvatio sam to kao odgovor na moju molitvu i moje traženje dubljeg smisla životu. Dugo sam vremena vodio unutarnju borbu s vjerom, ne znajući je li Biblija istinita ili laže. Jedno sam vrijeme proveo kao časnik u američkoj mornarici, zatim sam se bavio poduzetništvom, a onda sam upisao medicinski fakultet. Sjećam se da sam govorio: „Ako je Biblija istinita, zašto nema proroka u našem vremenu?“ Onda mi je moj prijatelj Robert, koji je također bio protestant, dao knjigu Wayne Weibla „Poruka“, koja govori o Međugorju. Nas smo dvojica bili dugogodišnji prijatelji. Još kao djeca ministri bili smo u anglikanskoj crkvi, ali nikada nismo pričali o vjeri. I ne znajući da prolazimo kroz iste unutarnje borbe, zahvaljujući Božjoj providnosti, Robert mi je ispričao o dubokom obraćenju jednoga drugog čovjeka,

Jeffa Reeda. Robert je na Jeffu primijetio mir koji se ne može riječima opisati. Pitao ga je što mu se dogodilo i kako to postiže jer bi i on to želio imati. Jeff mu je dao knjigu koju je Robert sada dao meni. Te sam je noći pročitao u jednom dahu. Nakon toga, anglikanac u meni mislio je: „Ovo bi mogao biti trik sotone!“ No, moj vojni način razmišljanja govorio mi je da bi to bila najgluplja taktika koju bi vrag mogao smisliti: moliti, postiti, čitati Bibliju, ispovijedati svoje grijeh i ići na sv. Misu. Ako je ovakvo Međugorje stvarno, onda su ti vidioci proroci našega vremena koje ja tražim.

U Međugorju

Nakon šest mjeseci, u veljači 1992., odlučili smo poći u Međugorje. Rat u Bosni i Hercegovini samo što nije bio počeo. Jeff je imao poseban zadatak, fra Svetozaru Kraljeviću dostaviti donaciju medicinskog materijala. Mogao bih ispisati stranice o avanturi koju smo doživjeli putujući preko Beograda i Sarajeva do Međugorja, ali na kraju smo uspjeli. Mogu samo reći da smo nas trojica protestanata na tom putovanju naučili moliti krunicu, a molili smo je često. Ovaj izlet bio je početak onoga što će postati humanitarnim projektom. Moja dva prijatelja osnovala su organizaciju St. David's Relief Foundation, koja je uz pomoć franjevaca iz Međugorja a posredstvom udruge Međugorje-Mir, poslala tisuće tona humanitarne pomoći tijekom rata i poslije njega.

I tako sam stigao u Međugorje. Savjetovali su mi da to shvatim kao hodočašće i tražim od Boga blagoslov za svoju liječničku karijeru. Cijeli smo tjedan molili za svoje nakane. Svi u grupi imali su svoje osobno mistično iskustvo, osjećali su se lakši, samo ja nisam nalazio mira i osjećao sam da me pritiska veliki teret. Cijelo vrijeme tražio sam od Boga što bih htio da on učini za mene, a nije mi palo na pamet bar jednom upitati što on želi od mene, što ja mogu učiniti za njega.

S tom sam se mišlju tu noć popeo na Brdo ukazanja i molio Boga da mi kaže što želi od mene. Razmišljajući i moleći, razne su mi se misli motale po glavi. Impresioniran franjevcima u Međugorju, u jednom sam trenutku čak pomislio da bih mogao postati fratar ako Bog to traži od mene. Bilo je čudno, ali poslije toga osjetio sam čudan mir u sebi.

Poslije sam razmišljao kako mnogo toga nisam bio svjestan. Čak nisam ni znao što to znači biti franjevac, a o Hercegovini da i ne govorim. Mislio sam, ako Bog to stvarno želi od mene, treba mi to jasnije dati do znanja. Vratio sam se u Ameriku i nastavio studij medicine jer mi se to u tom trenutku učinilo najbolje. Nastavio sam moliti i tražiti od Boga da on bude moj putokaz u životu. Trebalo mi je vremena shvatiti da Bog od mene traži da liječim ljude, ali ne tijelo kako sam ja mislio, nego dušu. Počeo sam istraživati kako mogu postati pomoćnik u Anglikanskoj crkvi. Nakon svega što mi se dogodilo, još uvijek sam bio anglikanac – katolik??? I imao sam djevojku koju nisam htio izgubiti.

Primljen sam u Katoličku Crkvu

U veljači 1993. bio sam pozvan pratiti konvoj humanitarne pomoći preko St. David's Relief Foundation za Međugorje. U Međugorju sam ostao dva mjeseca i pomagao u humanitarnim aktivnostima, a slobodno vrijeme koristio sam za molitvu i traženje odgovora na svoja pitanja. Iako u sebi nisam mogao opravdati razlog odvajanja Anglikanske crkve od Rima, još uvijek sam se dvojio prijeći na katoličanstvo ili ostati u Anglikanskoj crkvi. Na kraju Bog je isti, a tu je i moja djevojka.

U razgovoru s jednom starijom gospođom iz Nizozemske koja je u Međugorju ozdravila od multiplex skleroze, povjerio sam joj svoja razmišljanja i sumnje. Odgovorila mi je s jakim nizozemskim naglaskom: „Bog zna što želi da ti učiniš. Ja ću večeras cijelu noć s podignutim rukama prema nebu

moliti, da bi ti spoznao. To nije lako za jednu staru damu kao što sam ja, ali ja ću to učiniti.“ Siguran sam da je svoje obećanje ispunila, jer poslije, dok sam molio pred Presvetim oltarskim sakramentom da mi Gospodin pokaže put, čuo sam kako Gospodin govori u mom srcu: „Ti znaš što je ISTINA... i moraš tako postupati.“ Čim sam izašao iz kapele potražio sam fra Philipa i tražio primanje u Katoličku Crkvu, u koju sam službeno primljen u lipnju te iste godine kad sam se vratio u Texas. Nikada više nisam susreo tu gospođu, ali sam joj doživotno zahvalan.

U službi potrebitih

Znajući da je kanonski nemoguće pridružiti se bilo kojem redu za najmanje dvije godine nakon obraćenja, potpisao sam ugovor sa St. David's Relief Foundation da ću voditi njihove poslove u Bosni i Hercegovini, u kojoj je buktio rat. Od kolovoza 1993. do kraja 1994. živio sam i radio izvan Međugorja, s jednom dragom skupinom ljudi vozili smo konvoje humanitarne pomoći po cijeloj Bosni, sve do Tuzle. Usko smo surađivali s franjevcima i časnim sestrama. Često su samostani i župne kuće bili naša prenoćišta. Od njih sam naučio što znači vjerovati i biti franjevac. Bio sam svjedok njihovih herojskih čina. Trudili su se donijeti mir tamo gdje ga nije bilo.

Jedan od primjera je i da smo dan nakon potpisanog hrvatsko-muslimanskog mirov-

nog sporazuma, na inicijativu fra Leonarda Oreča, organizirali konvoj humanitarne pomoći za Sarajevo. Obučeni u franjevački habit, fra Leonard je bio na čelu kolone iako su snajperisti vrebali dok smo prolazili kroz Mostar, Jablanicu, Konjic. Htio je pokazati svima da franjevci donose mir. Svi su to primili na znanje.

Osjećam se privilegiran jer sam prve dvije godine svoga života kao katolik proveo u društvu mnoge druge braće i sestara iz Hercegovačke franjevačke provincije. Zahvalan sam za dar poznavanja svakoga od njih. Svi su mi oni pomogli rasti u vjeri. Crkva sv. Jakova i mnogi župni uredi bili su moj drugi dom.

Kad je rat završio i više nije bilo potrebe za našim humanitarnim radom, vratio sam se u Ameriku u potrazi za vjerskom zajednicom kojoj bih se pridružio. Bio sam pozvan pridružiti se franjevcima u Hercegovini, i to je nešto što bi mi bilo tako drago učiniti, ali u dubini srca osjećao sam da se moram vratiti u Ameriku. Godine 1996. pridružio sam se zajednici Franjevačke braće od Obnove u Bronxu.

Mladomisnik

Zajednicu Franjevačke braće od Obnove osnovala su osmorica braće kapucina, 1987. godine, želeći još odlučnije raditi na osobnoj i zajedničkoj reformi unutar Katoličke Crkve, a sve u duhu sv. Franje Asiškog. Materijalno siromaštvo, fizički rad, potpu-

no odricanje od svake imovine, život u čistoći, aktivno i odgovorno življenje poslušnosti, pomoć siromašnim i nemoćnim osobama osnove su života ove zajednice. Franjevački duh i naglasak na rad sa siromašnima i ljudima u potrebi bili su glavni čimbenici zbog kojih sam se odlučio za ovu zajednicu. Zahvaljujući mom humanitarnom radu u Bosni i Hercegovini, zajednica svake godine posredstvom St. David'sa šalje nekoliko braće koji pomažu humanitarne projekte i imaju priliku bolje se upoznati s Međugorjem. I ja sam bio u mogućnosti svake druge ili treće godine posjetiti Međugorje.

Teologiju sam studirao na St. Joseph's Seminary u New Yorku, a za svećenika sam zaređen u svibnju 2005. u katedrali Sv. Patricka u New Yorku. Mjesec dana poslije, u crkvi sv. Jakova u Međugorju slavio sam Misu da bih zahvalio Gospi i svim prijateljima u vjeri. Poslije sam poslan u našu misiju u Hondurasu, gdje sam proveo tri godine. Sada sam na dužnosti u Nikaragvi gdje pomažem u uspostavi našega prvog samostana.

U Međugorju sam prvi put naučio moliti i postiti. Tu sam upoznao i Isusa u Presvetom sakramentu. Otvorio sam svoje srce Gospi i onda upoznao Isusa i njegovu Crkvu. Gospa me je majčinski nježno i čvrsto vodila prema mom zvanju, i još uvijek sam u njezinoj školi. U Međugorju sam naučio što znači biti katolik i kako žuditi za nebom. Za boravka u Međugorju svjedočio sam tisućama hodočašnika. Promatrao sam videoce i život franjevačke braće i sestara u ovoj župi. Susreo sam mnoge pobožne, znatiželjne, „lude“ i svete ljude kojima je pogled uprt prema gore. Čuo sam priče iz prve ruke o bezbrojnim obraćenjima koja izgledaju nevjerojatna. Promatrao sam kako se ljudska srca tope i predaju Isusu, opet i opet. Po mom mišljenju, Međugorje nudi milosti unutarnjeg ozdravljenja i životnog opredjeljenja. Čini se kao da Gospa regrutira svoju vojsku. Formira je i u vrijeme ove velike duhovne krize šalje tamo gdje je najpotrebnije.

Dirljivom svjedočanstvu fra Johna Anthonyja dodat ćemo samo to da su kao zajednica odabrali Gospu Guadalupsku za svoju zaštitnicu. I njoj svaki dan izgovaraju ovu molitvu: „Neka naša duhovna obitelj postane novi izričaj izvorne i svježe karizme rane kapucinske reforme. Posveti nas i napuni svojom sjajnom ljubavlju. Daj nam odana, čista i ljubazna srca. Pošalji nam braću i sestre tako da možemo nastaviti slaviti Boga, Oca, Sina i Duha Svetoga te povećati vitalnost Crkve.“ I mi se pridružimo njihovoj molitvi da draga Gospa izmoli milost mladima da čuju Božji poziv i da spremno odgovore donoseći odluku za svećenički i redovnički život.

O. John (desno) u Nikaragvi

Milosrđe mi je milo, a ne žrtva

U konačnici, trebamo se upitati, je li nam važnije „biti u pravu“ ili biti u miru s bratom, sestrom, ocem, majkom, čovjekom radi kojega je Isus, baš zato što je taj čovjek grješan, pošao u smrt da mu ostvari otkupljenje grijeha.

fra Mario Knežević

Korizmeno vrijeme poziva na pokoru, molitvu, post, obraćenje, dakle zaokret u životu. Nije rijetkost da se osobe u tom liturgijskom vremenu na tjelesnoj razini nečega odriču: pića, kolača, mesa, izlazaka, zabava, gledanja televizije, čitanja novina... No, premda je to hvale vrijedno, ne smijemo ostati samo na tome. Plod izvanjskoga odricanja trebao bi utirati put našoj nutrini. Nije nam se teško složiti kako se lakše odreći neke poslastice ili drugoga zadovoljstva nego, primjerice, oprostiti tuđe pogreške ili priznati vlastitu krivicu i promašaj. Stoga, u najmanju ruku, trebalo bi razmisliti baš o praštanju na koje smo od Isusa bezuvjetno pozvani. Odlučiti kroz četrdeset dana milosnoga korizmennoga vremena oprostiti svima i početi ljubiti čak i svoje neprijatelje, staza je kojom bi trebalo kročiti. Svakako da to nije lagan put, ali je jedini kako bismo bili istinski svjedoci one ljubavi za koju je Isus pošao na drvo križa. Jer, ako živimo sputani i okovani osjećajem mr-

žnje prema bilo komu i prema bilo čemu, kamen s groba našega života ne će biti otkotrljan. A raspeta ljubav, koja je pobijedila mržnju i smrt, ustala je iz groba.

Jedan duhovnik, koji je djelovao kao odgojitelj đaka, nakon određene pogreške svojih učenika kazao bi: „Mogu se na tebe ljutiti, ali mogu ti oprostiti. Odluči što ću učiniti?“ Daci su, naravno, postideno slijegali ramenima s molbom da im oprost. I tako su u snazi milosrđa i osjećaju voljenosti sazrijevali. Mi svaki dan možemo biti ljuti na sve i svakoga i živjeti po načelu one poznate uzrečice: „Prije podne mrzi sebe, a popodne cijeli svijet“. Možda se i neprimjetno u nama taloži gorčina, gnjev i srdžba na određene osobe. To nas toliko zaposjedne da i sami sebe iznenadimo kad kažemo, ta osoba za mene više ne postoji, tu sam osobu precrtao i neka me zaobilazi u širokome krugu. Takve konstatacije zapravo nas čine ništavnim, nas precrtavaju i mi ljubav zaobilazimo u širokome krugu.

Još prije tisuću i sedamsto godina Marko Aurelije je zapisao: „Najbolji način da se ljudima osvetimo jest da im ne budemo slični“. Zato nam Isus govori da ponudimo i drugi obraz ako nas po jednome udare i nastavlja, koja li nam plaća ako ljubimo i pozdravljamo samo svoje prijatelje jer to čine i pogani ovoga svijeta (Mt 5, 40-47). Istjerivati pravdu po svaku cijenu, i pri tome staviti na kocku čin milosrđa, može se pretvoriti u činjenje nepravde i očitovanje mržnje. Što nam vrijedi da nam svi sudovi, svi zakoni, svi propisi, sve odredbe, svi kanoni idu u prilog ako ćemo na vječnome sudu, gdje se najprije vrjednuje ljubav, izgubiti parnicu, izgubiti vječnost. Praštanje, da ne bi krivo shvatili, nije olako prihvaćanje učinjene nepravde niti legalizacija grijeha i zla. To je čin u kojemu se osuđuje grijeh i zlo, a čovjeku se daje nova šansa da krene iznova. Molitva Očenaša tu je najviše određena: ...otpusti nama duge naše, kako i mi otpuštamo dužnicima svojim. Dakle, samo onoliko koliko mi praštamo toliko zauzvrat milosrđa možemo zadobiti. Na jednoj ustanovi u Staroj Grčkoj lijepo bijaše napisano: „Ne možeš ti mene toliko mrziti, koliko ja tebe mogu voljeti“. To je Isus sam pokazao i nas upravo to želi poučiti. On nije svoj slučaj pretvorio u sudsko parničenje s obranom, odvjetnicima, svjedocima, pravdanjima i traženjem milosrđa. On pred Pilatom i svjetinom šuti. Šuti jer zna da će pravda i istina same progovoriti. Treba znati čekati.

U Bologni, kako navodi fra Rufin Šilić, postoji ulica milosrđa. Tu je jedan mladić usmratio sina jedinca majke udovice. U bijegu od policije ubojica je upao u kuću te majke udovice ne znajući tko joj je sin. Poslije je majka saznala da je ubojici svoga sina dala utočište. Nije ga ni nakon toga osudila nego ga je prigrlila sjetivši se Majke Božje koja u svoje naručje, s puno sućuti i milosrđa za ubojice, prima mrtva Isusa u krilo. Praštanje i ljubav uvijek oslobađaju i liječe rane koje su uvrjedom i boli izazvane. U konačnici, trebamo se upitati, je li nam važnije „biti u pravu“ ili biti u miru s bratom, sestrom, ocem, majkom, čovjekom radi kojega je Isus, baš zato što je taj čovjek grješan, pošao u smrt da mu ostvari otkupljenje grijeha. Stoga, neka nam korizma bude povlašteno vrijeme kako bismo shvatili da je Bogu milosrđe milo a ne žrtva, ma koliko ona u pokorničkim činima bila izražena.

Philippe Madre

Gospodine Isuse, ako hoćeš, Ti možeš...

Gospodine Isuse, ako hoćeš, možeš me utješiti.

Možeš me utješiti zbog neuspjeha koji proživljam.

Možeš me utješiti u tjeskobi koja me muči.

Možeš me utješiti u boli zbog gubitka ljubljene osobe.

Možeš me utješiti u patnji zbog bračnih sukoba.

Možeš me utješiti u nepravdi koju mi nanose.

Možeš me utješiti u ovom životu kome ne vidim smisla.

Možeš me utješiti u ovoj samoći koju tako teško podnosim.

Možeš me utješiti u obeshrabrenju koje me spopada.

Gospodine Isuse, ako hoćeš, možeš me utješiti.

Gospodine Isuse, ako hoćeš, možeš mi oprostiti.

Možeš mi oprostiti sumnje koje me salijeću.

Možeš mi oprostiti pobunu koja bukta u mojemu srcu.

Možeš mi oprostiti gorčinu koja me ispunja.

Možeš mi oprostiti neosjetljivost na Tvoju ljubav.

Možeš mi oprostiti sklonost prema zlu koje se ne uspijevam osloboditi.

Možeš mi oprostiti stare grijeha koje ne želim uvidjeti.

Možeš mi oprostiti što Te se bojim.

Možeš mi oprostiti što sudim svoju braću.

Možeš mi oprostiti oholost zbog koje odbijam Tvoju pomoć.

Gospodine Isuse, ako hoćeš, možeš mi oprostiti.

Gospodine Isuse, ako hoćeš, možeš me osloboditi.

Možeš me osloboditi pomisli na smrt koja me proganja.

Možeš me osloboditi mržnje koja me uništava.

Možeš me osloboditi ovisnosti o drogi.

Možeš me osloboditi ovisnosti o alkoholu.

Možeš me osloboditi nečistih misli koje me opsjedaju.

Možeš me osloboditi okultnih praksi koje su protiv Tvoje volje.

Možeš me osloboditi magije i čarobnjaštva.

Gospodine Isuse, ako hoćeš, možeš me osloboditi.

Gospodine Isuse, ako hoćeš, možeš me iscijeliti.

Možeš me iscijeliti od tjelesnih boli.

Možeš me iscijeliti od bolesti koja me muči.

Možeš me iscijeliti od emocionalnih poremećaja.

Možeš me iscijeliti od straha od smrti.

Možeš me iscijeliti od psihičke patnje.

Možeš me iscijeliti od duhovne praznine.

Gospodine Isuse, ako hoćeš, možeš me iscijeliti.

Gospodine Isuse, ako hoćeš, možeš me prosvijetliti.

Možeš mi dati svjetlo da vidim što danas od mene očekuješ.

Možeš mi dati svjetlo da vidim kamo me zoveš.

Možeš mi dati svjetlo da uvidim smisao kušnje kroz koju prolazim.

Možeš mi dati svjetlo da uvidim koji me grijeh odvaja od Tvoje ljubavi.

Možeš mi dati svjetlo da vidim korijen zla koje me muči.

Možeš mi dati svjetlo da uvidim Tvoju ljubav na Križu.

Možeš mi dati svjetlo da uvidim istinu Evanđelja.

Možeš mi dati svjetlo da povjerujem u Tvoje Uskrsnuće.

Gospodine Isuse, ako hoćeš, možeš me prosvijetliti.

► *Nastavak s 29. str.*

znači da to što govorim u životu i ostvarujem. Ako Bogu nešto obećam, moram i izvršiti. Tako počinje svaka molitva. Veoma je bitno biti svjestan toga. Molitva postaje istinskom, pravom molitvom ako ona mijenja moj život.

Jačina naše molitve leži u pouzdanju. Ako se u molitvi sjedinjujemo s Bogom, onda mu lako vjerujemo. Zato Isus kaže: „Sve što moleći pitate, vjerujte da ste to već primili, i primit ćete!“ (Mk 11,24). To znači zahvaljujte! Dobri Bože, zahvaljujem ti za sve što sada činiš! Doslovce tako je činio i sveti Vincent Palotti: „Gospodine, zahvaljujem ti odmah, jer tako mi ne možeš reći ne!“ Ovo je jako dobro. Svci su ponekada dobri diplomati i u odnosu prema Bogu. Ali to su činili u ljubavi.

Ako mi je srce prepuno sumnji za vrijeme molitve, onda tu nema pouzdanja. Bitno je ovdje razlikovati osjećaje i prave sumnje. Molitvu često prati osjećaj sumnje: Hoće li moja molitva biti uslišana? Dobro je znati odakle ti osjećaji dolaze. Sam osjećaj sumnje dolazi iz područja osjetila. To je zato što naša tjelesna osjetila nisu uvijek sposobna spoznati Božje djelovanje. Čista osjećajna sumnja ne dira našu nutrinu, jer se prava vjera nalazi mnogo dublje. Sveti Franjo Saleški kaže kako mnogi ne razlikuju između osjećaja vjere i same vjere, između osjećaja pouzdanja i pouzdanja. To zna biti veliki nedostatak. Svaka bi molitva trebala biti molitva pouzdanja, povjerenja. Dolazim Bogu sa svojim problemima i jednostavno mu kažem: Dobri Oče, predajem ti se posve i mirno čekam što ćeš učiniti! To je povjerenje.

Ustrajnost je veoma bitna u molitvi u kojoj se stvarno povjerenje mora ispuniti. Tek u ustrajnoj molitvi možemo iskusiti jesmo li stvarno povjerovali i pouzdali se. Ako danas žurno molim: Dragi Bože, molim te za ovoga bolesnika danas! Sutra ne molim više jer bolesnik još uvijek nije ozdravio. Ne znam ima li moja molitva ikakvu vrijednost. To naravno ne govorim Bogu izričito. Ali jednostavno više ne molim. Kada bih istinski vjerovao, kada bih se u Boga iz dubine srca pouzdao, došla bi do izražaja moja ustrajnost. Molio bih za bolesnika tako dugo dok ne bi umro. I kada umre, znao bih da je moja molitva uslišana. Bolesnik je postao drukčiji, tj. prihvatio je svoju smrt, što prije nije mogao. To je znak uslišanja naše molitve.

Da se razumijemo, Bogu nije potrebna moja molitva, ali ja trebam molitvu. Bez molitve ne mogu dostojno živjeti. Bog zna bolje od mene što mi je potrebno. Molitva mi pomaže otkriti Božju volju. Živeći po Božjoj volji najbolje i najlakše mijenjamo život. Bitno je samo da dolazim Bogu i da u njega vjerujem, u njemu nalazim mir i radost i tako se posvećujem. Ako to redovito činim, lakše se mogu popravljati i naći smisao i cilj.

Trebam molitvu, jer je to potreba moje duše bez koje ne mogu živjeti. Zbog toga je veoma bitno redovito moliti. Time se učimo savjesnosti i to je najbolja pomoć da što bolje iskoristimo vrijeme koje nam je darovano. Velika je pomoć našoj molitvi moljenje već napisanih i naučenih molitava.

Kršćanin ima obvezu moliti ne samo za sebe nego i za druge i potrebe Crkve u svijetu. Snaga molitve mijenja ljude. Snagom milosti istinski molitelji živeći po evanđelju mijenjaju ovaj svijet. Što je hrana za tijelo, to je molitva za dušu. „Bog govori u tišini našega srca i možemo taj glas čuti. Iz punine našega srca odgovaramo. To je molitva!“ kaže Majka Terezija. Molitva je dar Duha koji nam omogućuje da više Boga ljubimo. Naše se srce sve više otvara Božjoj milosti i Boga doživljam kao brižnoga Oca koji želi da ostvarujemo plan koji on ima s nama. Također upoznajemo sebe osobno i učimo iskrenije voljeti.

Ukazanje Gospe u Campinasu (Sao Paulo - Brazil)

Časnoj sestri Amaliji Aquirre, suutemeljiteljici Instituta misionarki Rasketoga Isusa, 8. ožujka i 8. travnja 1930. ukazala se Blažena Djevica Marija. Pokazala joj je Kronicu Suza koju je držala u ruci i učila je kako moliti za obraćenje grješnika. Nekoliko mjeseci prije, 8. studenoga 1929., s. Amalija vidjela je Isusa koji je obećao svoju zaštitu svima koji se budu pobožno molili Gospi od Suza.

Priredio fra Karlo Lovrić

Poslije Prvoga svjetskog rata, u vrijeme velike depresije, u Americi je živjela veoma pobožna časna sestra Amalija od Rasketoga. Njezin samostan, Institut misionarki Isusa Rasketoga, nalazi se u Južnoj Americi, u malom mjestu Campinas u Brazilu. Mons. Count Franciscus von Campos Barreto, biskup dijeceze Campinas, uz pomoć s. Amalije, kao suutemeljiteljice i jedne od prvih osam žena koje su odlučile posvetiti život služenju Bogu, dao je životnost Institutu.

Povijest pobožnosti naše Gospe od Suza

Blažena Djevica Marija ukazala se časnoj sestri Amaliji 8. ožujka 1930. godine. Ova ponizna redovnica nosila je rane Gospodinove na svome tijelu te živjela i umrla na glasu svetosti.

Jednoga jesenskoga dana godine 1929. dođe neki njezin rođak u samostan. Bio je u velikoj nevolji. Žena mu se teško razboljela i, po riječima liječnika, bolest je bila neizlječiva. Došao je k sestri Amaliji jer je u njoj vidio jedinu i posljednju nadu. Nije znao što više učiniti i što Bog od njega očekuje. Plaćući, visokim je glasom govorio: „Što će biti s mojom dječicom?“ I srce s. Amalije nije izdržalo. Dok je nevoljni rođak govorio, ona je u svom srcu razmišljala što učiniti. Dobila je poticaj u srcu da pođe u crkvu pohoditi Isusa. Ušla je u crkvu i približila se k Isusu u Svetohraništu. U pobožnom raspoloženju, rekla je: „Ako nema nade za ovu ženu, ja sam spremna žrtvovati svoj život za majku ove obitelji. Što hoćeš da učinim?“ Čula je Isusove riječi: „Ako želiš dobiti ovu naklonost, traži me po zagovoru suza moje majke.“ „Kako trebam moliti?“ upita s. Amalija. Isus joj odgovori: „O, Isuse, čuj naše molitve i naše molbe po suzama Tvoje svete Majke. O, Isuse, sjeti se suza One koja te je ljubila

Blažena Djevica Marija ukazala se časnoj sestri Amaliji 8. ožujka 1930. godine. Ova ponizna redovnica nosila je rane Gospodinove na svome tijelu te živjela i umrla na glasu svetosti.

najviše na zemlji.“ Kad ju je naučio ove zazive, Isus joj je još napomenuo: „Kćeri moja, što god me ljudi zamole u ime suza moje Majke, s ljubavlju ću ih uslišati.“

Nakon toga Gospodin joj je objavio da će poslije sama Majka Marija otkriti dragocjeno blago svojih suza redovničkoj zajednici sestre Amalije, što će za mnoge biti kao „magnet milosrđa“.

Blažena Djevica Marija predaje Kronicu od Suza

Željno očekivano ukazanje Blažene Djevice Marije dogodilo se 8. ožujka 1930., dok je s. Amalija molila klečeći u kapelici, na lijevoj strani podno oltara. Naglo osjeti da je uzdignuta i vidje kako joj se približava Blažena Djevica Marija, neopisive ljepote i miline, odjevena u haljinu ljubičaste boje, ogrnuta modrim plaštem posutim zvijezdama i glave pokrivena bijelim velom, s neobičnom kronicom u rukama.

Predivno se smiješeći, Majka Marija se približi s. Amaliji i, pružajući joj kronicu, progovori: „Ovo je krunica mojih suza, koju moj Sin povjerava u baštinu tvojoj redovničkoj Zajednici.“

Zazive ti je preporučio moj Sin. On mi želi po ovim zazivima iskazati svoju osobitu ljubav, te će udijeliti sve milosti, za koje će se moliti zbog mojih suza. Molitvom ove krunice obratit će se mnogi grješnici, a osobito oni koje muči đavao. Sam zloduh bit će primoran priznati, koliko mu štetu nanosi ova krunica. Budi spremna na velike borbe!“ Rekavši to, Djevica Marija je nestala.

Mjesec dana poslije, 8. travnja 1930., Blažena Djevica Marija opet se ukazuje s. Amaliji. Dolazi i pobliže objavljuje način moljenja i ciljeve ove krunice.

Na krunici postoji posebna medalja, na kojoj su utisnute dvije slike: na jednoj strani slika Gospodina Isusa Krista, konopcem ve-

zanih ruku, s natpisom na rubu: „Po svojoj Božanskoj blagosti, o vezani Isuse, sačuvaj svijet od zabluda koje mu prijete!“ Na drugoj je strani slika Majke od Suza kako ju je s. Amalija vidjela, s natpisom na rubovima: „O, Djevice, prepuna boli, Tvoje suze uništavaju pakleno carstvo!“

Poruka Blažene Djevice Marije po sestri Amaliji:

Obećavam svima, koji mole ovu kronicu, da ću nad njima raskriliti svoj plašt, kao znak svoje posebne zaštite.

Govorim ti ovo jer je želja moga Sina, da radi zasluga mojih blagoslovljenih suza udijeli svijetu razne blagoslove.

Kada čujem ove zazive, mnoge će blagodatiti sići na obitelji i čovječanstvo.

Naša Gospa objasnila je boje svoje haljine pri ukazanju s. Amaliji: „Znaš li, zašto nosim PLAVI PLAŠT? Zato, da vas podsjetim na Nebo, kad se osjećate iscrpljeno zbog svojih poslova, kad nosite križeve svojih trpljenja. Moj vas plašt tada podsjeća na Nebo, da u vama probudi neopisivu radost i sreću Vječnosti, što će vam dati hrabrosti dušama i mir srcima, da biste se mogli boriti sve do kraja.“

Razumiješ li značenje moje LJUBIČASTE HALJINE? Objasnit ću ti, da se toga sjetiš kada gledaš sliku Suza. Ljubičasta boja simbolizira bol. To je ona bol, koju je Isus osjećao dok su ga divljački tukli i nagrdili mu tijelo. Gledajući Isusa, patnja moga Majčinskog Srca i moje Duše bila je velika.

Objasnit ću ti, kćeri, i značenje BIJELOGA VELA; on pokriva moju glavu i pada na prsa. Ova boja ukazuje na čistoću, kako sam

ja 'bijeli cvijet Presvetoga Trojstva', bilo je dostojno da se ognem bjelinom.

SLADAK OSMIJEH, koji vidiš na mojim usnama, ovdje je, da podsjeti na neizmjerne radosti, koje čovječanstvo može isprostiti od ovoga dragocjenog blaga, mojih suza!

Rastumačit ću ti također, zašto se ukazuje sa SPUŠTENIM POGLEDOM. Nadahnuti sa slikari prikazali moje oči uzdignute prema nebu, kao u jednoj pjesmi slave zbog moga Bezgrješnog Začeca. Zašto u ovom ukazanju, u kojemu se predaješ snazi mojih blagoslovljenih suza, oči imam spuštene prema dolje? To simbolizira moju sućut prema ljudima, jer dodoh s Neba da vas pratim u vašim trpljenjima! Moje su oči uvijek spuštene na vaše patnje i žalosti, kad god molite moga Sina, da vas usliša zbog suza koje sam prolila. Dakle, gledajući na ovu moju sliku, uvijek primijeti i znaj, da vas promatram očima prepunim suosjećanja i nježnosti!

Moje dijete, reci ću ti još nešto o krunici, koju držim u svojim rukama. Sama sam je nazvala 'Krunica Suza'. Kad me gledaš ovakvu, sjeti se, da ova krunica označuje milosrđe, ljubav i trpljenje. Ova Krunica Suza znači, da vas vaša Majka ljubi! Iskoristi ovaj dar i povlasticu, razmatraj ovo s pouzdanjem i ljubavlju.“ Kronicu je, kao nadnaravnu objavu, potvrdio biskup Francisco Campos Barretto.

Krunica suza

Uvodna molitva:

O, raspeti Isuse, prostrti do Tvojih nogu, prikazujemo Ti suze One, koja Te usrdnom i sućutnom ljubavlju pratila na Tvome križnom putu prepunom boli. Učini, o dobri Učitelju, da svim srcem prihvatimo pouku suza Tvoje Presvete Majke, te da tako izvršavamo Tvoju volju ovdje na zemlji, da bismo bili dostojni slaviti Te i veličati kroz svu vječnost u Nebu. Amen.

Na velika zrna i tri posljednja, zaziv:

O, Isuse, pogledaj na suze One, koja Te na zemlji najviše ljubila, i s najvećim Te žarom ljubi u Nebu!

Na mala zrna:

O, Isuse, uslišaj nam molitve, po suzama svoje Presvete Majke!

Na kraju molimo:

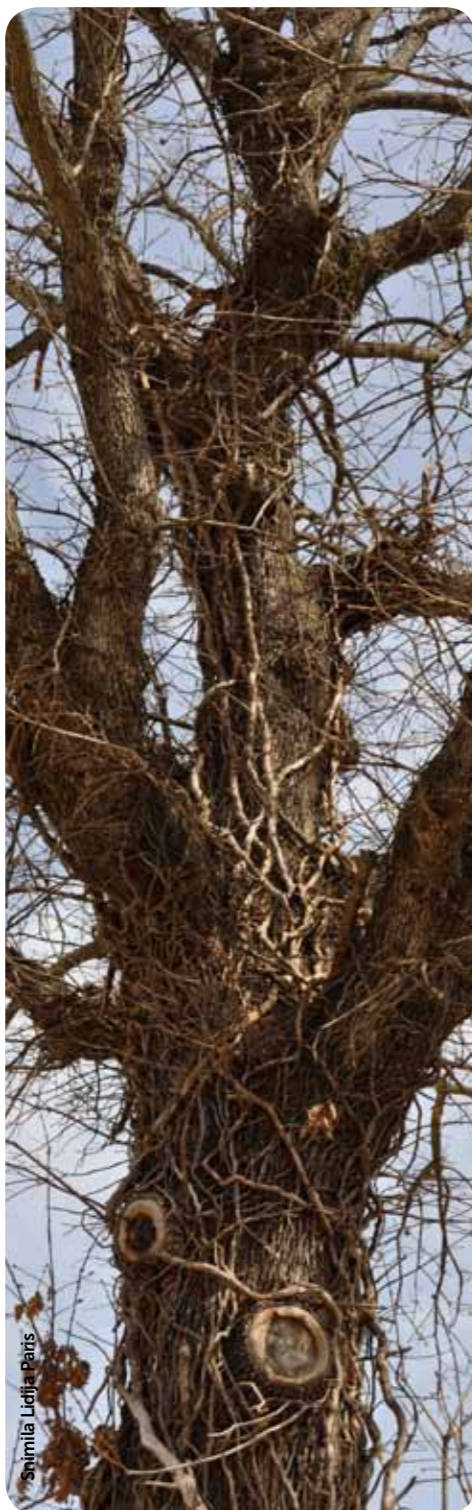
O Marijo, Majko ljubavi, boli i milosrđa! Molimo Te, sjedini svoje molbe s našima, da Isus, Tvoj Božanski Sin, kojemu se obraćamo, radi Tvojih majčinskih suza usliša naše prošnje, te da nam s milostima, za koje molimo, udijeli i krunu vječnoga života! Amen.

Slučajno?

Veljača u svijesti Hercegovaca ostade u tragičnom sjećanju, a lipanj u svijesti čitavog svijeta i čitavog hrvatskog puka. Tih dana počeli su važni povijesni događaji.

Miljenko Stojić

Komunisti, hoteci ubiti dušu jednog naroda, 7. veljače 1945. na Širokom Brijegu pobiše 12 franjevac i još neutvrđen broj civila i vojnika. Nastavi se tada komunističko progonstvo hrvatskog naroda koje započe, iako je i prije bilo primjenjivano, početkom tzv. završnih operacija za oslobodjenje Jugoslavije. Krenuše s Visa, uz potporu Britanaca, i posijaše smrt, oni rekoše oslobodjenje, na svome putu. Prije Širokog Brijega, na Daksi ubiše njih 53, među njima i padra Pericu, tvorca one glasovite pjesme *Zdravo Djevo, Kraljice Hrvata*. I tama izgledaše neprobojna, uz žarke molitve hrvatskog Božjeg puka, sve do lipnja 1981. Tada puče glas da se ukazala Kraljica Mira. Komunisti odgovoriše vojnicima, oružjem, psima. Nije pomoglo. Glas se uporno širi sve do današnjeg dana u zadnji, najzabitiji kutak ove kugle zemaljske. Deset godina poslije toga ozari se lice hrvatskog naroda. Upravo na obljetnicu Gospi na ukazanja započe život njegova država u ove naše današnje dane. Nedavno sam imao priliku, kao vicepostulator postupka mučeništva „Fra Leo Petrović i 65 subrača“, progovoriti u *Glasi Koncila* o ubojstvu 66 hercegovačkih franjevac i o povijesnim prilikama u kojima se to dogodilo te koji su današnji stavovi o svemu tome. Na to se skladno nadovezu obljetnica ubojstva hercegovačkih franjevac koja se, makar skrivečki, obilježavala od prvog trenutka. Ove godine malo se proširi u vidu 1. Dana pobijenih hercegovačkih franjevac. Uto u *Večernjem listu* Zvonimir Despot porazgovori s Tomislavom Karamarkom, ministrom unutarnjih poslova u državi Hrvatskoj, i lavina krenu. Hrvatsko društvo jače nego ikada progovori o žrtvama koje napraviše komunisti tijekom i u poraću Drugog svjetskog rata, a i poslije. Sada se ozariše lica pojedinaca koji su ostarjeli, stekli svoju djecu, unuke, a da nikada nisu vidjeli oca, majku, brata, sestru... koje pojede komunistički mrak. Ima priča da je to zbog prikrivanja prodaje voda i zbog skore osude nastanka hrvatske države kao udruženog zločinačkog pothvata. Ali...

Razmišljam, zar je sve ovo nastalo slučajno? A i tisuće drugih stvari mogle bi se nabrojati ovima spomenutima. Ni kao čovjek, ni kao vjernik ne mogu prihvatiti nikakvu slučajnost. Komuniste je vodila slijepa mržnja, Đilas je volio govoriti o plemenitoj, hrvatski puk je vodila žarka vjera u Boga koji je pravedan, sve vidi i nikada ne će ostaviti svoje na cjedilu. Tako i bi. Mržnja ustuknu pred ljubavlju i dobrotom. Otvoriše se vrata raja, još ovdje na zemlji, i počesmo ga uživati. Lijepo o tome progovori Vicka u jednome razgovoru pa spomenu da neki žive i pakao na zemlji, jer tako hoće. Naravno da su me kosnule te riječi. Žao mi svako-ga onoga tko tako odluči, iako je svojevrijedno odlučio. Prodati svoju dušu za određena uživanja određen broj godina ovdje na zemlji, a onda čitavu vječnost patiti, nema smisla ni po kakvoj logici. Zamamni su, međutim, pipci prijekare i ljudi ponekad na sve nasjednu. Jednostavno rečeno, neka im je Bog na pomoći.

Nije slučajno izabrana ni župa Međugorje gdje će se Kraljica Mira ukazati. Je li to zbog toga što je tu ubijen prvi franjevac kad su komunisti krenuli razrušiti, ne smo vojnički osvojiti, Široki Brijeg, stvarno ne znam. Bog to zna. Znam samo da je dolaskom franjevac Široki Brijeg procvjetao i postao ne samo vjerničko, nego i narodno, kulturno... središte mnogo šireg područja od Hercegovine. Trala ga je kroz to vrijeme i glad, i rat, i nesklona vlast, ali je on ostao vjeran zasadama katoličanstva i hrvatstva. I zbog čega bi uopće bilo važno saznati odgovore na ova i slična pitanja? Kod onoga tko dobro razmišlja ti će odgovori uvijek biti samo ispunjavanje znatizelje. Mnogo je važnije oslušivati Božji glas kroz događaje oko Kraljice Mira i kroz svakidašnje događaje te donesenim zaključcima mijenjati svoju i svijest ljudi oko sebe. Budu li se ovim vodili i svi oni koji ovih dana istražuju komunističke zločine, ne će pogriješiti. Tragično bi bilo, i uvrjeda prema žrtvama, kad bi počeli razmišljati u terminu „Oko za oko, zub za zub“. Mržnja ne, istina da! To je put koji će dovesti do pročišćenja ne samo žrtava i njihovih, nego i onih koji su ih učinili žrtvama. Istinsko pokajanje je uvijek moguće i nikada ga ne treba isključiti. Takav čovjek će otvoreno progovoriti o svemu što je radio i onda od Boga i od ljudi zapitati oprost. Bog će mu ga zacijelo dati, a trebali bismo i mi ljudi. I opet tu ništa ne će biti slučajno. Ovaj svijet vodi mudra ruka, bez obzira na to što nam njezini protivnici stavljaju kriva zrcala da kroz njih promatramo stvarnost i nakon svega zaključimo da to nije tako. Svijet je svrhovit, samo ga imajmo snage prepoznati.

Glasnik MIRA

O međugorskim događajima te odjecima u svijetu i u Crkvi čitajte u Glasniku mira, mjesečniku Informativnog centra MIR Međugorje.

Suradujte u Glasniku mira. Podijelite svoje dojmove i iskustva.

Uredništvo:
Glasnik mira, Gospi trg 1,
88266 Međugorje, BiH
Tel.: 00 387 36 653 327
Faks: 00 387 36 651 300
E-mail: kreso.sego@medjugorje.hr

Preporučite drugima Glasnik mira. Darujte im godišnju pretplatu. Pretplatite se na Glasnik mira.

Služba pretplate:
Tel.: 00 387 36 653 342
E-mail: lidija.paris@medjugorje.hr

RADIOPOSTAJA
mir
MEĐUGORJE
Jajce 87,8 Mhz
Mostar 100 Mhz
Banja Luka 107,8 Mhz
Hercegovina 101,5 Mhz
Lašvanska dolina 100 Mhz
Split, Južna Hrvatska 101,5 Mhz
Sarajevo i Srednja Bosna 98,1 Mhz
Bugojno, Uskoplje i okolica 101,8 Mhz
Sjeverozapadna Bosna, Jajce 106,7 Mhz
Žepče, Tuzla, Usora, Posavina 100,1 Mhz
Dolina Neretve i Južna Hercegovina 98,3 Mhz
Rama, Konjic, Sjeverna Hercegovina 104,7 Mhz
Zagreb, Lika, Bihać, Srednja Hrvatska 107,8 Mhz

Sateliti:
Europa, Bliski istok i Afrika – HOT BIRD 6
Sjeverna i Južna Amerika – AMERICOM 4
Australija i Novi Zeland – OPTUS D2

RADIOPOSTAJA "MIR" MEĐUGORJE
Gospi trg 1
88266 Međugorje,
Bosna i Hercegovina

Tel.: ++387 36/653-328 uredništvo
++387 36/653-326 glavni tehničar
++387 36/653-310 marketing
Faks: ++387 36/651-300

e-mail: marketing@medjugorje.hr
www.medjugorje.hr

Tjedni molitveni program
– zimski raspored (od Mise na Križevcu do 1. svibnja)

PONEDJELJAK I UTORAK

7.30 h Sv. Misa na hrvatskom
Dopodne Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Popodne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17-20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. Misa
19-20 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

SRIJEDA

7.30 h Sv. Misa na hrvatskom
Dopodne Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Popodne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17-20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. Misa
19-20 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice
21-22 h Euharistijsko klanjanje

ČETVRTAK

7.30 h Sv. Misa na hrvatskom
Dopodne Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Popodne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17-20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Krunica
- U došašću, u božićnom vremenu i u vremenu kroz godinu: radosna otajstva i otajstva svjetla
- U korizm: otajstva svjetla i žalosna otajstva
- U uskršnom vremenu: otajstva svjetla i slavna otajstva
18 h Sv. Misa, blagoslov predmeta
19-20 h Euharistijsko klanjanje

PETAK

7.30 h Sv. Misa na hrvatskom
Dopodne Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
14 h Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17-20 h Križni put uz Križevac
Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. Misa, blagoslov predmeta
19-20 h Čašćenje Križa

SUBOTA

7.30 h, 13 h Sv. Misa na hrvatskom
Dopodne Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Popodne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17-20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. Misa
19-20 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice
21-22 h Euharistijsko klanjanje

NEDJELJA I BLAGDANI

8, 9.30, 11, 18 h Sv. Misa na hrvatskom
Ispovijed Dopodne Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti sa svjedocima
Popodne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
14 h Krunica na Brdu ukazanja
17-20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. Misa
19-20 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

*Ja sam s vama
i pred svojim
sinom Isusom
zagovaram za
vaše obraćenje*

